

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ПРОВІДНІ ОСВІТЯНСЬКІ БІБЛІОТЕКИ
УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ СТАТИСТИКИ

Збірник аналітичних і статистичних даних за 2011 рік

Київ 2012

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського
Протокол № 16 від 27 листопада 2012 року*

Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики : зб. аналіт. і стат. даних за 2011 р. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад. : Л. О. Біла, А. В. Копилова ; наук. ред. : П. І. Рогова, І. І. Хемчян]. – К., 2012. – с. 93.

Укладачі: *Л. О. Біла, н. с. відділу наукового і прикладного бібліотекознавства ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

А. В. Копилова, м. н. с. відділу наукового і прикладного бібліотекознавства ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Наукові редактори: *П. І. Рогова, к. і. н., с. н. с., директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

І. І. Хемчян, зав. відділу наукового і прикладного бібліотекознавства ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Літературний редактор: *І. П. Білоцерківець*

Відповідальний за випуск: *І. І. Хемчян*

Комп'ютерний набір: *Л. О. Біла, А. В. Копилова*

З М І С Т

Перелік скорочень.....	5-6
Вступ.....	7-8
I. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОВІДНИХ КНИГОЗБІРЕНЬ МЕРЕЖІ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ У 2011 РОЦІ	
1.1 Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека та Миколаївська науково-педагогічна бібліотека.....	9-17
1.1.1. Аналітична інформація.....	9-15
1.1.2. Статистична інформація.....	16-17
Таблиця 1. Наявність та використання інформаційних ресурсів	
Таблиця 2. Кількість користувачів та відвідувань. Відносні показники	
Таблиця 3. Автоматизація бібліотечно-бібліографічної діяльності	
Таблиця 4. Кадрове забезпечення	
1.2 Спеціальні наукові бібліотеки установ Національної академії педагогічних наук України.....	18-31
1.2.1. Аналітична інформація.....	18-27
1.2.2. Статистична інформація.....	28-31
Таблиця 1. Наявність та використання інформаційних ресурсів	
Таблиця 2. Кількість користувачів та відвідувань. Відносні показники	
Таблиця 3. Автоматизація бібліотечно-бібліографічної діяльності	
Таблиця 4. Кадрове забезпечення	
1.3 Бібліотеки обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти.....	32-46
1.3.1. Аналітична інформація.....	32-42
1.3.2. Статистична інформація.....	43-46
Таблиця 1. Наявність та використання інформаційних ресурсів	
Таблиця 2. Кількість користувачів та відвідувань. Відносні показники	
Таблиця 3. Автоматизація бібліотечно-бібліографічної діяльності	
Таблиця 4. Кадрове забезпечення	
1.4 Бібліотеки вищих навчальних закладів III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю....	47-61
1.4.1. Аналітична інформація.....	47-53
1.4.2. Статистична інформація.....	54-61

- Таблиця 1. Наявність та використання інформаційних ресурсів
- Таблиця 2. Кількість користувачів та відвідувань. Відносні показники
- Таблиця 3. Автоматизація бібліотечно-бібліографічної діяльності
- Таблиця 4. Кадрове забезпечення

II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВІДНИХ КНИГОЗБІРЕНЬ МЕРЕЖІ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК У 2011 РОЦІ.....62-78

2.1 Аналітична інформація.....62-75

2.2 Зведені статистичні дані.....76-78

- Таблиця 1. Наявність та використання інформаційних ресурсів
- Таблиця 2. Кількість користувачів та відвідувань. Відносні показники
- Таблиця 3. Автоматизація бібліотечно-бібліографічної діяльності
- Таблиця 4. Кадрове забезпечення

Додаток 1. Відомості про бібліотеки.....79-90

Додаток 2. Сигли бібліотек-учасниць зведеного електронного каталогу.....91-93

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

АБІС	— автоматизована бібліотечно-інформаційна система
АНО	— Академія неперервної освіти
АРМ	— автоматизоване робоче місце
БД	— база даних
БІР	— бібліотечно-інформаційна рада
ВНЗ	— вищий навчальний заклад
ВРІ	— вибіркове розповсюдження інформації
ГПА	— гуманітарно-педагогічна академія
ГПІ	— гуманітарно-педагогічний інститут
ГУ	— гуманітарний університет
ДВНЗ „УМО”	— Державний вищий навчальний заклад „Університет менеджменту освіти”
ДГУ	— державний гуманітарний університет
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	— Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
ДЗКІ	— довідкове забезпечення керівництва інституту
ДПА	— довідково-пошуковий апарат
ДПІ	— державний педагогічний інститут
ДПУ	— державний педагогічний університет
ДУ	— державний університет
ЕК	— електронний каталог
ЕДД	— електронна доставка документів
ЄГІР	— єдиний галузевий інформаційний ресурс
ЄРК	— єдина реєстраційна картотека
ЗНЗ	— загальноосвітній навчальний заклад
ІГІР	— інтегрований галузевий інформаційний ресурс
ІКТ	— інформаційно-комунікаційні технології
ІП	— інформаційні потреби
ІПА	— інженерно-педагогічна академія
ІПОПК	— інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів

ІППО	– інститут післядипломної педагогічної освіти
ІПУ	– інженерно-педагогічний університет
ЛОНПБ	– Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека
МБА	– міжбібліотечний абонемент
МНІ	– машиночитані носії інформації
МНПБ	– Миколаївська науково-педагогічна бібліотека
МОНмолодьспорт України	– Міністерство освіти і науки, молоді і спорту України
НАПН України	– Національна академія педагогічних наук України
НДР	– науково-дослідна робота
НМД	– науково-методична діяльність
ННЦ ПТО НАПН України	– Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти НАПН України
НПУ	– національний педагогічний університет
НУ	– національний університет
ОІУВ	– Обласний інститут удосконалення вчителів
ОІПОПП	– Обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників
ОКІППО	– Обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти
ОРФ	– обмінно-резервний фонд
ПЗ	– програмне забезпечення
ПТНЗ	– професійно-технічний навчальний заклад
РВНЗ	– Регіональний вищий навчальний заклад
РІПОПК	– Регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів
РЦВ	– рідкісні і цінні видання
СКС	– систематична картотека статей

ВСТУП

Дослідження стану бібліотечно-інформаційного забезпечення фахівців освітянської галузі мережею освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (далі МОНмолодьспорту України) та Національної академії педагогічних наук України (далі НАПН України) є одним із провідних напрямів науково-методичної діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (далі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського), на яку покладено функції головного координаційного науково-методичного центру мережі. Проведення щорічного моніторингу статистичних показників змісту роботи кожної бібліотеки та окремого виду книгозбірень в цілому, дозволяє розробляти стратегію їхнього подальшого інноваційного розвитку і таким чином активізувати діяльність бібліотек мережі.

Відповідно до завдань НДР „Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (далі ІГІР) в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського” (*науковий керівник*: Рогова П. І., к. і. н., директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського), починаючи з 2011 р., започатковано підготовку і видання щорічника **„Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики”**.

Головною метою підготовки збірника є аналіз стану основних напрямів діяльності різних видів

провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України за 2011 р. у порівнянні з 2010 р. з метою удосконалення бібліотечно-інформаційного забезпечення фахівців освітянської галузі.

У зазначеному збірнику представлено змістовну аналітичну інформацію про діяльність освітянських бібліотек щодо формування, збереження і використання документних фондів на паперових та електронних носіях; створення довідково-пошукового апарату; комп'ютеризації та автоматизації бібліотечно-інформаційних процесів; бібліотечно-інформаційного і бібліографічного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики; впровадження інформаційно-комунікативних технологій, кадрового забезпечення, підвищення кваліфікації тощо.

Узагальнена інформація, представлена у щорічнику по мережі в цілому, сприятиме прийняттю відповідних науково-методичних рішень, спрямованих на виконання головного завдання освітянських бібліотек – формування інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (ІГІР), який у перспективі стане сегментом національної Електронної бібліотеки і забезпечуватиме інформаційну підтримку інноваційного розвитку вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики.

Актуальність: на відміну від інформаційно-аналітичних оглядів, в яких висвітлювалась діяльність окремих видів бібліотек за три роки, даний збірник містить статистичну й аналітичну інформацію про

діяльність провідних освітянських бібліотек мережі різних видів за 2011 р. у порівнянні з 2010 р., зокрема: Львівської та Миколаївської науково-педагогічних бібліотек, спеціальних наукових педагогічних бібліотек установ НАПН України, бібліотек ОІППО, бібліотек ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно педагогічного профілів. Щорічна підготовка й оприлюднення статистичних та аналітичних даних у збірнику забезпечить оперативний моніторинг діяльності вищезазначених бібліотек і сприятиме узагальненню інформації щодо стану бібліотечно-інформаційного забезпечення фахівців освітянської галузі мережею освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України у контексті розвитку суспільства знань.

Очікувані результати: оптимізація діяльності провідних освітянських бібліотек мережі щодо створення ІГР. Розширення співпраці між ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та бібліотеками мережі щодо кооперації та інтеграції у створенні інформаційних ресурсів, зокрема активне впровадження кооперативного аналітико-синтетичного опрацювання документів галузевої тематики для створення електронного каталогу у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та власних електронних каталогів, а в подальшому – зведеного

(корпоративного) електронного каталогу; формування галузевої бази даних у загальнодержавній електронній реферативній базі „Україніка наукова”; створення повнотекстових баз даних, що сприятиме здійсненню їхньої головної мети щодо якісного інформаційного забезпечення фахівців освітянської галузі України, а також розвитку партнерства, співробітництва, інтеграції матеріальних, інтелектуальних зусиль у бібліотеках мережі для розв’язання своїх стратегічних завдань.

При дослідженні основних напрямів роботи бібліотек значна увага приділялась вивченню статистичних показників, які характеризують їх діяльність у поточному році і є важливою складовою об’єктивного аналізу якості та повноти бібліотечно-інформаційного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики.

Укладачі збірника висловлюють вдячність книгозбірням мережі освітянських бібліотек України за подання даних щодо діяльності своїх установ.

Підготовлений збірник стане у пригоді керівникам провідних освітянських бібліотек України та іншим фахівцям, які здійснюють бібліотечно-інформаційне забезпечення педагогічної науки, освіти і практики.

I. ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОВІДНИХ КНИГОЗБІРЕНЬ МЕРЕЖІ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ У 2011 РОЦІ

1.1. Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека та Миколаївська науково-педагогічна бібліотека

1.1.1. Аналітична інформація

У 2011 р. відзначили ювілеї дві провідні спеціальні науково-педагогічні книгозбірні мережі освітянських бібліотек – Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека (ЛОНПБ) та Миколаївська науково-педагогічна бібліотека (МНПБ). ЛОНПБ виповнилось 85 років, а МНПБ відсвяткувала своє 65-річчя.

Головною метою діяльності даних бібліотек є науково-інформаційне забезпечення педагогічної науки, освіти і практики, задоволення фахових інформаційних потреб науково-педагогічних, педагогічних та управлінських кадрів, вчителів, студентів, учнівської молоді. Бібліотеки сприяють підвищенню ефективності наукових досліджень у галузі педагогіки, психології, методик викладання навчальних предметів, упровадженню передового педагогічного досвіду в практику роботи навчальних закладів, а також підвищенню професійного, духовного і культурного рівня різних категорій користувачів.

Впродовж 2011 р. робота книгозбірень була спрямована на удосконалення традиційних та впровадження інноваційних форм і методів бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів задля максимального задоволення їхніх науково-інформаційних та бібліографічних потреб та запитів.

Найбільш важливою складовою якісного обслуговування користувачів є інформаційний ресурс

бібліотеки. Станом на 01.01.2012 р. бібліотечний фонд ЛОНПБ налічував 435 306 прим. документів, фонд МНПБ – 93 502. Протягом 2011 р. фонд ЛОНПБ поповнився на 4388 прим. документів, а фонд МНПБ – на 5203 прим. документів. У порівнянні з минулим роком до МНПБ надійшло на 836 прим. документів більше, а до ЛОНПБ на 1989 прим. документів менше. Коефіцієнт оновлення фонду у 2011 р. в ЛОНПБ зменшився і становить 1 %, а в МНПБ збільшився з 4,8 % у 2010 р. до 6 % у 2011 р.

Аналіз нових надходжень літератури за видами документів свідчить про те, що значну їх частину, як і в минулому році, становлять періодичні видання: у ЛОНПБ – 65,3 % , у МНПБ – 77,3 %. Кількість назв передплачених періодичних видань у 2011 р. в МНПБ збільшилась на 57 і становить 232 назви, в ЛОНПБ навпаки зменшилась на 42 і становить 129 назв. Друге місце серед загальної кількості нових надходжень посідають книги та брошури: у ЛОНПБ – 36,1 % (1582 прим.), у МНПБ – 22,7 % (1180 прим.). Викликає занепокоєння те, що у 2011 р. до ЛОНПБ надійшло лише 17 прим. аудіовізуальних та електронних документів (0,4% від загальної кількості надходжень) проти 553 прим. (8,7%) у 2010 р., до МНПБ у 2011 р. вищезазначених документів не надходило. Проте варто зазначити про перевагу електронного документа перед

паперовим, адже він може зберігатися безстроково і експлуатуватися без обмежень за умови періодичного перезапису його на нові носії інформації.

Аналіз нових надходжень за галузями знань виявив наступне: у 2011 р. до фондів ЛОНПБ найбільше надійшло документів з літературознавства та мовознавства 35,6% (1560 прим.), частка нової літератури з психолого-педагогічних наук склала 29,7% (1302 прим.).

МНПБ, як і в минулому році, при придбанні нової літератури перевагу надала документам з психолого-педагогічних наук 53,3% (2772 прим.) та суспільних наук 37,2% (1934 прим.).

Аналіз нових надходжень за цільовим призначенням показав, що у 2010 р. при комплектуванні інформаційного ресурсу обидві книгозбірні надавали перевагу навчальним виданням, а в 2011 р. найбільшу кількість нових надходжень в ЛОНПБ становить наукова література понад 22 % (966 прим.), навчальна література становить 11% (483 прим.). В МНПБ пріоритетною залишається навчальна література понад 40 % (2127 прим.), наукові видання становлять лише 7 % (347 прим.).

Досліджуючи надходження літератури за мовами, необхідно зазначити, що в загальній частці нових надходжень незмінним залишається пріоритет українських видань і становить 95 % (4181 прим.) в ЛОНПБ та 73 % (3794 прим.) в МНПБ.

Аналіз джерел комплектування фондів бібліотек показав, що у 2011 році книгозбірні продовжували політику формування оптимального фонду та

забезпечення якісного складу його галузевої структури, спроможного задовольнити різноманітні запити користувачів. Вивчався книжковий ринок, встановлювались та підтримувались ділові стосунки з книготоргівельними організаціями, видавництвами. Поповнення фондів здійснювалось за рахунок бюджетного фінансування, коштів від надання платних послуг, надходжень за державними і обласними книговидавничими програмами та інших джерел.

У 2011 р., як і в попередньому, МНПБ поповнювала свій фонд переважно за рахунок бюджетних коштів 90 % (4 701 прим.) надходжень. До фондів ЛОНПБ у 2011 р. за рахунок бюджетних коштів не надійшло жодного примірника документів, проте у 2010 р. цей показник становив 25 % від загального надходження документів. Основними джерелами надходження нових документів в ЛОНПБ залишаються – ресурсний центр ГУОН Львівської обласної державної адміністрації та обласні видавництва, цей показник щороку збільшується. Так у 2010 р. він становив 54 % від загального надходження документів, а в 2011 р. вже 66% (2901 прим.). У комплектуванні своїх фондів обидві книгозбірні майже не використовують документи з обмінно-резервних фондів (зокрема, ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського). У 2010 р. цей показник становив 48 прим. в ЛОНПБ та 37 прим. в МНПБ, а у 2011 р. він становить 60 прим. в МНПБ і лише 21 в ЛОНПБ.

Упродовж 2011 року книгозбірнями проводилась систематична робота по очищенню бібліотечного фонду. З різних причин з фонду ЛОНПБ було вилучено 1104 примірників документів, що на 7532 менше, у порівнянні

з 2010 роком. В МНПБ було вилучено 2527 прим. документів, це на 2152 більше ніж у минулому році.

Підсумовуючи діяльність бібліотек щодо формування та збереження інформаційних ресурсів, варто наголосити, що у 2011 р. хоч і відбулися позитивні зміни в даному напрямку, але основні проблеми залишилися, а саме: обмежене фінансування, відсутність комплектування документами на електронних носіях, недостатнє використання обмінно-резервних фондів.

Основними напрямками роботи ЛОНПБ та МНПБ з бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного забезпечення фахівців освітянської галузі є надання у користування інформаційних ресурсів, організація доступу до світових інформаційних ресурсів, а також бібліографічних, реферативних та повнотекстових баз даних інших бібліотек (зокрема ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського), поширення інформації з психолого-педагогічних питань шляхом підготовки бібліографічних, інформаційних матеріалів, створення тематичних та фактографічних БД, ведення традиційних та електронних каталогів.

За 2011 р. в ЛОНПБ обслужено 6177 користувачів, що на 39 менше у порівнянні з минулим роком, в МНПБ навпаки кількість користувачів зросла на 184 і становить 4185 осіб. В цілому структура користувачів є достатньо стабільною. Домінуючою категорією, як і в попередньому році, є студенти вузів 38,9% (2406 осіб) в ЛОНПБ та 25,2% (1056 осіб) в МНПБ. Вчителі – 32,3 % (1 998 осіб) в ЛОНПБ та 23,1 % (967 осіб) в МНПБ. Значно меншу частину становлять науково-педагогічні кадри – 7 % (439 осіб) у ЛОНПБ та 0,7 % (30 осіб) у

МНПБ, бібліотекарі – 3 % в ЛОНПБ (190 осіб), 6% (240 осіб) в МНПБ.

У 2011 р. ЛОНПБ відвідало 32 157 осіб, МНПБ 35 294 особи. Порівнюючи показник відвідувань з минулим роком, необхідно зазначити, що в ЛОНПБ спостерігається тенденція щодо його зниження (-1953), в МНПБ навпаки кількість відвідувань зросла на 141, також в МНПБ на 9873 зросла кількість віртуальних відвідувань і становить 22091. ЛОНПБ інформації з даного питання не надала.

Порівнюючи показники використання інформаційних ресурсів обох книгозбірень у 2010 та 2011 роках бачимо, що у 2011 р. користувачам ЛОНПБ було видано на 10656 документів менше, а саме 116 771 прим., в МНПБ спостерігається незначне зменшення (539 документів) і становить 115 560 прим. Найбільш масовими залишаються читацькі запити з таких галузей знань, як педагогіка та психологія. В ЛОНПБ книговидача документів даної тематики у 2011 р. склала 73 % (85537 прим.), МНПБ – 71 % (82512 прим.). Підвищеною популярністю користувались документи з літературознавства, мовознавства та художньої літератури, а також література, що входить до навчальних програм. Аналіз використання інформаційних ресурсів за видами документів показав, що, як і в минулому році, в обох книгозбірнях левову частку документо видачі становлять періодичні видання 85% в МНПБ та 64% в ЛОНПБ. Викликає занепокоєння кількість видачі документів на електронних носіях, так в ЛОНПБ у 2010 р. цей показник становив 456 прим., а в 2011 р. жодного, в МНПБ відповідно він становить 25 та

11 прим. В обсягах документовидачі українська мова є домінуючою і становить 86% (101012 прим.) в ЛОНПБ та 68% (78741 прим.) в МНПБ.

Згідно зі статистичними звітами у діяльності зазначених бібліотек відсутня така форма роботи як МБА.

Одним з основних показників роботи книгозбірні є рівень інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів. Основною складовою цієї діяльності є довідково-бібліографічний апарат, який складається із системи каталогів та картотек і електронних баз даних. На початок 2012 р. обсяг ЕК ЛОНПБ становить 17,6 тис. записів, БД книг 3,2 тис. записів, БД періодики 11,7 тис. записів. Обсяг ЕК МНПБ становить 170 тис. записів, БД книг 44,7 тис. записів, БД періодики 126 тис. записів, БД аудіовізуальних матеріалів і електронних видань 0,17 тис. записів. У 2011 р. обидві книгозбірні розширили свої ЕК, створивши нові бази даних, а саме ЛОНПБ БД навчально-методичної літератури 2,7 тис. записів та МНПБ БД повнотекстових документів 0,48 тис. записів.

Протягом багатьох років обидві бібліотеки пріоритетним напрямом своєї роботи вважають створення і розповсюдження власних інформаційно-бібліографічних ресурсів.

Фахівці ЛОНПБ приділяють значну увагу підготовці рекомендаційних списків літератури, зокрема, для керівників навчальних закладів „Рекомендуємо прочитати“, які публікуються в „Інформаційному віснику“ Головного управління освіти і науки. Значний попит серед учителів-предметників мають щоквартальні інформаційні анотовані письмові огляди літератури.

Велика увага приділяється популяризації спадщини видатних вітчизняних та зарубіжних педагогів. З цією метою готуються методичні матеріали серій: „Видатні педагоги“ та „Педагоги України“. Впродовж 2011 р. було підготовлено бібліографічний покажчик літератури „Берегині української національної школи: Х. Алчевська, С. Русова, Л. Українка“, каталоги виставок „Співачка досвітніх вогнів” (до 140-річчя від дня народження Л.Українки (1871-1913), української письменниці), „Основоположник української національної педагогіки” (до дня народження Г. Ващенка (1878-1967), українського педагога і психолога), „Великий Каменярь” (до 155-річчя від дня народження І.Я.Франка (1856-1916), українського письменника, вченого, громадського діяча), „Маркіянове слово живе” (до 200 - річчя від дня народження М.С.Шашкевича (1811-1843), українського письменника, культурно-громадського діяча). Для розповсюдження інформаційних матеріалів ЛОНПБ використовує засоби електронного зв'язку. Зокрема, бібліотека надсилає районним відділам освіти календарі знаменних та пам'ятних дат, рекомендаційні бібліографічні списки літератури (у 2011 р. їх було підготовлено 4). Для надання допомоги освітянським установам в організації культурно-просвітницьких заходів фахівці ЛОНПБ розробляють сценарії їх проведення, так у 2011 р. їх було підготовлено 5.

Впродовж 2011 р. фахівцями МНПБ було підготовлено 5 бібліографічних покажчиків, а саме: „Сучасний урок літератури”, „Медіа культура особистості”, „Мовно-літературна освіта: компетентнісний аспект”, „Психологічна служба в

структурі загальноосвітнього навчального закладу”, „Педагогічні музеї України: історія і сучасність” та рекомендаційний список літератури „Україна – наш спільний дім”. Всі тексти бібліографічних видань розміщені на сайті бібліотеки. Продовжився випуск інформаційного бюлетеню „Освітнянин”, який МНПБ видає з 1999 р. Також бібліотека висвітлювала свій досвід роботи на сторінках видання МОБА „БібліоАС”. До 65-річчя книгозбірні було започатковано видання альманаху „Глаголь добро”.

ЛОНПБ та МНПБ постійно надсилають свої пропозиції до „Зведеного плану науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України”, який щорічно готує ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Інформаційно-бібліографічне обслуговування у книгозбірнях відбувалось відповідно до пріоритетів користувачів інформації. Протягом року ЛОНПБ надала 8353 довідки, що на 101 більше у порівнянні з 2010 р., кількість наданих довідок в МНПБ збільшилась на 7 і становить 587, з них 9 довідок в автоматизованому режимі. Протягом року ЛОНПБ підготувала 113 виставок, з них 45 тематичних. МНПБ – 44 виставки, 32 перегляди літератури, 22 презентації книг та журналів, 52 огляди літератури. Щомісяця читачі МНПБ інформуються про нові надходження до фонду бібліотеки та отримують інформацію через віртуальні тематичні виставки, яких у 2011 р. було розміщено на сайті 6. За звітний період в МНПБ проведено 14 Днів

інформації та 11 Днів спеціаліста, ЛОНПБ інформації з даного питання не надала.

У бібліотеках створено систему інформаційного обслуговування, зорієнтовану на індивідуальне та групове інформування освітян регіону. Кількість індивідуальних і групових абонентів ВРІ в ЛОНПБ у 2011 р. не змінилась і становить відповідно 9 і 2; в МНПБ індивідуальних абонентів ВРІ стало менше на 10 і становить 6, а групових не змінилось – 4.

Ефективність роботи книгозбірні на сучасному етапі значною мірою залежить від стану комп’ютеризації бібліотек та розвитку бібліотечного Інтернет-сегменту. Комп’ютерний парк ЛОНПБ не оновлювався 3 роки і налічує 12 одиниць, 8 з яких підключені до Інтернету. Бібліотека працює в АБІС „ІРБІС”. У 2011 році відбулось представлення веб-сайту книгозбірні, на якому вміщено інформацію про бібліотеку, її послуги та ресурси, висвітлено новини освіти Львівщини. Відвідувачі сайту мають змогу ознайомитись з календарем знаменних дат Львівщини, переглянути віртуальні виставки, скористатись віртуальною бібліографічною довідкою. В стадії розробки сторінка на допомогу бібліотечному фахівцю та по підвищенню кваліфікації і професійної самоосвіти.

На відміну від ЛОНПБ стан комп’ютеризації МНПБ значно кращий. Впродовж 2011 р. оновились матеріально-технічна база бібліотеки. Придбано комп’ютер, ноутбук, сканер штрих-кодів, маршрутизатор. На початок 2012 р. в книгозбірні налічується 17 одиниць комп’ютерної техніки. Бібліотека працює в АБІС „ІРБІС”. МНПБ має власний сайт на

якому розміщено інформацію про бібліотеку, її структуру, ресурси та платні і безоплатні послуги, демонструються нові періодичні видання, висвітлюються події бібліотечного життя тощо. Користувачі мають змогу здійснювати інформаційний пошук в електронному каталозі, переглядати віртуальні книжкові виставки, дізнаватись про діяльність дискусійного клубу „Позиція“, студії „Подіум“, кіноклубу „Філіні“, клубу „Alternative“. Колектив бібліотеки постійно працює над оновленням та поповненням інформацією свого сайту, що сприяло перемозі МНПБ у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів 2011 р. в номінації „Кращий сайт спеціальної бібліотеки“.

Одним із важливих напрямів науково-методичної діяльності обох книгозбірень є робота з шкільними бібліотеками. ЛОНПБ здійснює науково-методичне забезпечення шкільних бібліотек м. Львова та Львівської області. Фахівці бібліотеки проводять семінари для районних методистів з бібліотечної роботи та шкільних бібліотекарів, читають лекції з основ бібліотечно-бібліографічних знань на курсах підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів, готують рекомендаційні списки („Інструктивно-методичні матеріали, які регламентують діяльність шкільних бібліотек“, „Інформативно-правові акти з питань бібліотечної діяльності“) тощо.

МНПБ координує цю роботу з науково-методичним центром управління освіти. Продовжують функціонувати проекти „Науково-педагогічна бібліотека м. Миколаєва – шкільним“, „Зведений електронний каталог міста“, „Педагогічна читальня імені А. Топорова“, „Школа бібліотечної майстерності“ в рамках

яких було проведено анкетування на наявність технічного забезпечення шкільних бібліотек комп'ютерною технікою та підключення їх до мережі Інтернет, працює Школа „ІРБІС“, пройшли майстер-класи „Форми та методи популяризації книги та читання“, „Проектна діяльність в школі та бібліотеці“, тренінг „Активізація творчого мислення“. Бібліотекою підготовлено та видано методичні рекомендації для шкільних бібліотекарів „Проектна діяльність“. Книгозбірня тісно співпрацює з громадськими організаціями, зокрема, співпраця з МОГО „Руська національна громада „Русичь“ надала можливість здійснити підписку на видання „Знання – сила“ для шкільних бібліотек міста, а МПНБ придбати сервер для підтримки Зведеного електронного каталогу шкільних бібліотек м. Миколаєва.

Функціонування будь-якої установи, зокрема бібліотеки, як відомо, залежить безпосередньо від професійного рівня та особистих якостей її працівників. Професіоналізм, креативність, здатність до спілкування, вміння шукати нові форми обслуговування користувачів, впроваджувати новітні технології обробки інформації, створювати електронні та віртуальні бібліотеки – ось портрет сучасного бібліотекаря. Аналіз кадрового складу ЛОНПБ показав, що станом на 01.01.2012 р. в книгозбірні працює 22 особи (на 1 особу більше у порівнянні з минулим роком), в МНПБ кількість працюючих не змінилась і становить 18 осіб. Якісний склад кадрів в обох бібліотеках залишився незмінним – найбільша кількість фахівців з повною вищою бібліотечною освітою працює в МНПБ – 78 % (14 осіб), в

ЛОНПБ цей показник становить лише 18 % (4 особи). Спеціалісти, які працюють 11–20 і понад 20 років, становлять більшість – 89 % (16 осіб) в МНПБ та 64 % (14 осіб) в ЛОНПБ. В обох книгозбірнях у 2011 р. кваліфікацію підвищило лише по 1 працівнику, тому керівництву ЛОНПБ та МНПБ необхідно удосконалити заходи та програми з безперервної освіти і підвищення кваліфікації працюючих у бібліотеках кадрів.

ВИСНОВКИ

Аналіз основних напрямів роботи ЛОНПБ та МНПБ показав, що вони успішно вирішують завдання повноцінного інформаційного забезпечення усіх категорій користувачів шляхом впровадження в практику діяльності прогресивних інформаційних технологій, проте не зважаючи на значні результати інноваційної діяльності, для виконання головних завдань книгозбірень необхідно:

Директорам бібліотек

для удосконалення формування бібліотечних фондів:

- взаємодія ЛОНПБ та МНПБ з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у формуванні галузевого інформаційного ресурсу, корпоративної довідкової служби, у підготовці повнотекстових баз даних з огляду на потреби користувачів і наявні фонди;

- ЛОНПБ при формуванні фонду надавати перевагу документам психолого-педагогічної тематики;
- збільшити надходження документів на електронних носіях;

для удосконалення бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів:

- поглиблення співпраці з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та бібліотеками мережі щодо створення системи бібліографічної продукції з актуальних питань педагогіки і психології;
- продовження роботи щодо створення на власних веб-сайтах електронної бібліотеки та започаткування онлайн послуг, зокрема, віртуальної довідки, замовлення документів на бронеполіцію тощо;
- подальша автоматизація технологічних процесів;
- запровадження в практику роботи кращого вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- ЛОНПБ вирішити питання переоснащення матеріально-технічної бази книгозбірень.

для підвищення кваліфікації працівників бібліотек:

- для підвищення професійної компетентності працівників бібліотек шляхом самоосвіти збільшити передплату фахових видань.

1.1.2. Статистична інформація

Таблиця І. НАЯВНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

№	Назва бібліотеки	Наявність фонду (прим.)												Використання фонду (прим.)		
		Всього			Книги, брошури			Періодичні видання			Електронні видання			2010 рік	2011 рік	Ріст
		2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст			
1.	ЛОНПБ	432022	435306	+3284	*	362043		*	72665		*	598		127427	116771	-10656
2.	МНПБ	90826	93502	+2676	58863	57516	-1347	31780	35813	+4033	183	173	-10	116099	115560	-539
	Всього	522848	528808	+5960		419559			108478			771		243526	232331	-11195

* ЛОНПБ у статистичних формах річного звіту за 2010 рік даних відомостей не надала

Таблиця 2. КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ ТА ВІДВІДУВАНЬ. ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ

№	Назва бібліотеки	Користувачі			Відвідування						Обертаність	Книго- забезпеченість	Читаність	Відвідуваність
		За ЄРК			Кількість відвідувань			В т.ч. віртуальних відвідувань						
		2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст				
1.	ЛОНПБ	6216	6177	-39	34110	32157	-1953				0,27	70,5	18,9	5,2
2.	МНПБ	4001	4185	+184	25280	35294	+10014	12218	22091	+9873	1,2	23	28	3,15
	Всього	10217	10362	+145	59390	67451	+8061	12218	22091	+9873	0,735	46,75	23,45	4,175

Таблиця 3. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (станом на 01.01.2012р.)

№	Назва бібліотеки	Технічне забезпечення				Програмне забезпечення	Електронні ресурси			Представлення в мережі Інтернет	Наявність ЕБ	Надання користува- чам доступу до віддалених джерел інф-ї в Інтернеті	Використання ЕДД
		Кількість комп'ютерів	Кількість АРМ		К-сть комп., що мають доступ до мережі Інтернет		Обсяг власних електр. БД	З них записів у ЕК	Введено записів за звітний рік				
			Для співробіт-ників	Для користу-вачів									
1.	ЛОНПБ	12	6	2	8	ІРБІС	17648		12201			так	так
2.	МНПБ	17	13	2	17	ІРБІС	170000	170000	14000	сайт		так	так
	Всього	29	19	4	25	ІРБІС	187648	170000	26201				

Таблиця 4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Назва бібліотеки	Кількість бібліотечних працівників		За освітою (станом на 01.01.2012р.)				За стажем роботи (станом на 01.01.2012р.)				К-сть працівників, що працюють на повну ставку	
				Повна вища	У т. ч. бібліотечна	Базова вища	У т. ч. бібліотечна	До 3-х років	З 3-х до 9 років	10-20 років	Понад 20 років		
		2010	2011									2010	2011
1.	ЛОНПБ	21	22	20	4			2	6	2	12	19	20
2.	МНПБ	18	18	17	14			2		4	12	18	18
	Всього	39	40	37	18			4	6	6	24	37	38

1.2. Спеціальні наукові бібліотеки установ Національної академії педагогічних наук України

1.2.1. Аналітична інформація

У системі Національної академії педагогічних наук України (НАПН України) функціонує сім спеціальних наукових книгозбірень, які є структурними підрозділами науково-дослідних установ:

- спеціальна наукова бібліотека імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України;
- спеціальна наукова бібліотека Інституту вищої освіти НАПН України;
- спеціальна наукова бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України;
- спеціальна наукова бібліотека Інституту соціальної та політичної психології НАПН України;
- спеціальна наукова бібліотека Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;
- спеціальна наукова педагогічна бібліотека Державного вищого навчального закладу „Університет менеджменту освіти“ НАПН України (ДВНЗ „УМО“ НАПН України);
- спеціальна наукова бібліотека „Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти НАПН України“ (ННЦ ПТО НАПН України).

Вищезазначені бібліотеки входять до мережі освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України, яку очолює ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

У 2011 р. до складу мережі освітянських бібліотек увійшла спеціальна наукова бібліотека, нещодавно

створена на базі „Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти НАПН України“.

Головна мета діяльності спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України: задоволення інформаційних потреб (ІП) різних категорій працівників установи, а також обслуговування фахівців інших установ, яким за родом своєї діяльності доводиться користуватись фондами даних книгозбірень.

Аналітичний огляд діяльності спеціальних бібліотек установ НАПН України у 2011 р. підготовлено на підставі поданих до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського статистичних звітів. Необхідно зазначити, що в огляді не аналізувалась діяльність бібліотеки Інституту вищої освіти НАПН України через те, що завідувач зазначеної книгозбірні некомпетентний у даному питанні.

Станом на 01.01.2012 р. сукупний фонд спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України становив 277 294 примірники, тоді як у 2010 р. цей показник складав 227 932 примірники. Так, найбільші за обсягом фонди зосереджені у бібліотеці ДВНЗ „УМО“ (115 530 прим.) і бібліотеці імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка (100 482 прим.); фонд книгозбірні „ННЦ ПТО“ – 45 107 прим., Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих – 8 677 прим., Інституту соціальної і політичної психології – 3 816 прим., Інституту професійно-технічної освіти – 3 682 прим.

Аналіз статистичних даних нових надходжень до бібліотек установ НАПН України протягом 2011 р. свідчить про те, що до їхніх фондів за досліджуваний період надійшло 2 625 назв (5 680 прим.) документів, що на 221 назву (954 прим.) більше, ніж у 2010 р. (2 404 назви). Так, найбільше отримали нової літератури бібліотеки ДВНЗ „УМО“ (2 943 прим.) та Інституту професійно-технічної освіти (1401 прим.). Книгозбірня Інституту соціальної і політичної психології одержала у 2011 р. 565 прим., бібліотека імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка – 462 прим., Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України – 201 прим., бібліотека „ННЦ ПТО“ – 108 прим. Кількість надходжень до фондів майже усіх бібліотек установ НАПН України у 2011 році значно скоротилась, через що оновлення фондів відбувається дуже повільно, що підтверджує і коефіцієнт оновлення, який у бібліотеці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих становить 2,3 %, книгозбірні ДВНЗ „УМО“ – 1,3 %, бібліотеці імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка – 0,4 %, у книгозбірні „ННЦ ПТО“ – 0,2 %. Виняток становлять лише бібліотека Інституту професійно-технічної освіти (38 %) та Інституту соціальної і політичної психології (14,8 %). Втім, це не можна назвати позитивною тенденцією, адже такі високі показники оновлення досягаються лише за рахунок невеликого обсягу бібліотечного фонду вищезазначених книгозбірень.

Аналіз надходжень документів за джерелами виявив, що впродовж 2011 р. бібліотеки установ НАПН України поповнювали свої фонди через:

- подарунки від авторів, видавництв, установ, читачів – 55,3 % (3 141 прим.);
- видання, придбані за власні кошти, – 26,5 % (1 505 прим.);
- поповнення через обмінно-резервні фонди (ОРФ), переважно з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського – 13,4 % (764 прим.);
- документи, отримані від користувачів бібліотек установ НАПН України замість загублених – 0,05 % (3 прим.);
- інші джерела – 4,6 % (264 прим.).

Щодо надходжень за галузями знань слід зазначити, що впродовж 2011 р. книгозбірні установ НАПН України загалом отримали:

- 46,1 % (2 614 прим.) документів педагогічної тематики;
- 20,1 % (1 139 прим.) документів психологічної тематики;
- 16,9 % (959 прим.) документів із суспільних наук;
- 3,5 % (196 прим.) видань із природничих наук;
- 6,6 % (377 прим.) документів із прикладних наук;
- 0,2 % (13 прим.) з літературознавства і мовознавства;
- 1,6 % (87 прим.) художньої літератури;
- 1,1 % (65 прим.) видань з питань бібліотекознавства, бібліографознавства та інформаційної діяльності;
- 3,5 % (201 прим.) документів іншої тематики.

Аналізуючи вищезазначене, слід зауважити, що у порівнянні з 2010 р., у 2011 р. збільшилась кількість нових надходжень за такими галузями знань, як суспільні

науки, природничі науки, прикладні науки, художня література, бібліотекознавство та бібліографознавство.

Аналіз нових надходжень за видами документів за звітний рік показав, що більшу частину становили книги та брошури, у середньому – 60,2 % (2 876 прим.), періодичні видання – 18,2 % (868 прим.) (з них: журнали – 17,4 %, газети – 0,8 %), дисертації – 2,9 % (137 прим.), автореферати дисертацій – 7,6 % (365 прим.), аудіовізуальні та електронні документи – 0,1 % (7 прим.), аркушеві видання – 9,7 % (462 прим.), інші документи – 1,3 % (59 прим.). Як і в попередні роки, у 2011 р. проблемним залишилося питання забезпечення працівників спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України періодичними виданнями з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності (фахову періодику передплачує лише бібліотека ДВНЗ „УМО“ (три назви). Безсумнівно, це не сприяє підвищенню професійного рівня фахівців бібліотек установ НАПН України.

Аналіз нових надходжень документів за типами продемонстрував: найбільше впродовж 2011 р. спеціальними науковими бібліотеками установ НАПН України було отримано наукової літератури – 71,1 % (3 466 прим.) та навчальної літератури – 27,7 % (1 349 прим.). Крім того, до їхніх фондів також надійшло 0,6 % (30 прим.) довідкової літератури та 0,6 % (30 прим.) літературно-художніх видань. Рідкісних та цінних документів не отримала жодна із бібліотек установ НАПН України.

Аналіз надходжень документів за мовами показав, що 79,7 % (3 725 прим.) з них становлять документи українською мовою, 20,2 % (949 прим.) – російською мовою та 0,1 % – документи іншими мовами.

Паралельно з придбанням нових документів у 2011 р. проводилось і вилучення з фондів спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України застарілих, зношених, втрачених документів в порядку, визначеному регламентуючими документами. Так, за цей період з фондів вищезазначених книгозбірень було вилучено 2 562 примірники документів (з них книг, брошур – 761 прим., періодичних видань – 1801 прим.).

Підбиваючи підсумки діяльності цих книгозбірень з комплектування їхніх бібліотечних фондів, слід наголосити, що у 2011 р. цей процес, як і в попередні роки, залишався досить складним, передовсім, через дефіцит асигнувань на передплату періодичних видань та комплектування документів. Щоб вирішити існуючу проблему працівники бібліотек установ НАПН України активно використовували таке джерело поповнення фондів, як подарунки авторів, установ, читачів, видавництв тощо. Це, з одного боку, сприяло збільшенню загальної кількості нових надходжень порівняно з 2010 р., а з іншого – цього було недостатньо для забезпечення відповідності фонду інформаційним запитам користувачів та необхідного рівня оновлення фонду.

Аналіз використання ресурсів книгозбірень установ НАПН України впродовж 2011 р. показав, що за цей період з їхніх фондів було видано 61 862 документи, що майже на 3 % більше, ніж у 2010 р. (61 140 прим.).

документів). Найбільші показники документовидачі зареєстровано у бібліотеці ДВНЗ „УМО“ – 39 489 книговидач та книгозбірні ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка – 7 145 книговидач. У бібліотеці Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих було видано 5 681 документ, книгозбірні Інституту соціальної і політичної психології – 4 338 документів, бібліотеці Інституту професійно-технічної освіти – 3 096 документів, а у книгозбірні „ННЦ ПТО“ – 2 113 документів.

Порівняльний аналіз кількості книговидач за галузями знань свідчить про те, що, як і в попередні роки, найбільший попит мали документи з педагогічних (55,9 %), психологічних (21,5 %) та суспільних (17 %) наук. Документи, що стосуються прикладних і природничих наук видавались рідко (відповідно 2,7 % та 0,9 % від загальної кількості книговидач). Найменший попит мали документи за такими галузями знань: художня література – 0,7 %, мистецтво і спорт – 0,3 %, літературознавство і мовознавство – 0,2 %, інші – 0,7 %.

Що стосується кількості книговидач за видами документів, слід відмітити, що видавались переважно книги/брошури (67,1 %) та періодичні видання (28 %); дисертації та автореферати дисертацій становлять незначну частку від загальної кількості книговидач, а саме 1,8 % (1 174 прим.) та 3,1 % (1 946 прим.) відповідно. Відсутній був попит на аудіовізуальні та електронні видання (так, лише у книгозбірні ДВНЗ „УМО“ було видано 3 прим.). Аналіз кількості книговидач документів за мовами засвідчив: найбільше у спеціальних наукових бібліотеках установ НАПН

України було видано документів українською мовою – 81,7 % (12 444 прим.), російською мовою – 18,2 % (2 767 прим.), іншими мовами – 0,1 % (17 прим.) від загальної кількості книговидач.

Традиційною формою роботи бібліотек з колективними абонентами є обслуговування за міжбібліотечним абонементом (МБА). Звіти бібліотек свідчать про те, що у 2011 р. спостерігалася тенденція незначного зростання кількості абонентів МБА у книгозбірнях установ НАПН України: за статистичними даними 2010 р. їх налічувалося 13, а на 01.01.2012 р. – вже 15. У 2010 р. за МБА з книгозбірень установ НАПН України було видано лише 2 документи, тоді як у 2011 р. цей показник складав вже 22 документи. Зменшився лише показник отриманих з інших бібліотек документів: так, у 2010 р. він становив 136, а у 2011 р. знизився до 74 документів. Як позитив, слід відмітити, що послугами МБА ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського користуються усі книгозбірні установ НАПН України, зокрема найактивніше бібліотеки ДВНЗ „УМО“ та Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих.

Здійснюючи аналіз використання інформаційних ресурсів спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України важливо проаналізувати й кількість залучених до них користувачів. Так, у 2011 р. книгозбірнями установ НАПН України було зареєстровано 6 065 користувачів за ЄРК, що в середньому на 10 % більше, ніж у 2010 р. (5 439 користувачів). Найбільша кількість користувачів за ЄРК спостерігалась у бібліотеці ДВНЗ „УМО“ НАПН України (4009), а найменша – у книгозбірні Інституту професійно-технічної освіти

НАПН України (87). У інших бібліотеках цей показник був наступним: книгозбірня „ННЦ ПТО“ – 836 користувачів, Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих – 522 користувачі, бібліотека ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка – 437, книгозбірня Інституту соціальної і політичної психології – 174 користувачі за ЄРК.

Аналіз складу користувачів за категоріями свідчить про наступне: найчисельнішу групу у бібліотеках установ НАПН України складають студенти – 28,5 %, співробітники інших установ – 21 % та науково-педагогічні кадри – 18,5 %. Така категорія користувачів книгозбірень установ НАПН України, як професорсько-викладацький склад становить 14,8 % від загальної кількості користувачів за ЄРК, слухачі курсів – 7,8 %, учителі – 4,3 %, інші – 4,6 %.

Склад користувачів за категоріями у спеціальній науковій бібліотеці ДВНЗ „УМО“ помітно відрізняється від складу користувачів у інших книгозбірнях установ НАПН України, а саме: найбільшу категорію становлять студенти – 48,2 % (1 932 особи), слухачі курсів – 34 % (1 367 осіб), науково-педагогічні кадри – 12 % (482 особи). 2,9% (508 осіб) від загальної кількості користувачів бібліотеки становить професорсько-викладацький склад, 2,4 % - співробітники інших установ, і лише 0,2 % – учителі, бібліотекарі та інші.

Необхідно звернути увагу на те, що у порівнянні з минулим роком, у 2011 р. у спеціальних наукових бібліотеках установ НАПН України значно зросла кількість відвідувань. Так, якщо у 2010 р. було зафіксовано 45 079 відвідувань, то в 2011 р. їх уже

налічувалося 48 507. Найбільша кількість відвідувань зафіксована у книгозбірні ДВНЗ „УМО“ (39 980), що свідчить про активне використання фонду названої бібліотеки. В інших книгозбірнях установ НАПН України показники відвідування такі: бібліотека ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка – 2 938 відвідувань, „ННЦ ПТО“ – 2 173, Інституту соціальної і політичної психології – 1 436, Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих – 1 364, Інституту професійно-технічної освіти – 616 відвідувань.

Для задоволення потреб сучасного користувача, забезпечення оперативного доступу до всіх бібліотечно-інформаційних ресурсів як власного виробництва, так і придбаних, бібліотеки намагаються освоювати і активно впроваджувати сучасні досягнення в галузі інформаційних, комунікаційних і мультимедійних технологій у всі бібліотечні процеси.

Пріоритетом цього є створення власного електронного каталогу (ЕК), завдяки якому значно поліпшується якість і швидкість пошуку, а також продуктивність роботи бібліотечних фахівців з опрацювання документів.

На 01.01.2012 р. ліцензійну автоматизовану бібліотечно-інформаційну систему (АБІС) використовували три спеціальні бібліотеки установ НАПН України: книгозбірня ДВНЗ „УМО“ – АБІС „УФД Бібліотека“, бібліотека Інституту професійно-технічної освіти та Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих – АБІС „ІРБІС“. У інших книгозбірнях установ НАПН України за рекомендаціями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського встановлено демоверсію АБІС

„ІРБІС“. Робота у єдиній ліцензійній програмі відкриє перед зазначеними бібліотеками широкі можливості для кооперативної діяльності з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського по створенню єдиного галузевого інформаційного ресурсу (ЄГІР).

Сьогодні вже три спеціальні бібліотеки установ НАПН України розпочали роботу по створенню електронного каталогу (ЕК), зокрема по створенню об'єднаної електронної бази дисертацій з психолого-педагогічної тематики. Так, електронний каталог у книгозбірні ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка на сьогодні становить 253 записи, у бібліотеці Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих – 300 записів, а у книгозбірні Інституту професійно-технічної освіти – 65 записів. Доступ користувачів до зазначеного ресурсу надається в локальній мережі. В інших бібліотеках цей вид роботи також поступово активізується.

Продовжують спеціальні наукові бібліотеки установ НАПН України і роботу з формування у традиційній формі ДПА до своїх фондів: так, ними, як і раніше, ведуться абеткові і систематичні каталоги, систематичні картотеки статей, картотеки статей співробітників установи та каталоги дисертацій і авторефератів дисертацій тощо.

Аналіз забезпеченості бібліотек установ НАПН України комп'ютерною технікою свідчить про те, що всі досліджувані книгозбірні на сьогодні комп'ютеризовано. Так, бібліотека ДВНЗ „УМО“ має сім комп'ютерів, „ННЦ ПТО“ – чотири комп'ютери, Інституту професійно-технічної освіти – три, книгозбірня Інституту

педагогічної освіти та освіти дорослих – два комп'ютери, а бібліотека Інституту соціальної та політичної психології та Інституту психології ім. Г. С. Костюка – по одному. Необхідно звернути увагу на те, що як і раніше, найгірше забезпечена комп'ютерною технікою спеціальна наукова бібліотека ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, що, в свою чергу, заважає їй максимально розкрити свої ресурси (фонд бібліотеки складає 100 482 прим. документів), а також безперешкодно надавати освітянам доступ до віддалених джерел інформації (одного комп'ютера недостатньо для забезпечення потреб 4 працівників книгозбірні та усіх її користувачів). У 2011 р. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського вже рекомендувала керівництву інституту вирішити питання щодо створення автоматизованого робочого місця для читача з підключенням до Інтернету, але цю проблему поки ще не вирішено.

На початок 2012 р. до всесвітньої мережі Інтернет підключені всі бібліотеки установ НАПН України, що дозволяє їм надавати своїм користувачам вільний доступ до вітчизняних та світових інформаційних ресурсів, а також користуватись галузевими базами даних і вторинною бібліографічною продукцією ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та провідних освітянських бібліотек (представлених в електронному вигляді на їхніх веб-сайтах та веб-сторінках).

Аналізуючи діяльність спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України із упровадження інноваційних форм роботи, необхідно зауважити, що жодна з них досі не представлена у світовій мережі

Інтернет (власний сайт, веб- сторінка на сайті своєї установи), що не дозволяє широкому загалу освітян використовувати електронні ресурси зазначених книгозбірень у науково-практичній діяльності. Також, це не дає можливості бібліотекам впроваджувати такі види сервісу як „Електронна доставка документів“ (ЕДД) та „Віртуальна довідкова служба“. Це дає підстави для висновку, що повільне впровадження ІКТ у діяльність спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України заважає їм функціонувати як сучасні інформаційні центри та на якісно новому рівні забезпечувати інформаційний супровід інноваційного розвитку системи національної освіти.

Як і раніше, у 2011 р. спеціальні наукові бібліотеки установ НАПН України продовжували здійснювати інформаційно-бібліографічну діяльність, яка полягала у підготовці вторинної бібліографічної продукції, інформуванні користувачів шляхом надання усних та письмових довідок, організації виставок, підготовці бібліографічних оглядів, ВРІ тощо.

Слід зазначити, що на відміну від 2010 р. протягом 2011 р. жодна з бібліотек установ НАПН України не підготувала бібліографічного показника з актуальних питань розвитку педагогічної науки та практики (у 2010 р. бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих підготувала анотований бібліографічний показник „Мистецтво у розвитку особистості“, а книгозбірня ДВНЗ „УМО“ – бібліографічний показник „Післядипломна педагогічна освіта“).

Слабкою ланкою в інформаційно-бібліографічній роботі книгозбірень установ НАПН України лишилась й

підготовка списків нових надходжень та рекомендаційних списків. Так, у 2011 р. бібліографічні списки підготувала лише бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих (8 рекомендаційних списків та 10 списків нових надходжень), бібліотека ДВНЗ „УМО“ (2 списки нових надходжень) та книгозбірня Інституту професійно-технічної освіти (1 список нових надходжень).

З метою забезпечення інформаційних запитів усіх категорій користувачів спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України їхніми фахівцями було надано 1 284 усних довідки. Також задля популяризації інформаційних ресурсів зазначених книгозбірень ними було підготовлено 34 виставки нових надходжень (для порівняння, у 2010 р. було підготовлено лише 10 таких виставок), 72 тематичні виставки (у 2010 р. – 28), 52 виставки за профілем діяльності своєї установи (у 2010 р. – 20) (на конференціях і семінарах установ НАПН України, загальних зборах НАПН України, Міжнародній виставці „Освіта 2011“ тощо).

Як засвідчив аналіз, у звітному році бібліографічні огляди з актуальних питань розвитку педагогічної науки і практики проводили лише бібліотека ДВНЗ „УМО“ (4 бібліографічні огляди) та книгозбірня Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих (10 оглядів). Бібліографічне інформування аспірантів, здобувачів, професорсько-викладацького складу, науково-педагогічних працівників тощо в режимі ВРІ, а керівництва установ НАПН України – в режимі ДЗКІ, здійснювалося лише у бібліотеці ДВНЗ „УМО“, Інституту професійно-технічної освіти та „ННЦ ПТО“.

Для поліпшення показників інформаційної та довідково-бібліографічної діяльності, а також якості бібліотечного обслуговування рекомендується такі види роботи активізувати і в інших бібліотеках установ НАПН України.

Успішність функціонування бібліотеки як інформаційного центру зобов'язує бібліотечних фахівців швидко та адекватно реагувати на зміни в інформаційних потребах користувачів, удосконалювати форми обслуговування, надавати якісне інформаційне консультування, розширювати спектр бібліотечно-інформаційних послуг, систематично вивчати нові технології тощо. Нажаль, слід зазначити, що інформаційна робота спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України проводиться без використання інноваційних методів та форм роботи, таких як Інтернет, електронні ресурси, віртуальна довідка тощо.

Якість виконання усієї вищезазначеної роботи безпосередньо залежить від кадрового складу спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України та рівня його професійної підготовки. Як свідчать подані звіти, на початок 2012 р. найбільше штатних одиниць налічувалося у бібліотеці ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка та ДВНЗ „УМО“ – по 4 співробітники, книгозбірні „ННЦ ПТО“ – 3 співробітники, бібліотеці Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих – 2, у книгозбірнях Інституту соціальної і політичної психології та Інституту професійно-технічної освіти – по 1 співробітнику.

На 01.01.2012 р. у спеціальних наукових бібліотеках установ НАПН України загалом працювало

15 фахівців, з яких бібліотечну освіту має лише 27% (4 особи – повна вища бібліотечна освіта).

Плинності кадрів у досліджуваних бібліотеках не спостерігалось. Про це свідчать такі показники: шестеро фахівців працюють на одному місці понад 20 років, два – до 20-ти років, два – до 10-ти років, а п'ятеро – до трьох років. Детальніше з вищевказаними показниками можна ознайомитись у таблиці 4.

Протягом 2010–2011 рр. свій професійний рівень підвищило 4 фахівці книгозбірень установ НАПН України: так, у 2010 р. 2 працівники бібліотеки ДВНЗ „Університет менеджменту освіти“ проходили навчання на базі своєї установи, а у 2011 р. працівник бібліотеки Інституту соціальної і політичної психології та фахівець Інституту професійно-технічної освіти навчались на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Крім цього, завдяки тому, що у 2011 р. 6 фахівців книгозбірень установ НАПН України стали індивідуальними членами Української бібліотечної асоціації (УБА), вони мали змогу безкоштовно відвідати цикл семінарів, організованих УБА спільно з Гете-Інститутом в Україні, а саме: „Електронні інформаційні ресурси для фахівців інформаційно-бібліотечної сфери“ (21.09.2011 р.), „Соціальні медіа в бібліотеці“ (06.10.2011 р.), „Архітектура та інтер'єр сучасної бібліотеки“ (24.11.2011 р.), „Особливості роботи в програмному середовищі ІРБІС“ (22.12.2011 р.). В свою чергу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського 27 грудня 2011 р. було проведено науково-практичний семінар для завідувачів бібліотек установ НАПН України „Впровадження інноваційних форм роботи у діяльність спеціальних бібліотек наукових

установ Національної академії педагогічних наук України“. Також працівники спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України отримували фахові консультації від науковців ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для удосконалення своєї роботи та підвищення фахового рівня.

Крім вищезазначеного для підвищення професійної компетентності бібліотечних працівників установ НАПН України ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2012 р. буде проведено цикл занять, присвячених таким питанням як систематизація документів по Універсальній десятковій класифікації (УДК) та оволодіння навичками роботи з АБІС „ІРБІС“. Також з метою підвищення самоосвіти бібліотекарів протягом року для них буде проведено два дні фахівця та організовані постійнодіючі виставки нових надходжень професійної літератури.

Отже, підсумовуючи, слід зазначити, що активізація взаємодії спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського сприяє професіоналізації кадрів, що в свою чергу впливає на подальший інноваційний розвиток зазначених книгозбірень.

ВИСНОВКИ:

Аналіз діяльності спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України свідчить про те, що протягом 2011 р. відбулися позитивні зрушення в роботі деяких з них. Прикладом цього є книгозбірня Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України (придбано ліцензійну АБІС „ІРБІС“, розпочато роботу по створенню ЕК, введено ще одну повну ставку), бібліотека Інституту професійно-технічної освіти НАПН

України (зі зміною завідувача книгозбірні збільшилися усі показники її діяльності, відновлено роботу по створенню ЕК) та книгозбірня ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України (введено ще одну повну ставку, придбано сканер та принтер) тощо. Але проте лишається чимало проблем, пов'язаних з інноваційним розвитком бібліотек, які можливо вирішити лише за підтримки керівників установ НАПН України, на базі яких функціонують ці книгозбірні.

Спираючись на результати проведеного аналізу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підготувала наступні рекомендації:

Керівництву установ НАПН України для удосконалення формування бібліотечних фондів необхідно:

– вирішити питання щодо виділення коштів на належне комплектування бібліотечних фондів фондів, зокрема, періодичними виданнями (у тому числі фаховими бібліотечними), що сприятиме забезпеченню їх сучасними та актуальними документами як на традиційних, так і на електронних носіях, і відповідатиме завданням цих бібліотек.

для удосконалення бібліотечно- бібліографічного обслуговування науковців та освітян:

– забезпечити створення у кожній з бібліотек автоматизованого робочого місця (АРМ) для читача, з обов'язковим підключенням до Інтернет;

- придбати ліцензійне програмне забезпечення АБІС „ІРБІС“, що сприятиме налагодженню кооперативної роботи з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та іншими освітянськими бібліотеками (книгозбірні ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка, Інституту соціальної і політичної психології, „ННЦ ПТО“, ДВНЗ „УМО“, Інституту вищої освіти);

- сприяти створенню на сайтах ввірених установ веб-сторінок бібліотек.

для підвищення кваліфікації працівників бібліотек необхідно:

- сприяти організації навчання працівників спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України на курсах підвищення кваліфікації, курсах комп'ютерної грамотності тощо.

Завідувачам бібліотек

для удосконалення формування бібліотечних фондів рекомендуємо:

- систематично вивчати інформаційні потреби користувачів своїх бібліотек шляхом анкетування;
- використовувати можливості ОРФ ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського та бібліотек інших систем і відомств для поповнення власних фондів.

для удосконалення бібліотечно-бібліографічного обслуговування освітян:

- активно взаємодіяти з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та іншими освітянськими бібліотеками;

- активізувати діяльність щодо формування всеукраїнського та єдиного галузевого інформаційного

ресурсу для забезпечення фахових потреб науковців і практиків у галузі освіти та корпоративного електронного каталогу освітянських бібліотек НАПН України і МОНмолодьспорту України на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- використовувати можливості МБА та ЕДД;

- раз на три роки готувати і публікувати бібліографічні показники за профілем досліджень установи та бібліографічні показники наукового доробку вчених установи;

- рекламувати бібліотеку та бібліотечні послуги.

для підвищення кваліфікації:

- дотримуватись рекомендацій ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- формувати відповідні професійні компетенції шляхом самоосвіти;

- приймати активну участь у науково-практичних конференціях, семінарах, практикумах, тренінгах, що проводяться як ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і бібліотеками інших систем та відомств;

- систематично відвідувати кабінет бібліотекознавства ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для ознайомлення з новими надходженнями професійних видань.

Реалізація вищезазначеного позитивно вплине на модернізацію діяльності спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України та подальшу їхню трансформацію в сучасні інформаційно-бібліотечні центри освітянської галузі України.

1.2.2. Статистична інформація

Таблиця 1. НАЯВНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

№	Назва спеціальної наукової бібліотеки установи НАПН України	Наявність фонду (прим.)												Використання фонду (прим.)		
		Всього			Книги, брошури			Періодичні видання			Електронні видання			2010 рік	2011 рік	Ріст
		2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст			
1.	Бібліотека імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка	101524	100482	-1042	-	80053	+80053	-	658	+658	-	-	-	7064	7145	-81
2.	Бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих	10190	8677	-1513	9189	-	+9189	-	432	+432	-	10	+10	10830	5681	-5149
3.	Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології	3064	3816	752	1763	2064	+301	1301	202	-1099	7	11	+4	4307	4338	31
4.	Бібліотека Інституту професійно-технічної освіти	567	3682	3115	177	799	+622	353	1108	+755	-	1	+1	439	3096	2657
5.	Бібліотека Державного вищого навчального закладу „Університет менеджменту освіти“	112587	115530	2943	-	-	-	319	319	-	52	52	-	37500	39489	1989
6.	Бібліотека „Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти“	-	45107	+45107	-	45107	+45107	-	-	-	-	-	-	-	2113	-
	Всього:	227932	277294	+49362	11129	128023	+126083	1973	2719	+764	59	74	+15	60140	61862	+1722

Таблиця 2. КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ ТА ВІДВІДУВАНЬ. ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ

№	Назва бібліотеки ОШПО	Користувачі			Відвідування						Відносні показники			
		За ЄРК			Кількість відвідувань			В т.ч. віртуальних відвідувань			Обертаність	Книго- забезпеченість	Читаність	Відвідуваність
		2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст				
1.	Бібліотека імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка	448	437	11	3092	2938	-154	-	-	-	0,07	230	16,4	6,7
2.	Бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих	590	522	-68	1537	1364	-173	-	-	-	0,7	16,6	10,9	2,6
3.	Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології	177	174	-3	1420	1436	16	-	-	-	1,1	21,9	24,9	8,2
4.	Бібліотека Інституту професійно- технічної освіти	56	87	31	97	616	519	-	-	-	0,8	42,3	35,6	7
5.	Бібліотека Державного вищого навчального закладу „Університет менеджменту освіти“	4168	4009	-159	25100	39980	14880	-	-	-	0,3	28,8	9,8	9,9
6.	Бібліотека „Навчально- наукового центру професійно- технічної освіти“	-	836	-	-	2173	-	-	-	-	0,5	54	2,5	2,6
	Всього:	5439	6065	626	31246	48507	17261	-	-	-	0,5	65,6	16,7	6,2

Таблиця 3. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (станом на 01.01.2012 р.)

№	Назва бібліотеки ОШПО	Технічне забезпечення				Програмне забезпечення	Електронні ресурси			Представлення в мережі Інтернет	Наявність ЕБ	Надання користувачам доступу до віддалених джерел інф-ї в Інтернеті	Використання ЕДД
		Кількість комп'ютерів	К-сть комп., що мають доступ до мережі Інтернет		Кількість АРМ		Обсяг власних електр. БД	З них записів у ЕК	Введено записів за звітний рік				
			Для співробітників	Для користу-вачів									
1.	Бібліотека імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка	1	1	1	1	„ІРБІС“ (демо-версія)	253	253	253	-	-	Ні	Ні
2.	Бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих	2	1	1	1	„ІРБІС“	300	300	300	-	-	Ні	Ні
3.	Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології	1	1	1	1	„ІРБІС“ (демо-версія)				-	-	Так	Ні
4.	Бібліотека Інституту професійно-технічної освіти	3	1	2	3	„ІРБІС“	65	65	65	-	-	Так	Так
5.	Бібліотека Державного вищого навчального закладу „Університет менеджменту освіти“	7	2	4	-	УФД „Бібліотека“	-	-	-	-	-	Так	Так
6.	Бібліотека „Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти“	4	1	3	-	„ІРБІС“ (демо-версія)	-	-	-	-	-	Так	Ні
	Всього:	18	7	12	6		618	618	618	-	-	Так-4	Так-2

Таблиця 4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Назва бібліотеки ОІППО	Кількість бібліотечних працівників		За освітою				За стажем роботи				К-сть працівників, що працюють на повну ставку	
				Повна вища	У т. ч. бібліотечна	Базова вища	У т. ч. бібліотечна	До 3-х років	З 3-х до 9 років	10-20 років	Понад 20 років		
		2010	2011									2010	2011
1.	Бібліотека імені А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка	3	4	3	1	-	-	1	-	-	3	3	4
2.	Бібліотека Інституту вищої освіти	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
3.	Бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих	2	2	2	1	-	-	-	1	-	1	1	2
4.	Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології	1	1	1	-	1	-	-	1	-	-	1	1
5.	Бібліотека Інституту професійно-технічної освіти	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1
6.	Бібліотека Державного вищого навчального закладу „Університет менеджменту освіти“	5	4	4	2	4	-	-	-	2	2	5	4
7.	Бібліотека „Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти“	2	3	2	-	-	-	3	-	-	-	2	3
	Всього:	15	17	13	4	5	-	5	2	2	6	14	15

1.3. Бібліотеки обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти

1.3.1. Аналітична інформація

На 01.01.2012 р. в Україні налічувалось 25 спеціальних навчально-педагогічних бібліотек обласних (міських) інститутів післядипломної педагогічної освіти (ІППО), що є структурними підрозділами установ, на базі яких вони функціонують. Це книгозбірні наступних закладів: Вінницького ОІПОП, Волинського ІППО, Дніпропетровського ОІПО, Донецького ОІПО, Житомирського ОІПО, Закарпатського ІППО, Запорізького ОІПО, Івано-Франківського ОІПО, ІППО Чернівецької області, КВНЗ „Харківська АНО“, КВНЗ „Херсонська АНО“, Київського ОІПОП, Кіровоградського ОІПО ім. Василя Сухомлинського, Кримського РІПО, Луганського ОІПО, Львівського ОІПО, Миколаївського ОІПО, Одеського ОІПО, Полтавського ОІПО ім. М. В. Остроградського, Рівненського ОІПО, Сумського ОІПО, Тернопільського ОІПО, Хмельницького ОІПО, Черкаського ОІПОП, Чернігівського ОІПО імені К. Д. Ушинського.

Головною метою діяльності бібліотек вищезазначених установ є:

- інформаційне забезпечення педагогічних, науково-педагогічних, бібліотечних кадрів освітянської галузі, що підвищують професійну кваліфікацію на базі ОІПО;
- створення високоефективної системи бібліотечно-інформаційного забезпечення безперервної освіти в Україні;

- методичний супровід роботи й організація інноваційної діяльності бібліотек освітніх установ.

Представлений до уваги розділ підготовлено на підставі статистичних звітів за 2011 р., надісланих від бібліотек 23 ОІПО. Книгозбірні Житомирського ОІПО та Одеського ОІУВ не прозвітувались про виконану протягом досліджуваного періоду роботу.

На початок 2012 р. сукупний фонд бібліотек ОІПО становив 824 246 прим. документів, тоді як у 2010 р. цей показник складав 784 037 примірники. Найбільші за обсягом документні фонди зосереджені у бібліотеках Запорізького ОІПО (85 347 прим.), Чернігівського ОІПО імені К. Д. Ушинського (55 701 прим.), Луганського ОІПО (53 783 прим.), Рівненського ОІПО (50 128 прим.) та Київського ОІПОП (46 302 прим.); найменші – у книгозбірнях Львівського ОІПО (12 533 прим.) та ІППО Чернівецької області (1 897 прим.).

Аналіз нових надходжень до бібліотек ОІПО протягом 2011 р. свідчить про те, що до фондів цих книгозбірень за досліджуваний період часу надійшло близько 7 940 назв документів (36 928 примірники), що на 178 назв (5 436 прим.) більше, ніж у 2010 р. (7 762 назви). Так, найбільше документів у 2011 р. отримала книгозбірня Київського ОІПОП (1 064 назви), Запорізького ОІПО (1 055 назв) та Закарпатського ІППО (715 назв). Найменше поповнювались фонди бібліотеки КВНЗ „Херсонська АНО“ (234 назви),

Миколаївського ОППО (270 назв) та ІППО Чернівецької області (286 назв).

Позитивним є той факт, що частка нових надходжень до бібліотек ОППО у порівнянні з 2010 р. зросла з 3,8 % від сукупного обсягу фондів досліджуваних книгозбірень до 4,5 %, і майже досягає рекомендованого показника ІФЛА (5 %).

Аналіз надходжень документів за джерелами виявив, що впродовж 2011 р. бібліотеки ОППО поповнювали свої фонди через:

- видання, придбані за кошти, виділені інститутами на комплектування фондів своїх бібліотек, – 70,5 % (23 935 прим.);
- подарунки від авторів, видавництв, установ, читачів – 6,8 % (2 316 прим.) від загальної кількості отриманих протягом 2011 р. даними книгозбірнями документів;
- видання з обмінно-резервних фондів (зокрема, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) – лише 0,2 % (58 прим.);
- документи, що придбали користувачі бібліотек ОППО замість загублених, – 0,2 % (72 прим.);
- інші джерела – 22,3 % (7 588 прим.).

Щодо надходжень за галузями знань слід зазначити, що впродовж 2011 р. книгозбірні ОППО загалом в середньому отримали:

- 45,6 % (16 922 прим.) документів педагогічної тематики;
- 7,8 % (2 883 прим.) документів психологічної тематики;
- 13,9 % (5 148 прим.) документів із суспільних наук;

- 8,4 % (3 165 прим.) видань із природничих наук;
- 3,1 % (1 156 прим.) документів із прикладних наук;
- 8,7 % (3 214 прим.) з літературознавства і мовознавства;
- 3,3 % (1 271 прим.) художньої літератури;
- 2,5 % (892 прим.) документів з мистецтва та спорту;
- 1,2 % (418 прим.) видань з питань бібліотекознавства, бібліографознавства та інформаційної діяльності;
- 5,5 % (2 029 прим.) документів іншої тематики.

Проаналізувавши вищезазначене, необхідно відмітити, що у порівнянні з 2010 р., у 2011 р. збільшилась кількість нових надходжень за такими галузями знань, як педагогічні науки, психологічні науки, прикладні науки, а також бібліотекознавство та бібліографознавство.

Аналіз нових надходжень за звітний рік за видами документів показав, що, як і раніше, вагому частину становили книги та брошури, у середньому – 41,2 % (17 012 прим.), періодичні видання – 53,9 % (22 267 прим.) (з них: журнали – 49,4 %, газети – 4,5 %), автореферати дисертацій – 0,1 % (55 прим.), дисертації – 0,01 % (5 прим.), аудіовізуальні та електронні документи – 0,4 % (187 прим.), аркушеві видання – 2,2 % (902 прим.), інші документи – 2,2 % (904 прим.).

Зосередимось на питанні передплати фахової періодики бібліотеками ОППО протягом досліджуваного періоду. Так, у 2011 р. даними книгозбірнями було передплачено 3 458 назви періодичних видань (2 070 назв – журнали, 1 853 назви –

газети), що на 572 назви більше, ніж у 2010 р. Найбільшу кількість видань передплачували такі бібліотеки ОІППО: Київського ОІПОПК – 287 назв, Запорізького ОІППО – 246 назв, Миколаївського ОІППО – 191 назва, Черкаського ОІПОПП – 160 назв. Найгірший стан передплати в бібліотеках ІППО Чернівецької області – 66 назв, КВНЗ „Харківська АНО“ – 92 назви, КВНЗ „Херсонська АНО“ – 98 назв.

Аналіз нових надходжень документів за типами продемонстрував: найбільше впродовж 2011 р. бібліотеками ОІППО було отримано навчальної літератури – близько 57,9 % (4 997 назв) та наукової літератури – 31,6 % (1 999 назв). Також до їхніх фондів надійшло 9,3 % (3 072 назви) літературно-художніх видань, 1,1 % (377 назв) довідкової літератури та 0,1 % (38 назв) рідкісних та цінних документів (із них 26 назв отримала бібліотека Запорізького ОІППО, 8 назв – книгозбірня Закарпатського ІППО та 4 назви – бібліотека Дніпропетровського ОІППО).

Аналіз надходжень документів за мовами показав, що 83,3 % (25 165 прим.) з них становлять документи українською мовою, 13,3 % (4 018 прим.) – російською мовою та 3,4 % (1 041 прим.) – документи іншими мовами (польською, білоруською, чеською, англійською тощо).

Аналіз вилучення з фондів бібліотек ОІППО застарілих, зношених, втрачених документів в порядку, визначеному регламентуючими документами, засвідчив, що за досліджуваний період з фондів книгозбірень ОІППО вибуло 37 334 примірники документів (з них

32 562 примірники – книги, брошури та 4 334 примірники – періодичні видання).

Підсумовуючи вищезазначене, слід відмітити, що у порівнянні з минулими роками, комплектування книгозбірень ОІППО у 2010–2011 рр. значно покращилось, про що свідчать і основні показники цього процесу.

Одним із найважливіших етапів формування інформаційного ресурсу є його використання, оскільки динаміка цього процесу демонструє якість фонду і його відповідність інформаційним потребам користувачів.

Аналіз використання інформаційного ресурсу книгозбірень ОІППО впродовж 2011 р. засвідчив, що за цей період з фондів зазначених бібліотек було видано 938 771 документ, що на 2,7 % менше, ніж у 2010 р. (964 576 документів). Найвищі показники документовидачі протягом 2011 р. зареєстровані в бібліотеках: Дніпропетровського ОІППО – 170 156 прим., Київського ОІПОПК – 108 758 прим., КВНЗ „Херсонська АНО“ – 81 256 прим.; найнижчі – у книгозбірні Вінницького ОІПОПП (4 783 прим.) та Сумського ОІППО (9 239 прим.).

Порівняльний аналіз кількості книговидач за галузями знань свідчить про те, що, як і раніше, найбільший попит мали документи з педагогічних (35,5 %), суспільних (16,1 %) та психологічних (10,6 %) наук, а також літературознавства та мовознавства (11,9 %). Документи, що стосуються природничих наук та художньої літератури, видавались дещо рідше (відповідно 9,5 % та 6,0 % від загальної кількості книговидач). Найменший попит мали документи за

такими галузями знань: мистецтво і спорт – 4,0 %, прикладні науки – 3,2 %, бібліотекознавство та бібліографознавство – 1,3 %, інші – 1,9 %.

Аналіз кількості книговидач за видами документів засвідчив, що видавались переважно періодичні видання (66,5 %) та книги/брошури (32,5 %); дисертації та автореферати дисертацій становлять незначну частку від загальної кількості книговидач, а саме, 0,1 % (496 прим.). Зменшився також попит на аудіовізуальні та електронні видання – 0,7 % (6 184 прим.). Аналіз кількості книговидач документів за мовами засвідчив: найбільше у бібліотеках ОІППО було видано документів українською мовою – 85 % (671 664 прим.), російською мовою – 11,8 % (93 625 прим.), іншими мовами – 3,2 % (25 059 прим.) від загальної кількості книговидач.

Продовжували використовувати бібліотеки ОІППО (хоч і не так активно, як раніше) таку форму обслуговування користувачів, як МБА. Так, кількість абонентів МБА мережі ОІППО у 2011 р. становила 110 (у 2010 р. – 154), було видано документів іншим бібліотекам – 382 (у 2010 р. – 670), отримано документів з інших бібліотек – 253 (у 2010 р. – 481). Активно використовують МБА наступні книгозбірні ОІППО: Київського ОІПОПК (кількість абонентів МБА – 39, видано документів іншим бібліотекам – 273, отримано документів з інших бібліотек – 96), Дніпропетровського ОІППО (кількість абонентів МБА – 30, видано документів іншим бібліотекам – 60, отримано документів з інших бібліотек – 14), Чернігівського ОІППО імені К. Д. Ушинського (кількість абонентів МБА – 14, видано

документів іншим бібліотекам – 22, отримано документів з інших бібліотек – 32).

Аналізуючи стан використання інформаційних ресурсів бібліотек ОІППО необхідно визначити й кількість залучених до них користувачів. Так, протягом 2011 р. у книгозбірнях ОІППО загалом було зареєстровано 66 527 користувачів за ЄРК, що в середньому на 2,5 % більше, ніж у 2010 р. (64 905 користувачів). Найбільша кількість користувачів за ЄРК була виявлена у бібліотеці Дніпропетровського ОІППО (7 128 користувачів), Тернопільського ОІППО (6 001 користувач), Київського ОІПОПК (5 627 користувачів) та Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського (5 118 користувачів); найменша – у бібліотеці Вінницького ОІПОПК (443 користувачі), Сумського ОІППО (566 користувачів), Кримського РІППО (798 користувачів).

Здійснений аналіз складу користувачів за категоріями дав підстави для такого висновку: найчисельнішою групою у книгозбірнях ОІППО є слухачі курсів – 71,5 % (47 532 корист.) та учителі – 14,9 % (9 935 корист.), співробітники ОІППО становлять 4,5 % від загальної кількості користувачів за ЄРК (3 015 корист.), студенти ВНЗ та бібліотекарі – по 2,3 % (1 557 та відповідно 1 518 корист.). Така категорія користувачів книгозбірень ОІППО, як науково-педагогічні кадри становить 2,1 % (1 377 корист.), професорсько-викладацький склад – 1,1 % (669 корист.), інші – 1,3 %. Слід зазначити, що протягом досліджуваного періоду часу помітно зріс відсоток слухачів курсів, бібліотекарів, а також співробітників ОІППО, а таких категорій

користувачів як учителі, студенти ВНЗ та науково-педагогічні кадри, навпаки, знизився.

Загалом протягом 2011 р. було зафіксовано 284 596 відвідувань бібліотек ОППО (з них 112 671 відвідувань віртуальних), що на 36 780 відвідувань менше, ніж у 2010 р. (321 376 відвідувань). Проте, порівняно з 2010 р., у 2011 р. на 19 % зросла кількість віртуальних відвідувань: так, якщо у 2010 р. було зафіксовано 91 234 віртуальних відвідувань, то в 2011 р. їх вже налічувалось 112 671. Це свідчить про те, що сьогодні користувачів більше ніж традиційна цікавить електронна версія інформаційного ресурсу та віртуальна репрезентація бібліотеки, тому фахівцям книгозбірень ОППО слід більше уваги приділяти інформативній наповненості веб-сторінок своїх бібліотек та створенню їхніх власних сайтів.

З метою розкриття та популяризації бібліотечних фондів, а також покращення довідково-бібліографічного обслуговування освітян усі бібліотеки ОППО у 2011 р. продовжували роботу з формування у традиційній формі ДПА (довідково-пошукового апарату) до своїх фондів: абеткових та систематичних каталогів, систематичної картотеки статей, краєзнавчих та тематичних картотек тощо. Аналіз звітних матеріалів показав, що у середньому кожна бібліотека ОППО веде 3–7 тематичних картотек з актуальних питань розвитку сучасної педагогічної науки, освіти і практики, а також діяльності шкільних бібліотек, наприклад, „ВППО на сторінках преси“, „Обдарована дитина“, „Менеджмент в освіті“ (бібліотека Волинського ІППО), „Сучасний погляд на дошкільну освіту“ (бібліотека Івано-Франківського ОППО), „Моніторинг якості освіти“,

„Інтегроване навчання“, „Психологія спілкування“, „Педагоги-методисти“, „Освітні圈子“, „Інклюзивна освіта та навчання“, „Індивідуальний стиль навчальної діяльності (ІСНД)“, „Інтеракція навчання“, „Шкільні конфлікти“, „Портфоліо вчителя та учня“, „Профільне навчання: можливості та реалії“, „Зовнішнє незалежне оцінювання в освіті України“, „Імідж школи“, „Компетентність – орієнтир розвитку сучасної освіти“, „Обдарована дитина – вершина освітнього середовища“, „Сучасні дидактичні технології“, „Дистанційне навчання в системі освіти“, „Інформаційно-комунікаційні технології в освіті“, „Інноваційні технології педагогічного процесу“, „Школи майбутнього“, „Освітній коучінг“, „Ділова гра як метод активного навчання педагога“ (бібліотека Київського ОПОП), „Полікультурна освіта“, „Профільне навчання“, „Музейна педагогіка“, „Здоров’язберігаючі технології“, „Екологічна освіта“, „Гендерне виховання“, „Експериментальна робота в закладах освіти“ (бібліотека Луганського ОППО), „ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського інформує“, „Інтердисциплінарний підхід як механізм розвитку горизонтальної мобільності педагога“ (картотека до науково-методичної проблеми освітян області), „Реалії українського суспільства в поглядах непересічних особистостей сучасності“ (бібліотека КВНЗ „Херсонська АНО“).

Статус бібліотеки визначається не тільки кількістю фонду друкованих видань, обсягом передплати, а й тим, яким електронним ресурсом вона володіє, якою мірою готова надавати доступ до світових інформаційних ресурсів, тому основним завданням для вищезазначених

книгозбірень лишається подальша автоматизація всіх технологічних процесів бібліотеки.

Аналіз програмного забезпечення, яке використовують в своїй роботі досліджувані книгозбірні, виявив: 8 бібліотек, а саме Дніпропетровського ОІППО, Донецького ОІППО, Закарпатського ІППО, КВНЗ „Херсонська АНО“, Київського ОІПОПК, Кримського РІППО, Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського, Чернігівського ОІППО імені К. Д. Ушинського, мають ліцензійне програмне забезпечення АБІС „ІРБІС“, ще 9 книгозбірень користуються іншими АБІС („Шкільна бібліотека“, „Славутич“, „MARK–SQL“, самостійно розробленими програмами). Проте, задля покращення кооперативної діяльності з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та іншими освітянськими бібліотеками мережі по створенню єдиного галузевого інформаційного ресурсу (ЄГІР) усім книгозбірням ОІППО необхідно мати єдине ліцензійне програмне забезпечення – АБІС „ІРБІС“.

Слід відзначити, що деякі із книгозбірень ОІППО вже активно працюють над створенням ЕК (електронного каталогу), а саме бібліотеки: Дніпропетровського ОІППО (5 225 зап.), Київського ОІПОПК (10 758 зап.), Кримського РІППО (115 зап.), КВНЗ „Херсонська АНО“ (29 930 зап.), Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського (1 876 зап.) тощо.

Вивчення питання забезпеченості бібліотек ОІППО комп'ютерною технікою свідчить:

- на сьогодні всі досліджувані книгозбірні мають власні комп'ютери (найбільше забезпечені бібліотеки Донецького ОІППО (14 комп'ютерів),

Миколаївського ОІППО та Рівненського ОІППО (кожна має по 12 комп'ютерів) Запорізького ОІППО та КВНЗ „Харківська АНО“ (по 11 комп'ютерів);

- загалом у бібліотеках ОІППО налічується 103 комп'ютери, 17 сканерів, 23 принтери.

На 01.01.2012 р. до всесвітньої мережі Інтернет було підключено 22 книгозбірні ОІППО, а саме: Волинського ІППО, Дніпропетровського ОІППО, Донецького ОІППО, Закарпатського ІППО, Запорізького ОІППО, Івано-Франківського ОІППО, ІППО Чернівецької області, КВНЗ „Харківська АНО“, КВНЗ „Херсонська АНО“, Київського ОІПОПК, Кіровоградського ОІППО ім. Василя Сухомлинського, Кримського РІППО, Луганського ОІППО, Львівського ОІППО, Миколаївського ОІППО, Одеського ОІППО, Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського, Рівненського ОІППО, Сумського ОІППО, Тернопільського ОІППО, Черкаського ОІПОП, Чернігівського ОІППО імені К. Д. Ушинського. Бібліотеки Вінницького ОІПОП, Житомирського ОІППО та Хмельницького ОІППО запланували підключення до Інтернету на 2012 р. Необхідно зазначити, що доступ до локальної мережі Інтернету відкрив перед досліджуваними книгозбірнями нові можливості, а саме: надавати своїм користувачам вільний доступ до вітчизняного та світового інформаційного простору, а також використовувати бібліографічні, реферативні та повнотекстові бази даних інших бібліотек, зокрема ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Власні сторінки на веб-сайтах своїх інститутів мають 16 книгозбірень, а саме: Вінницького ОІПОП, Волинського ІІПО, Дніпропетровського ОІПО, Івано-Франківського ОІПО, Закарпатського ІІПО, КВНЗ „Харківська АНО“, КВНЗ „Херсонська АНО“, Київського ОІПОП, Кіровоградського ОІПО ім. Василя Сухомлинського, Кримського РІПО, Миколаївського ОІПО, Полтавського ОІПО ім. М. В. Остроградського, Тернопільського ОІПО, Черкаського ОІПОП, ІІПО Чернівецької області, Чернігівського ОІПО; книгозбірня Луганського ОІПО створила власну електронну бібліотеку. Бібліотеки Донецького ОІПО, Запорізького ОІПО, Львівського ОІПО, Рівненського ОІПО та Сумського ОІПО запланували створення веб-сторінки на 2012 р. Також варто відзначити, що у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів, який проводить Українська бібліотечна асоціація (УБА) спільно з Міністерством культури України, у 2011 р. у номінації „Кращий сайт спеціальної бібліотеки“ третє місце зайняла книгозбірня Волинського ІІПО.

Інформаційна та довідково-бібліографічна діяльність бібліотек ОІПО у 2011 р. здійснювалась з використанням усіх форм та методів колективного та індивідуального обслуговування, у тому числі інформування в режимі вибіркового розповсюдження інформації (ВРІ) про нові надходження літератури з педагогіко-психологічних питань шляхом підготовки бібліографічних видань (інформаційних та рекомендаційних бібліографічних списків, бібліографічних покажчиків); організації виставок нових

надходжень та тематичних виставок літератури до наукових конференцій, нарад, симпозіумів, знаменних дат в галузі освіти; бібліографічних оглядів літератури з актуальних психолого-педагогічних питань тощо.

Так, протягом звітної періоду користувачам бібліотек ОІПО було надано 15 607 бібліографічних довідок, з них в автоматизованому режимі 3 460. Особливо активно працювали в даному напрямі бібліотеки Миколаївського ОІПО (2 766 довідок), КВНЗ „Херсонська АНО“ (2 694 довідок), КВНЗ „Харківська АНО“ (2 432 довідок) та Київського ОІПОП (2 348 довідок).

За результатами аналізу звітних матеріалів, що надійшли від книгозбірень ОІПО, протягом звітної періоду ними було підготовано 921 бібліографічний посібник (з них 44 бібліографічних покажчиків, 308 рекомендаційних бібліографічних списків, 187 список нових надходжень, 382 бібліографічних оглядів) як у друкованому, так і в електронному вигляді з подальшим представленням на деяких веб-сторінках бібліотек. Свою друковану продукцію, видану у 2011 р., до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського надіслала тільки книгозбірня Закарпатського ІІПО (бібліографічний покажчик „Лідія Повх (Ходанич) – письменник, педагог, науковець“).

Також для повноцінного та якісного інформаційного забезпечення користувачів бібліотеками ОІПО у 2011 р. було надано 6 556 індивідуальних та 2 707 групових повідомлень, проведено 32 Дні спеціаліста (фахівця), 116 Днів інформації, 60 Днів бібліографії, 4 Ярмарки ідей тощо. Крім того, для

популяризації своїх фондів досліджуваними книгозбірнями активно організовувались книжкові виставки (так, бібліотеками ОППО було організовано 213 виставок нових надходжень, 385 тематичних виставок та 163 виставки за профілем діяльності інституту).

Аналіз науково-методичного напрямку діяльності книгозбірень ОППО показав, що більшість із них (а саме бібліотеки Вінницького ОПОПП, Дніпропетровського ОППО, Донецького ОППО, Закарпатського ІППО, Запорізького ОППО, КВНЗ „Харківська АНО“, КВНЗ „Херсонська АНО“, Київського ОПОПК, Полтавського ОППО ім. М. В. Остроградського, Рівненського ОППО, Тернопільського ОІППО, Хмельницького ОППО, ІППО Чернівецької області, Чернігівського ОППО) надають науково-методичну підтримку шкільним бібліотекам області. Їхня робота зосереджена в основному на підготовці методичних рекомендацій (наприклад, „Методичні рекомендації до серпневих нарад“ (бібліотека Дніпропетровського ОППО), „Методичні поради щодо діяльності шкільних та публічно-шкільних бібліотек у 2011-2012 навчальному році“ (бібліотека Рівненського ОППО), „Перлини роботи шкільної бібліотеки“ (бібліотека Чернігівського ОППО) тощо), розробленні програм та сценаріїв занять з основ інформаційної культури учнів, проведенні семінарів та круглих столів (наприклад, „Методичне об'єднання як форма підвищення професійної майстерності бібліотекарів“ (бібліотека Запорізького ОППО), „Бібліотекар ХХІ століття: нові стандарти професії“ (бібліотека Київського ОПОПК),

„Інформаційні технології як засіб оновлення змісту роботи бібліотеки навчального закладу“ (бібліотека Кіровоградського ОППО ім. Василя Сухомлинського), „Впровадження інновацій в роботу шкільної бібліотеки. Рецепти майстерності“ (бібліотека Луганського ОППО), „Бібліотеки шкіл області як осередок сприяння розвитку і збереження культур національних і етнічних груп населення“ (бібліотека КВНЗ „Херсонська АНО“), „Сучасна шкільна бібліотека: інноваційне бачення, трансформація діяльності“ (бібліотека Рівненського ОППО), „Неперервна освіта як чинник творчого й професійного зростання бібліотекаря загальноосвітнього навчального закладу“ (бібліотека КВНЗ „Харківська АНО“), „Робота з читачами бібліотеки навчального закладу щодо формування задоволення їх читацьких потреб“ (бібліотека ІППО Чернівецької області), „Тенденції розвитку освітянських бібліотек та напрямки їхньої діяльності в сучасних умовах“ (бібліотека Чернігівського ОППО) та ін.), інструктивно-методичних нарад, методичних об'єднань тощо, підготовці лекцій для курсів з підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів області (наприклад, „Нормативно-правове забезпечення діяльності бібліотеки навчального закладу“, „Організація роботи шкільної бібліотеки“, „Нові вимоги до бібліографічного опису“ (бібліотека Вінницького ОПОПП), „Організація роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу“ (бібліотека Тернопільського ОІППО) тощо), участі у проведенні Всеукраїнської акції „Живи, книго!“ та Всеукраїнського тижня дитячої і юнацької книги тощо.

Якісно нове інформаційне середовище суттєво позначилося на діяльності бібліотечних працівників і зумовило появу нових тенденцій у підході до професії бібліотекаря. На сьогодні в книгозбірнях ОППО працюють 50 бібліотечних працівників, з яких бібліотечну освіту мають 48 % (24 фахівці), у тому числі повну вищу бібліотечну – 21 особа, базову бібліотечну – 3 особи, навчаються – 2 бібліотечні працівники. Значної плінності кадрів у досліджуваних бібліотеках не спостерігається. На це вказує той факт, що більшість їхніх працівників присвятили роботі в даних установах понад 20 років (22 особи). Від 10 до 20 років в книгозбірнях ОППО працює 8 осіб, до 10-ти років – 12, до 3-х років – 7. Штат у 6 з 23 бібліотек, що надіслали свої звіти, складається з одного працівника, у 11-ти бібліотеках – з двох співробітників, у книгозбірнях КВНЗ „Херсонська АНО“ Черкаського ОПОПП та Тернопільського ОКППО – з 3-х, Донецького та Луганського ОППО – з 4-х, а у бібліотеці Дніпропетровського ОППО – з 5-ти працівників.

Незважаючи на досвід і стаж роботи, усі категорії працівників бібліотек ОППО потребують постійного підвищення кваліфікації. Це пояснюється введенням у практику їхньої роботи інноваційних технологій, розширенням функціональних обов'язків бібліотечних працівників та ускладненням їхньої праці тощо. З метою оволодіння новими знаннями фахівці книгозбірень ОППО беруть активну участь у науково-практичних семінарах, круглих столах, тренінгах, що організовують ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (так, наприклад, у Міжнародній науково-практичній

конференції „Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи“, що провела ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського 9–11 листопада 2011 р., представили свої виступи бібліотечні фахівці та методисти Луганського ОППО, Кіровоградського ОППО ім. Василя Сухомлинського, Дніпропетровського ОППО), обласні наукові, дитячі та юнацькі бібліотеки. Крім того, традиційною формою підвищення кваліфікації працівників бібліотек ОППО залишається курсова підготовка на базі ІППО ДВНЗ „УМО“. Так, кількість бібліотечних фахівців, що навчалися на курсах у 2010–2011 рр., становить 10 осіб (у 2010 р. – 4 особи, у 2011 р. – 6 осіб). Слід також згадати і про професійне читання як один із засобів підвищення кваліфікації бібліотечних спеціалістів. Так, наприклад, у 2011 р. книгозбірнями ОППО передплачувалось від 2 до 7 періодичних фахових видань (бібліотека Запорізького ОППО та Київського ОПОПК передплачувала 7 назв, Волинського ІППО, Дніпропетровського ОППО, Донецького ОППО, Кримського РІППО, Луганського ОППО, Миколаївського ОППО, Черкаського ОПОПП, Полтавського ОППО ім. М. В. Остроградського – 6 назв, Івано-Франківського ОППО – 5 назв, Вінницького ОПОПП, Кіровоградського ОППО ім. Василя Сухомлинського, Закарпатського ІППО, КВНЗ „Херсонська АНО“, КВНЗ „Харківська АНО“, Рівненського ОППО, Сумського ОППО, ІППО Чернівецької області – 4 назви, Львівського ОППО, Хмельницького ОППО, Чернігівського ОППО – 3

назви, Тернопільського ОКІППО – 2 назви фахових видань).

ВИСНОВКИ:

Сьогодні всі книгозбірні ОІППО намагаються відповідати вимогам, поставленим перед ними (упроваджують ІКТ та Інтернет, створюють ЕК, модернізують свою діяльність згідно з вимогами часу тощо), хоча, як і в раніше, перед ними є ряд проблем, які самотійно вони вирішити не в змозі і потребують підтримки з боку державних та місцевих органів влади, адміністрації установ, на базі яких створені дані бібліотеки, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, а також активної позиції самих бібліотечних фахівців.

З метою реформування діяльності бібліотек ОІППО як сучасних інформаційних центрів освітянської галузі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, як головний координаційний та науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України, рекомендує ректорам обласних ІППО та завідувачам бібліотек цих установ:

Керівництву ОІППО

для удосконалення формування і зберігання бібліотечних фондів:

- збільшити кількість асигнувань на комплектування бібліотечних фондів (у тому числі передплату періодичних видань) та змінити політику цього комплектування (а саме збільшити кількість документів на електронних носіях);
- сприяти налагодженню та активізації системи книгообміну між освітянськими бібліотеками;

для удосконалення бібліотечно-бібліографічного обслуговування освітян:

- обов'язково підключити книгозбірні Вінницького ОІПОПП, Житомирського ОІППО та Хмельницького ОІППО до всесвітньої мережі Інтернет;
- створити автоматизовані робочі місця (АРМ) для читачів, що мають доступ до мережі Інтернет;
- придбати програмне забезпечення АБІС „ІРБІС“ (що сприятиме налагодженню корпоративної роботи з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та іншими бібліотеками освітянської мережі з обміну бібліографічними записами та створення об'єднаних електронних ресурсів) таким книгозбірням: бібліотекам Вінницького ОІПОПП, Волинського ІППО, КВНЗ „Харківська АНО“, Запорізького ОІППО, Івано-Франківського ОІППО, Кіровоградського ОІППО ім. Василя Сухомлинського, Луганського ОІППО, Львівського ОІППО, Миколаївського ОІППО, Рівненського ОІППО, Сумського ОІППО, Тернопільського ОКІППО, Хмельницького ОІППО, Черкаського ОІПОПП, ІППО Чернівецької області;
- сприяти створенню на сайтах своїх ОІППО власних веб-сторінок бібліотек Запорізького ОІППО, Львівського ОІППО, Рівненського ОІППО та Сумського ОІППО;

для підвищення кваліфікації працівників бібліотек необхідно:

- сприяти участі фахівців ОППО у науково-практичних конференціях, семінарах, нарадах, тренінгах з питань бібліотечної роботи тощо;
- сприяти організації навчання працівників бібліотек ОППО на курсах підвищення кваліфікації та курсах комп'ютерної грамотності;
- стимулювати взаємодію з УБА.

Завідувачам бібліотек

для удосконалення формування і зберігання бібліотечних фондів рекомендуємо:

- використовувати можливості обмінно-резервних фондів ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського та бібліотек інших систем для поповнення власних фондів;
- для оптимізації процесу комплектування фондів систематично вивчати інформаційні потреби користувачів своїх бібліотек (шляхом опитування, анкетування);

для удосконалення бібліотечно-бібліографічного обслуговування освітян:

- активно взаємодіяти з головним координаційним та науково-методичним центром – Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського та бібліотеками мережі;
- активізувати діяльність щодо формування ЄГІР на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для забезпечення фахових потреб науковців і практиків у галузі освіти;

- використовувати можливості МБА (не тільки для обслуговування користувачів, а й як засіб для доукомплектування) та ЕДД;
- рекламувати можливості бібліотеки та бібліотечні послуги;
- активізувати роботу щодо створення на веб-сайтах ОППО власних сторінок, на яких можна розмістити інформацію про документи, що є у фонді, бібліографічні посібники з актуальних психолого-педагогічних питань, що готують бібліотеки ОППО, тощо;
- бібліотекам, що вже мають власні веб-сторінки, провести роботу щодо їх розширення та вдосконалення;
- упроваджувати в практику інноваційний досвід роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та провідних бібліотек мережі;

для підвищення кваліфікації працівників бібліотек:

- постійно підвищувати свій професійний рівень шляхом самоосвіти (знайомство з новими бібліотекознавчими виданнями);
- приймати участь у заходах з підвищення кваліфікації, що організовує ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, УБА (науково-практичних конференціях, семінарах, нарадах, тренінгах з питань бібліотечної роботи тощо).

1.3.2. Статистична інформація

Таблиця 1. НАЯВНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

№	Назва бібліотеки ОІППО	Наявність фонду (прим.)												Використання фонду (прим.)		
		Всього			Книги, брошури			Періодичні видання			Електронні видання					
		2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст
1.	Вінницького ОІПОПП	26697	27349	652	-	-	-	-	-	-	18	25	+7	3805	4783	978
2.	Волинського ІППО	-	43267	-	-	43267	-	-	-	-	-	-	-	60276	63488	3212
3.	Дніпропетровського ОІППО	39960	43480	3520	32962	34443	+1481	1856	8850	+6994	125	187	+62	180255	170156	-10099
4.	Донецького ОІППО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20472		
5.	Житомирського ОІППО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
6.	Закарпатського ІППО	20671	21526	855	20671	21526	+855	52	52	-	-	10	-	25200	22350	-2850
7.	Запорізького ОІППО	87891	85347	-2544	73223	73997	+774	14614	1260	-13354	54	90	+36	22354	22332	-22
8.	Івано-Франківського ОІППО	26445	26114	-331	25532	-	-	848	862	+14	65	82	+17	24126	21955	-2171
9.	ІППО Чернівецької області	17985	1897	-16088	-	480	-	-	1261	-	-	26	-	12280	19733	7453
10.	КВНЗ „Харківська АНО“	32315	34177	1862	24006	25045	+1039	8150	8957	+807	159	175	+16	28894	32283	3389
11.	КВНЗ „Херсонська АНО“	40658	41040	382	38401	38906	+505	1829	1699	-130	428	435	+7	81423	81256	-167
12.	Київського ОІПОПК	47211	46302	-909	38243	37006	-1237	8907	9235	+328	61	61	-	128241	108758	-19483
13.	Кіровоградського ОІППО ім. Василя Сухомлинського	39242	38658	-584	34673	34615	-58	4569	3918	-651	2	2	-	26927	27044	117
14.	Кримського РІППО	36986	37470	484	30768	29914	-854	6191	7529	+1338	27	27	-	22000	19904	-2096
15.	Луганського ОІППО	52393	53783	1390	304	38403	+38099	1602	15380	-13778	-	500	-	43383	43250	-133
16.	Львівського ОІППО		12533	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		10322	
17.	Миколаївського ОІППО	43124	37433	-5691	35451	35451	-	7673	198	-7475	-	-	-	45857	49936	4079
18.	Одеського ОІППО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
19.	Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського	29269	29848	579	1196	29694	+28498	-	140	-	134	154	+20	24412	24792	380
20.	Рівненського ОІППО	51375	50128	-1247	36416	32877	-3539	14760	17016	+2256	199	235	+36	36531	37800	1269
21.	Сумського ОІППО	35761	36373	612	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9138	9239	101
22.	Тернопільського ОІППО	28020	28206	186	26647	26833	+186	1373	1373	-	-	-	-	47424	51506	4082
23.	Хмельницького ОІППО	35822	35687	-135	35163	35027	-136	657	660	+3	-	-	-	58560	56782	-1778
24.	Черкаського ОІПОПП	37588	37927	339	-	-	-	-	-	-	44	44	-	28219	30196	1977
25.	Чернігівського ОІППО імені К. Д. Ушинського	54624	55701	1077	46502	43798	-2704	7819	-	-	-	-	-	34799	30906	-3893
	Всього:	784037	824246	+40209	500158	581282	+81124	80900	78390	-2510	1316	2053	+737	964576	938771	-25805

Таблиця 2. КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ ТА ВІДВІДУВАНЬ. ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ

№	Назва бібліотеки ОППО	Користувачі			Відвідування						Відносні показники			
		За ЄРК			Кількість відвідувань			В т.ч. віртуальних відвідувань			Обертаність	Книгозабезпеченість	Читаність	Відвідуваність
		2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст				
1.	Вінницького ОПОПП	337	443	106	2150	2350	200				0,2	61,7	10,8	5,3
2.	Волинського ІППО	2713	2837	124	15681	16540	859	30985	47808	16823	1,46	15,25	22,37	5,8
3.	Дніпропетровського ОППО	9155	7128	-2027	18000	11621	-6379	318	142	-176	3,2	6,1	1,9	2,3
4.	Донецького ОППО	1870												
5.	Житомирського ОППО													
6.	Закарпатського ІППО	3500	3550	50	16200	15810	-390				4	6,2	8	6
7.	Запорізького ОППО	3866	3630	-236	5922	5504	-418				0,26	23,5	4	1,5
8.	Івано-Франківського ОППО	951	1101	150	2025	1830	-195	147	150	3	0,8	24,5	19	2
9.	ІППО Чернівецької області	2085	3650	1565	3867	3890	23		312		10,4	0,5	5,4	1,1
10.	КВНЗ „Харківська АНО“	1002	987	-15	25050	28207	3157	21368	24279	2911	0,94	34,6	32,7	28,6
11.	КВНЗ „Херсонська АНО“	2419	2426	7	24186	24229	43	127	139	12	2	17	33	10
12.	Київського ОПОПК	5522	5627	105	43955	15033	-28922	24569	21346	-3223	2,3	8,2	19,3	2,7
13.	Кіровоградського ОППО ім. Василя Сухомлинського	2922	3441	519	8911	9298	387				0,69	11,23	7,9	3,08
14.	Кримського РІППО	820	798	-22	3380	2916	-464				0,66	37,48	24,94	3,65
15.	Луганського ОППО	4501	4710	209	17398	17000	-398				0,8	11,4	9,2	3,6
16.	Львівського ОППО		1186			2694					0,8	10,6	8,7	2,3
17.	Миколаївського ОППО	2831	3246	415	24749	8247	-16502				1,3	11,5	15,4	2,6
18.	Одеського ОППО													
19.	Полтавського ОППО ім. М. В. Остроградського	4637	5118	481	15911	13573	-2338	50	43	-7	0,83	5,83	4,84	2,65
20.	Рівненського ОППО	2970	3000	30	28809	35103	6294				0,75	16,7	12,6	11,7
21.	Сумського ОППО	484	566	82	1400	1329	-71				0,3	64,3	16,3	2,3
22.	Тернопільського ОППО	5402	6001	599	32412	36546	4134				1,8	4,7	8,5	6
23.	Хмельницького ОППО	4350	4503	153	16700	18012	1312				3	10	9	4
24.	Черкаського ОПОПП	1169	1232	63	6821	8133	1312	13670	18252	4582	0,79	30,78	24,5	6,6
25.	Чернігівського ОППО імені К. Д. Ушинського	1399	1347	-52	7849	6727	-1122				0,55	41,35	23	5
	Всього:	64905	66527	+1622	321376	284592	-36784	91234	112671	+21437	1,7	20,61	14,6	5,4

Таблиця 3. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (станом на 01.01.2012 р.)

№	Назва бібліотеки ОІППО	Технічне забезпечення				Програмне забезпечення	Електронні ресурси			Представлення в мережі Інтернет		Наявність ЕБ	Надання користувачам доступу до віддалених джерел інф-ї в Інтернеті	Використання ЕДД
		Кількість комп'ютерів	К-сть комп., що мають доступ до мережі Інтернет		Кількість АРМ		Обсяг власних електр. БД	З них записів у ЕК	Введено записів за звітний рік	Сторінка на сайті ІППО	Власний сайт			
			Для співробітників	Для користувачів										
1.	Вінницького ОІПОПП	1	1		1	ACCESS				1			Ні	Ні
2.	Волинського ІППО	4	2	2	4	авторська	14059	14059	4823	1			Так	Так
3.	Дніпропетровського ОІППО	5	5	-	5	ІРБІС 64/128	2685	5225	420	1			Так	Ні
4.	Донецького ОІППО	14	2	12	12	ІРБІС							Так	Ні
5.	Житомирського ОІППО					-								
6.	Закарпатського ІППО	1	1	-	1	ІРБІС				1			Так	Так
7.	Запорізького ОІППО	11				-							Так	Так
8.	Івано-Франківського ОІППО	2	1	1		„Б-ка ІППО“		19509	3582	1			Так	Ні
9.	ІППО Чернівецької області	3				MARK-SQL				1			Так	Так
10.	КВНЗ „Харківська АНО“	11	2	9		авторська	4667	4667	601	1			Так	Ні
11.	КВНЗ „Херсонська АНО“	1	1	-	1	ІРБІС	33762	29930	9058	1			Так	Так
12.	Київського ОІПОПК	1	1	-	1	ІРБІС	10758	10758	4266	1			Так	Ні
13.	Кіровоградського ОІППО ім. Василя Сухомлинського	2	1	1	1	-				1			Так	Так
14.	Кримського РІППО	1	1	1	-	ІРБІС	115	115					Ні	Ні
15.	Луганського ОІППО	4	2	2	-	-						1	Так	Ні
16.	Львівського ОІППО	3	2	1		MARK-SQL							Ні	Ні
17.	Миколаївського ОІППО	12				-				1			Так	Так
18.	Одеського ОІППО					-								
19.	Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського	1	1	1	-	ІРБІС		1876	500	1			Так	Ні
20.	Рівненського ОІППО	12	2	10	-	-							Так	Так
21.	Сумського ОІППО	4	1	3	-	-							Ні	Ні
22.	Тернопільського ОІППО	1	1	-		авторська	16123		102	1			Так	Так
23.	Хмельницького ОІППО					Шкільна б-ка	4500		1141	1			Ні	Ні
24.	Черкаського ОІПОПП	5	1	4		Славутич	10800	10800	300	1			Так	Ні
25.	Чернігівського ОІППО імені К. Д. Ушинського	4	2	2	4	ІРБІС				1			Так	Так
	Всього:	103	30	49	30	17	97469	96939	24793	16		1	18	10

Таблиця 4. **КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

№	Назва бібліотеки ОІППО	Кількість бібліотечних працівників		За освітою (станом на 01.01.2012 р.)				За стажем роботи (станом на 01.01.2012 р.)				К-сть працівників, що працюють на повну ставку	
				Повна вища	У т. ч. бібліотечна	Базова вища	У т. ч. бібліотечна	До 3-х років	З 3-х до 9 років	10-20 років	Понад 20 років		
		2010	2011									2010	2011
1.	Вінницького ОІПОПП	1	1	1		1			1			1	1
2.	Волинського ІППО	2	2	1	1			1			1	2	2
3.	Дніпропетровського ОІППО	5	5	3	2			2	1		2	5	5
4.	Донецького ОІППО	4	4	4	1					1	3	4	4
5.	Житомирського ОІППО												
6.	Закарпатського ІППО	1	1	1	1						1	1	1
7.	Запорізького ОІППО	1	1	1				1				1	1
8.	Івано-Франківського ОІППО	1	1	1		1	1				1	1	1
9.	ІППО Чернівецької області	2	2	2		2		2				2	2
10.	КВНЗ „Харківська АНО“	2	2	1	1				1		1	2	2
11.	КВНЗ „Херсонська АНО“	3	3	3	1				1		2	3	3
12.	Київського ОІПОПК	2	2	2	2				1		1	2	2
13.	Кіровоградського ОІППО ім. Василя Сухомлинського	2	2	2	1	2	1			1	1	2	2
14.	Кримського РІППО	2	2	2	2					2		2	2
15.	Луганського ОІППО	4	4	3				2	1		1		
16.	Львівського ОІППО		2	2							2		2
17.	Миколаївського ОІППО	2	2	1	1	1	1				2	2	2
18.	Одеського ОІППО												
19.	Полтавського ОІППО ім. М. В. Остроградського	1	1	1		1			1			1	1
20.	Рівненського ОІППО	2	2	2	2					1	1	2	2
21.	Сумського ОІППО	2	2	2					1		1	2	2
22.	Тернопільського ОІППО	3	3	1					2		1	3	3
23.	Хмельницького ОІППО	1	1	1						1		1	1
24.	Черкаського ОІПОПП	2	3	3	3				1	1	1	2	2
25.	Чернігівського ОІППО імені К. Д. Ушинського	2	2	2	2					1	1	2	2
	Всього:	47	50	42	20	8	3	8	11	8	23	43	45

1.4. Бібліотеки вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації педагогічного та інженерно-педагогічного профілю

1.4.1. Аналітична інформація

Динамізм перетворень, необхідність швидкої адаптації до зовнішнього середовища формують на сучасному етапі нову стратегію діяльності бібліотек вищого навчального закладу. На тлі цих перетворень відбувається інтеграція бібліотеки в інституційні функції навчання, викладання, дослідження та обслуговування інформаційних запитів користувачів. Станом на 01.01.2012 р. до мережі освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України входять 39 книгозбірень ВНЗ III–IV р.а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю. У порівнянні з минулим роком кількість ВНЗ зменшилась на 3, оскільки припинили діяльність приватні навчальні заклади.

У збірнику проаналізовано діяльність 33 бібліотек ВНЗ III-IV р.а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю, які надіслали до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського звітні документи за 2011 р., зокрема 21 педагогічного і гуманітарно-педагогічного, 3 гуманітарних і 9 класичних університетів.

Не надали інформацію про роботу у звітному періоді бібліотеки Кременецького обласного ГПІ ім. Т. Шевченка, Південноукраїнського НПУ ім. К. Д. Ушинського, Ізмаїльського ДГУ, Волинського НУ ім. Лесі Українки, Хмельницького НУ та Черкаського НУ ім. Б. Хмельницького.

Оскільки бібліотеки ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю покликані забезпечувати повноцінний інформаційний супровід

навчального-виховного процесу вишів їхня діяльність у 2011 р. була спрямована на якомога повніше задоволення потреб різних категорій користувачів, якісне та оперативне бібліографічно-інформаційне обслуговування шляхом поєднання традиційних та активному впровадженню інноваційних форм і методів роботи.

Повноцінний інформаційний ресурс – стратегічна база бібліотеки, яка має відповідати вимогам сьогодення, задовольняти запити користувачів. Зростаючі інформаційні потреби визначають нові підходи до формування фонду, вдосконалення його структури, способи його ефективного використання та збереження. Станом на 01.01.2012 р. загальний документний фонд бібліотек ВНЗ налічує 16812156 прим., це на 48728 прим. більше ніж у минулому році. Найбільшими, як і в минулому році, залишаються фонди бібліотек таких ВНЗ: Національного ПУ ім. М. П. Драгоманова – 1 234 132 прим., Ніжинського ДУ ім. М. Гоголя – 1 025 812 прим. та Кам'янець-Подільського НУ ім. І. Огієнка – 953 088 прим. Оцінюючи стан основного бібліотечного фонду, наведемо деякі статистичні показники. За видами документів сукупний бібліотечний фонд у 2011 році розподіляється так: 80,3 % становлять книги та брошури (14 261 100 прим.), 10,4 % – періодичні видання (1 746 628 прим.), інші види документів – 9,1 % (775 379 прим.) і лише 0,2 % (29 049 прим.) – електронні видання. За результатами аналізу документів за цільовим призначенням, обсяг навчальних

видань становить 48,4 % (8 652 746 прим.), наукових – 26,6 % (4 449 020 прим.), літературно-художніх – 11,6 % (1 933 609 прим.), рідкісних та цінних – 0,6 % (89 846 прим.). Найбільший фонд навчальних видань в бібліотеках ВНЗ: Української ІПА (641 157 прим.), Кам'янець-Подільського НУ ім. І. Огієнка (602 151 прим.) та Сумського ДПУ ім. А. С. Макаренка (574 695 прим.). Значні колекції рідкісних та цінних видань мають: НБ Тернопільського НПУ ім. В. Гнатюка – 21 287 од. зберігання та бібліотека ім. академіка М. О. Лавровського Ніжинського ДУ ім. Миколи Гоголя – 11 909 од. зберігання.

За звітний рік до бібліотек ВНЗ надійшло 261603 прим. документів, що на 21 882 більше у порівнянні з минулим роком. Найбільша кількість – 16751 документ надійшла до фонду наукової бібліотеки Луганського НУ ім. Тараса Шевченка, до фондів бібліотеки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди – 16 056 прим., Дрогобицького ДПУ ім. Івана Франка – 14 192 прим. Найменше поповнились фонди бібліотек ВНЗ: Харківської ГПА – 1423 прим., Бердянського ДПУ – 1527 прим., Мелітопольського ДПУ ім. Богдана Хмельницького – 2049 прим., Хмельницької ГПА – 2237 прим. Основним джерелом надходження документів, як і в минулому році, є – придбання за рахунок бюджетних та позабюджетних коштів навчальних закладів у 2011 році цей показник становить 32,3 % від загальної кількості надходжень. У 2011 р. за ці кошти на комплектування фондів найкраще були профінансовані книгозбірні Переяслав-Хмельницького ДПУ ім. Г.

Сковороди (12 048 прим.), Полтавського НПУ ім. В. Г. Короленка (8 605 прим.). Майже не виділено коштів для поповнення фондів бібліотеки Мелітопольського ДПУ ім. Б. Хмельницького (49 прим.). Від книговидавничих організацій, дарування літератури користувачами, приватними фірмами, спонсорами, благодійниками надійшло 20,1 % (54 338 прим.) документів. Про активну роботу з комплектування фондів за рахунок вищезазначених організацій та установ свідчать показники бібліотек Уманського ДПУ ім. П. Тичини (8401 прим.), РВНЗ „Кримський ІПУ“ (5529 прим.), Прикарпатського НУ ім. В. Стефаника (5 326 прим.). Показник надходження документів з редакційних структур навчальних закладів становить 9,4 % (24 686 прим.). Протягом 2011 року значна кількість документів надійшла за рахунок повернення користувачами літератури взамін загубленої, цей показник становить 8 % (20 894 прим.). Аналіз джерел надходження документів показав, що як і в минулому році бібліотеки ВНЗ для поповнення своїх фондів майже не використовують обмінно-резервні фонди і тому цей показник залишається незмінним – 2,7 %.

Аналіз надходження документів за галузями знань свідчить про те, що у 2011 році при комплектуванні фондів перевага надавалась літературі з психолого-педагогічних питань і становить 26,3 % від загальної кількості надходження (41 517 прим.). Як і щороку, в бібліотеки ВНЗ надійшла значна кількість документів з суспільних наук – 13,7 % (32 168 прим.) та з питань літературознавства і мовознавства – 10,2 % (26795 прим.). У 2011 році у порівнянні з минулим роком вдвічі

збільшився показник надходження документів з питань бібліотекознавства та бібліографознавства і становить 0,6 % (1433 прим.).

Необхідно звернути увагу на те, що у 2011 р. бібліотеками ВНЗ було передплачено 5954 назви періодичних видань, що на 142 назви менше ніж у 2010 році (значно зменшилась кількість назв періодичних видань в бібліотеках РВНЗ „Кримський ІПУ“ та Переяслав-Хмельницького ДПУ ім. Г. Сковороди). Найбільшу кількість видань у 2011 році передплачено бібліотеками ВНЗ: Луганського НУ ім. Т. Шевченка – 374 назви та Полтавського НПУ ім. В. Г. Короленка – 322 назви. Найгірший стан передплати в бібліотеках Севастопольського міського ГУ та Маріупольського ДУ.

Щороку збільшується кількість надходження навчальних видань, в 2011 році цей показник виріс на 6 % проти минулорічного і становить 59 % (156 074 прим.) від загальної кількості надходження документів. Найбільшу кількість навчальних видань надійшло в бібліотеки ВНЗ: Уманського ДПУ ім. П. Тичини (12 895 прим.), Кам'янець-Подільського НУ ім. І. Франка (11385 прим.), Української ПІА (11 341 прим.). Поповнились бібліотеки ВНЗ й рідкісними та цінними документами – всього 1557 прим., що на 1141 прим. більше ніж у минулому році (1094 прим. надійшло до бібліотеки Полтавського НПУ ім. В. Г. Короленка).

Понад 68 % документів, що надійшли до бібліотечних фондів, видано українською мовою, цей показник у 2011 році зменшився на 8%, відповідно збільшились показники надходження документів українською та іноземними мовами 20,6 % проти 17,6 %

– російською та 11,4 % проти 6,4 % – іноземними мовами.

Здійснений нами аналіз надходження документів до бібліотечних фондів бібліотек ВНЗ дав підстави зазначити, що найгострішими проблемами у формуванні фондів залишаються: недостатнє фінансування, зменшення нових надходжень літератури наукового спрямування, невиконання нормативів надходження навчальної літератури, низький відсоток комплектування документами на електронних носіях.

У 2011 р. з фондів бібліотек ВНЗ було вилучено 205267 прим. документів, у порівнянні з минулим роком це менше на 27016 прим. Кількість документів, які щороку вибувають з фондів бібліотек ВНЗ, становить 1,2 % від загального обсягу бібліотечного фонду.

Сьогодні основне завдання бібліотек вишів – постійне вдосконалення традиційних і запровадження нових форм і методів їх діяльності, насамперед, упровадження сучасних бібліотечних технологій, спрямованих на якісне обслуговування усіх категорій користувачів.

Особливості вступної кампанії 2011р. позначились на кількісному складі користувачів бібліотек. За єдиним реєстраційним обліком в бібліотеках ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю у 2011р. зареєстровано 268 385 користувачів, що на 9 303 користувача менше ніж у минулому році. Лише в 9 бібліотеках спостерігається збільшення користувачів, в решті книгозбірень цей показник щороку зменшується. Так у 2011 р. у бібліотеках ВНЗ: Вінницького ДПУ ім. М. Коцюбинського, НПУ ім. М.П. Драгоманова,

ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”, Чернігівського НПУ ім. Т.Шевченка та Ніжинського ДУ ім. М. Гоголя кількість користувачів зменшилась більше як на 1000 осіб. Зменшення кількості користувачів бібліотек призвело й до зменшення кількості відвідування. Цей показник у 2011 році становить 8 118 863, що на 323 820 менше ніж у 2010 р.

Зменшення користувачів бібліотек вплинуло й на кількість документо видачі, яка становить 17 448 547 примірників, що на 826 258 прим. менше ніж у минулому році. Значно зменшилась кількість документо видачі в бібліотеках ВНЗ Криворізького ПП ДВНЗ „Криворізький національний університет” (- 173 069 прим.), Ніжинського ДУ ім. М. Гоголя (- 161 892 прим.) та НПУ ім. М. П. Драгоманова (-117 112 прим.). Поряд з тим необхідно зазначити, що в бібліотеці Сумського ДПУ ім. А. С. Макаренка вже другий рік поспіль найвищі показники документо видачі – 1 003 382 документів, а в бібліотеці Київського університету ім. Б. Грінченка у 2011 р. документо видача збільшилась на 155 180 прим. Аналіз матеріалів бібліотек засвідчив, що вони, як і в минулому році, недостатньо активно задовольняють читацькі потреби через МБА, 10 книгозбірень взагалі не використовують у своїй роботі таку форму обслуговування. Найактивніше користуються МБА бібліотеки ВНЗ: Української ІПА (73 абоненти, отримано 14 документів, видано іншим бібліотекам 90 документів), Уманського ДПУ ім. П. Тичини (50 абонентів, отримано 410 документів, видано іншим бібліотекам 35 документів), Харківської ГПА (45 абонентів, отримано 330 документів).

Від того, наскільки ефективно організоване в бібліотеці вишу довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування, залежить успішне вирішення головної задачі бібліотеки – забезпечення навчального процесу і наукових досліджень у ВНЗ. У 2011 року бібліотеки ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю продовжили роботу в напрямі розширення бібліотечно-інформаційних послуг, удосконалення традиційних і впровадження нових форм і методів роботи на основі новітніх інформаційних технологій та комп’ютеризації інформаційно-бібліотечних процесів. Загальний обсяг власних баз даних (бібліографічних і повнотекстових) на початок 2012 р. у бібліотеках ВНЗ становив 3 783 390 записів. Загальний обсяг ЕК бібліотек ВНЗ становить понад 3,6 млн. записів. Найбільші обсяги ЕК в бібліотеках ВНЗ: НПУ ім. М. П. Драгоманова (550 955 записів), Тернопільського НПУ ім. В. Гнатюка (434 500 записів), Чернігівського НПУ ім. Т. Шевченка (410 704 записів). Відрадно зазначити, що у 2011 р. в бібліотеку Глухівського НПУ ім. О. Довженка нарешті було придбано програмне забезпечення „УФД/Бібліотека” і вона розпочала роботу з ЕК. Станом на 01.01.2012 лише бібліотека Горлівського інституту іноземних мов Донбаського ДПУ не має ЕК.

Протягом звітнього періоду користувачам бібліотек ВНЗ надано 415 050 бібліографічних довідки, що на 66334 менше у порівнянні з минулим роком. Зменшилась на 14692 кількість довідок, наданих в автоматизованому режимі і становить – 62730. Показники з даного напрямку роботи книгозбірні майже у всіх звітних матеріалах

бібліотеках ВНЗ за 2011 р. нижчі у порівнянні з 2010 р., особливо це характерно для бібліотек Мелітопольського ДПУ ім. Б. Хмельницького (-15023), РВНЗ „Кримський ПТУ”(-3980), Рівненського ДГУ (-1953).

Важливе місце в інформаційному забезпеченні освітнього процесу і наукових досліджень займає підготовка та творення власної бібліографічної продукції. Результати аналізу звітних матеріалів за 2011 р. свідчать, що протягом звітного періоду бібліотеками ВНЗ було підготовлено на 107 бібліографічних посібників більше у порівнянні з минулим роком, а саме – 1 360 (147 бібліографічних покажчиків, 346 рекомендаційних бібліографічних списків, 285 списків нових надходжень, 742 бібліографічні огляди) як у друкованому, так і в електронному вигляді з подальшим представленням на сайтах (сторінках) бібліотек. Свою друковану продукцію, видану у 2011 р., до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського надіслали 10 бібліотек ВНЗ: Вінницького ДПУ ім. М. Коцюбинського (2 назви), Волинського НУ ім. Л. Українки (6 назв), НПУ ім. М. П. Драгоманова (1 назва), Кам’янець-Подільського НУ ім. І. Огієнка (3 назви), Київського університету ім. Б. Грінченка (1 назва), Ніжинського ДУ ім. Миколи Гоголя (1 назва), Луганського НУ ім. Т. Шевченка (2 назви), Полтавського НПУ ім. В. Г. Короленка (2 назви), Тернопільського НПУ ім. В. Гнатюка (1 назва), Чернігівського НПУ ім. Т. Шевченка (2 назви) це становить лише 14% від загальної кількості виданих бібліографічних посібників. Відсутність у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського даних видань не дає можливості повноцінно формувати галузевий сегмент

інформаційних ресурсів. На власних сайтах (сторінках) свою бібліографічну продукцію представили 23 бібліотеки ВНЗ.

Навчальний процес у вишах тісно пов'язаний з вихованням, духовною і психологічною підтримкою молодого покоління, тому виховній і культурно-просвітницькій роботі працівники бібліотек приділяють значну увагу. Найбільш поширеними наочними формами роботи книгозбірень є тематичні книжкові виставки, тематично-коментовані перегляди, презентації книг (у 2011р. оформлено 3057, що на 389 більше у порівнянні з минулим роком). Серед усних масових заходів працівники бібліотек ВНЗ надавали перевагу проведенню тематичних та музично-поетичних вечорів, літературних зустрічей, диспутів, бесід. Важливим принципом організації виховної роботи бібліотек є комплексний підхід, який вимагає єдності всіх його напрямів, спрямування виховного впливу на формування цілісної особистості.

Аналізуючи стан впровадження нових інформаційних технологій в діяльність бібліотек вишів, слід акцентувати увагу на матеріально-технічному забезпеченні даних книгозбірень. Загальна кількість комп'ютерів у бібліотеках ВНЗ III – IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю станом на 01.01.2012 р. становить 1030 од., що на 54 більше у порівнянні з минулим роком, з них 503 – це автоматизовані робочі місця для бібліотекарів; 485 – для читачів. Ліцензійне бібліотечне програмне забезпечення мають 30 бібліотек, з них в АБІС „ІРБІС” працює 10 бібліотек, „УФД/Бібліотека” в 17 книгозбірнях, по одній

бібліотеці працює в „Політек-Софт”, „UNILIB” і „КОНА”, 2 бібліотеки працюють із власним програмним забезпеченням. Лише бібліотека Горлівського ІМ Донбаського ДПУ не працює в АБІС взагалі. У 2011 р. вже всі бібліотеки ВНЗ мають доступ до мережі Інтернет.

На веб-сайтах 21 ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю є розділ „Бібліотека”, а 12 бібліотек мають власні веб-сайти. На сторінках та сайтах бібліотек користувачі мають змогу здійснювати інформаційний пошук в електронному каталозі та зробити замовлення в режимі он-лайн; переглянути повнотекстові бази даних; ознайомитись з новими надходженнями та періодичними виданнями; користуватися сервісами „Віртуальна довідкова служба”, „Віртуальна виставка”, „Інтернет-навігатор”; „Електронні бібліотеки” сформовано у 11 бібліотек ВНЗ; на сайтах вже 18, проти 12 в минулому році, бібліотек користувачі мають змогу користуватися сервісом „Електронна доставка документів” тощо.

У 2011 р. бібліотеки ВНЗ брали активну участь у конкурсах, які організовувала Українська бібліотечна асоціація спільно з Міністерством культури України, так бібліотека ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди” за створення та реалізацію моделі сучасної бібліотеки вищого навчального закладу отримала 2 місце у конкурсі „Бібліотека року 2011”, а наукова бібліотека НПУ ім. М. П. Драгоманова посіла 2 місце у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів у номінації „Кращий сайт бібліотеки вищого навчального закладу”, також учасниками цього конкурсу були бібліотеки

Полтавського НПУ імені В. Г. Короленка, Вінницького ДПУ ім. М. Коцюбинського, Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка, Чернігівського НПУ ім. Т. Г. Шевченка.

Нові інформаційні технології спричинили істотні зміни й у системі бібліотечного сервісу, зросла роль бібліотеки в навчанні користувачів навичкам інформаційного пошуку, змінюється імідж і статус бібліотекаря, підсилюється значення бібліотечного фахівця, як інформаційного посередника між новими інформаційно-довідковими ресурсами і читачами. Станом на 01.01.2012 р. в бібліотеках ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю працює 1 198 особи (-10 у порівнянні з 2011 р.), з них фахову освіту мають лише 33 % – 396 осіб. Показники кадрового забезпечення за стажом роботи за 2011 р. у порівнянні з 2010 р. істотно не змінилися, отже, кількість бібліотечних працівників в книгозбірнях ВНЗ, що мають стаж роботи понад 20 років – 42 % (486 осіб), до 20 років стажу – 22 % (274 особи), до 10 років – 24 % (288 осіб), до 3 років – 12 % (139 осіб). З метою підвищення фахового рівня бібліотечних працівників протягом звітнього періоду проводилися семінари, практикуми, тренінги, майстер-класи, Дні фахівця, проте, як свідчать статистичні дані, у 2011 році, як і в минулому, підвищували кваліфікацію лише 6 % працюючих. Аналіз кадрового складу виявив цілий ряд проблем, характерних для усіх бібліотек ВНЗ, а саме – старіння кадрів, брак працівників з відповідною фаховою освітою та молодих спеціалістів, адже наявність молодих, перспективних

спеціалістів є вагомим фактором впровадження інновацій в роботу бібліотеки.

ВИСНОВКИ

Успішному навчально-виховному процесу та науково-дослідній діяльності у ВНЗ III–IV р. а. інженерно-педагогічного профілю сприяє оптимально організована робота їхніх книгозбірень, яка зосереджена на впровадженні новітніх технологій в бібліотечно-інформаційні процеси; формуванні та використанні інформаційних ресурсів; удосконаленні обслуговування користувачів; формуванні інформаційної культури; бібліографічній діяльності бібліотек тощо. Аналіз основних напрямів роботи даних бібліотек дає змогу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як координаційному і методичному центру мережі освітянських бібліотек України надати рекомендації щодо удосконалення їхньої діяльності :

Керівництву вищих навчальних закладів:

- вишукати можливості для покращення матеріально-технічного стану бібліотек, що сприятиме їхньому інноваційному розвитку.

Директорам бібліотек

для удосконалення формування бібліотечних фондів :

- продовжити діяльність бібліотек ВНЗ щодо формування єдиного галузевого інформаційного ресурсу на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для забезпечення фахових потреб науковців і практиків у галузі освіти;
- з метою зберігання та запобігання втратам наукового, культурного, історичного надбання та

можливості швидкого доступу користувачів до інформації покращити роботу щодо створення електронних копій документів та представлення їх на сайтах бібліотек;

- з метою покращення комплектування бібліотечних фондів постійно проводити моніторинг інформаційних запитів користувачів; повніше використовувати таке джерело надходження документів як обмінно-резервний фонд.

для удосконалення бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів:

- продовжити роботу щодо впровадження і використання на власних веб-сайтах, веб-сторінках нових послуг, зокрема, організація електронної бібліотеки; електронної доставки документів; обслуговування читачів в режимі віддаленого доступу до баз даних українських та закордонних бібліотек, інформаційних центрів;
- продовжити роботу по впровадженню в практику діяльності бібліотек ВНЗ інноваційного досвіду роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та провідних бібліотек мережі;

для підвищення кваліфікації працівників бібліотек:

- створення виробничих, соціально-економічних, психологічних умов, котрі сприятимуть професійному становленню молодого поповнення, підвищенню його кваліфікації, всебічному розкриттю духовного та інтелектуального потенціалу, а також забезпечить рівні умови кар'єрного зростання на конкурентній основі.

1.4.2. Статистична інформація

Таблиця 1. НАЯВНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

№	Назва бібліотеки ВНЗ	Наявність фонду (прим.)												Використання фонду (прим.)		
		Всього			Книги, брошури			Періодичні видання			Електронні видання			2010 рік	2011 рік	Ріст
		2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст			
1.	Бердянського ДПУ	251674	252509	+835	252046	216957	-35089	9276			352	389	+37	419851	359306	-60545
2.	Вінницького ДПУ ім. М.Коцюбинського	528311	530591	+2280	474255	475706	+1451	43408	43704	+296	226	422	+196	1020105	933000	-87105
3.	Глухівського НПУ ім. О.П.Довженка		356854			249561			20500			67		329742	319600	-10142
4.	Горлівського ІМ Донбаського ДПУ	275935	278695	+2760	263969	265391	+1422	11380	12683	+1303	8	8	0	276718	164009	-112709
5.	Дрогобицького ДПУ ім. І.Франка	685739	698975	+13236	557526	568265	+10739	9288			289	330	+41	723680	686114	-37566
6.	Кіровоградського ДПУ ім. В.Винниченка		727658			697997			29580			81			618749	
7.	Криворізького ПІ ДВНЗ „Криворізький національний університет”	616384	608053	-8331	506610	501609	-5001	81923	78402	-3521	393	432	+39	895476	722407	-173069
8.	Республіканського ВНЗ „Кримський інженерно- педагогічний університет”	139968	146108	+6140	129620	134763	+5143	8500	9372	+872	1848	1973	+125	286287	318280	+31993
9.	Мелітопольського ДПУ ім. Б.Хмельницького	402742	403912	+1170	362649	363166	+517	38761	39309	+548	1332	1437	+105	200467	176941	-23526
10.	НПУ ім. М.П.Драгоманова	1238951	1234132	-4819	1072848	1065808	-7040	149531	151677	+2146	1047	1187	+140	989103	871991	-117112
11.	ДВНЗ „Переяслав- Хмельницький ДПУ ім. Г.Сковороди”	340596	354218	+13622	227498	243932	+16434	90881			5207	6456	+1249	744870	717032	-27838
12.	Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленко	574303	585612	+11309	445700	451361	+5661	127946	133316	+5370	657	935	+278	756489	723978	-32511
13.	ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний	567375	565588	-1787	424507	515287	+5661	50961			4	84	+80	469808	480704	+10896

	університет”															
14.	Сумського ДПУ ім. А.С.Макаренка	975487	982188	+6701	555314						1009	1038	+29	1003748	1003382	-366
15.	Тернопільського НПУ ім. В.Гнатюка	639856	642750	+2894	510397	509532	-865	100547	102477	+1930	3128	3270	+142	602600	601100	-1500
16.	Уманського ДПУ ім. П.Тичини	285124	291621	+6497	283863	287475	+3612	1049			212	248	+36	388333	384083	-4250
17.	Української ІПА	893905	886998	-6907	711787	717076	+5289	121303	111294	-10009	1882	3012	+1130	692691	687282	-5409
18.	Харківського НПУ ім. Г.С.Сковороди	748495	753549	+5054		704564					193	222	+29	629277	604231	-25046
19.	КЗ „Харківська гуманітарно-педагогічна академія”	170000	170500	+500	169800	170400	+600				240	240	0	178021	180926	+2905
20.	Хмельницької ГПА	112239	114148	+1909	109621	111408	+1787	2390	1586	-804	47	78	31		361087	
21.	Чернігівського НПУ ім. Т.Шевченка	690430	678030	-12400	579302	613321	+3419	69192	51316	-17876	329	348	+19	336933	312059	-24874
22.	Волинського НУ ім. Л.Українки	772142			679677			92178			287			852237		
23.	Житомирського ДУ ім. І.Франка	453458	456848	+3390	437221				77403		515	554	+39	531903	457444	-74459
24.	Кам’янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка	950602	953088	+2486	809899	809205	-694	140140	143281	+3141	563	602	+39	712640	732383	+19743
25.	Київського університету ім. Бориса Грінченка	354094	361452	+7358	342848	349328	+6480	11246	12118	+872	377			262389	417569	+155180
26.	Луганського НУ ім. Т.Шевченка		758559			479378			386			2210			863540	
27.	Маріупольського ДУ		152207			127645			14010			24			345862	
28.	Миколаївського НУ ім. В.О.Сухомлинського	474294	476872	+2578	400986	406175	+5189	95693	100364	+4671	157	278	+121	462355	425175	-37180
29.	Ніжинського ДУ ім. М.Гоголя	1034705	1025812	-8893	954705	945349	-9356	77157	80268	+3111		195		586892	425000	-161892
30.	Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника	745936	755834	+9898	643379	654253	+10874	46453	47639	+1186	791	1065	+274	666781	671931	+5150
31.	Херсонського ДУ	476699	475776	-923	397785	396905	-880	88244	90601	+2357	479	492	+13	777256	776242	-1014
32.	Черкаського НУ ім. Б.Хмельницького	640259			481270						1527			986131		
33.	Республіканського ВНЗ „Кримський гуманітарний ун-т”	172422	149813	-22609	156755	148049	-8706	14938			729	767	+38	556098	552293	-3805
34.	Рівненського ДГУ	524220	526216	+1996	476496	476307	-189	46151	47948	+1797	750	833	+83	899157	859527	-39630
35.	Севастопольського МГУ	27083	39867	+12784	20685	25588	+4903	3408	11300	+7892	3000	3000	0	36767	46190	+9423
	Всього:	16763428	16812156	+48728	12364158	12430652	+66494	1347588	1382152	+34564	25764	26667	+903	18274805	17448547	-826258

Таблиця 2. КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ ТА ВІДВІДУВАНЬ. ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ

№	Назва бібліотеки ВНЗ	Користувачі			Відвідування						Обертаність	Книго-забезпеченість	Читаність	Відвідуваність
		За ЄРК			Кількість відвідувань			В т.ч. віртуальних відвідувань						
		2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст				
1.	Бердянського ДПУ	7783	7359	-424	210834	174749	-36085	2541	1396	-1145	1,42	34	49	24
2.	Вінницького ДПУ ім. М.Коцюбинського	11760	10048	-1712	572628	546433	-26195	50102	53047	+2945	1,76	52,8	92,88	54,38
3.	Глухівського НПУ ім. О.П.Довженка	4317	4688	+371	104393	86864	-17529				0,9	75,2	68	18,5
4.	Горлівського ІМ Донбаського ДПУ	3445	2964	-481	116574	97950	-18624				0,6	96	57	34
5.	Дрогобицького ДПУ ім. І.Франка	10170	9185	-985	269914	260120	-9794				1	75,8	74,6	28,3
6.	Кіровоградського ДПУ ім. В.Винниченка		7121			260730					0,85	102,18	86,9	36,6
7.	Криворізького ІІ ДВНЗ „Криворізький національний університет”	8629	8378	-251	333689	310186	-23503		24148		1,2	73	86	37
8.	Республіканського ВНЗ „Кримський інженерно-педагогічний університет”	3450	3779	+329	105872	93176	-12696	10			2,1	38,6	84,2	28
9.	Мелітопольського ДПУ ім. Б.Хмельницького	5250	5000	-250	121616	110246	-11370	20520	31639	+11119	0,44	81	35	22
10.	НПУ ім. М.П.Драгоманова	20524	19495	-1029	581806	504785	-77021	112681	80210	-32471	0,7	63,3	44,7	25,8
11.	ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г.Сковороди”	7520	7205	-315	389058	366839	-22219	20762	26424	+5662	2	49,2	95,6	48,8
12.	Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленко	10201	10112	-89	237456	233096	-4360	10721	20350	+9629	1,23	58	71	23
13.	ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”	9093	7935	-1158	215062	220582	+5520				0,84	71,3	60,6	27,8
14.	Сумського ДПУ ім. А.С.Макаренка	11258	10629	-629	459566	479852	+20286	155255	183438	+28183	1	92,4	94,4	45,1
15.	Тернопільського НПУ ім. В.Гнатюка	8991	8907	-84	201763	184696	-17067	145948	197897	+51949	0,94	72,16	67,47	20,73
16.	Уманського ДПУ ім. П.Тичини	7415	8480	+1065	210283	218037	+7754	7615	8505	+890	1	45,5	45,2	24,7
17.	Української ІПА	11718	11046	-672	271439	282396	+10957	8954	34535	+25581	0,77	80,3	62,2	25,5
18.	Харківського НПУ ім.	12915	11990	-925	304751	298341	-6410				0,8	63	50	25

	Г.С.Сковороди													
19.	КЗ „Харківська гуманітарно-педагогічна академія”	3010	3020	+10	41230	43320	+2090		1279		1,06	56,5	59,9	14,3
20.	Хмельницької ГПА	2853	2867	+14	85523	87868	+2345				3,16	39,81	125,9 4	30,65
21.	Чернігівського НПУ ім. Т.Шевченка	6683	5628	-1055	232890	254211	+21321	27311	59634	+32323	0,5	120,5	55,4	45,2
22.	Волинського НУ ім. Л.Українки	14321			334787			245			1,1	53,9	59,5	23,4
23.	Житомирського ДУ ім. І.Франка	10271	10101	-170	223291	200380	-22911				1	45,23	45,29	19,84
24.	Кам’янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка	10270	10407	+137	366240	370246	+4006	2588	16374	+13786	0,8	92	70,3	36
25.	Київського університету ім. Бориса Грінченка	6681	7859	+1178		164004			12694		1,2	46	53,1	19,3
26.	Луганського НУ ім. Т.Шевченка		16362			344177			48016		1,13	46,36	52,77	21,03
27.	Маріупольського ДУ		5313			139004					2,27	28,65	65,11	26,17
28.	Миколаївського НУ ім. В.О.Сухомлинського	10401	10607	+206	239176	220000	-19176	2876	3006	+130	0,89	45	40	21
29.	Ніжинського ДУ ім. М.Гоголя	6613	5326	-1287	292219	228798	-63421				0,4	193	80	43
30.	Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника	15725	14941	-784	330794	332572	+1778	49600	59877	+10277	1	51	45	22
31.	Херсонського ДУ	8853	9506	+653	396782	396676	-106				1,6	60	81,6	41,7
32.	Черкаського НУ ім. Б.Хмельницького	8410			543229			4520			1,5	76,1	117,2	64,6
33.	Республіканського ВНЗ „Кримський гуманітарний ун-т”	5462	4568	-894	218052	198299	-19753	6350	2000	-4350	3,5	34,4	41,4	43,4
34.	Рівненського ДГУ	12567	12520	-47	417408	425492	+8084	3028	3874	+846	1,6	42	68,6	34
35.	Севастопольського МГУ	1129	1104	-25	14358	14637	+279	5309	1937	-3372	1,1	36,1	41,8	13,2
	Всього:	277688	268385	-9303	8442683	8118863	-323820	636936	788918	+151982	1.24	65.44	66.5	29.82

Таблиця 3. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (станом на 01.01.2012 р.)

№	Назва бібліотеки ВНЗ	Технічне забезпечення				Програмне забезпечення	Електронні ресурси			Представлення в мережі Інтернет	Наявність ЕБ	Надання користува- чам доступу до віддалених джерел інф-ї в Інтернеті	Використання ЕДЛ
		Кількість комп'ютерів	Кількість АРМ		К-сть комп., що мають доступ до мережі Інтернет		Обсяг власних електр. БД	З них записів у ЕК	Введено записів за звітний рік				
			Для співробіт- ників	Для користу- вачів									
1.	Бердянського ДПУ	8	4	4	6	Політек- Софт	103987	103987	17338	сторінка	ні	так	ні
2.	Вінницького ДПУ ім. М.Коцюбинського	52	12	40	48	ІРБІС	185701	169090	27543	сторінка	ні	так	так
3.	Глухівського НПУ ім. О.П.Довженка	18	10	5	14	УФД/Бібліо тека	7000	200	200	Сторінка в розробці	ні	так	так
4.	Горлівського ІІМ Донбаського ДПУ	5			1	немає				сторінка	ні	так	ні
5.	Дрогобицького ДПУ ім. І.Франка	22	12	10	7	УФД/Бібліо тека	69738	69403	20533	сторінка	ні	так	так
6.	Кіровоградського ДПУ ім. В.Винниченка	32	13	19	29	ІРБІС	53485	6794	10141	сторінка	ні	ні	так
7.	Криворізького ПІ ДВНЗ „Криворізький національний університет”	25	14	11	25	УФД/Бібліо тека	187164	31766	19628	сайт	ні	так	так
8.	Республіканського ВНЗ „Кримський інженерно- педагогічний університет”	28	14	14	3	ІРБІС	54655	20400	14106	сторінка	ні	ні	ні
9.	Мелітопольського ДПУ ім. Б.Хмельницького	16	2	14	12	власна	12155	4320		сторінка	ні	так	ні
10.	НПУ ім. М.П.Драгоманова	73	36	22	58	ІРБІС	550955	526913	60294	сайт	так	так	так
11.	ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г.Сковороди”	71	24	47	71	УФД/Бібліо тека	163821	157529	17999	сайт	так	так	так
12.	Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленко	14	9	5	11	УФД/Бібліо тека		235545	33675	сайт	ні	так	так
13.	ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”	12	3	9	12	UNILIB	45759	45759	9387	сторінка	ні	так	ні
14.	Сумського ДПУ ім. А.С.Макаренка	18	8	10	18	УФД/Бібліо тека	129965	129689	12496	сторінка	ні	так	так
15.	Тернопільського НПУ ім. В.Гнатюка	77	36	38	72	УФД/Бібліо тека	434500	430600	33900	сайт	так	так	ні

16.	Уманського ДПУ ім. П.Тичини	57	14	32	57	УФД/Бібліо тека				сторінка	так	так	так
17.	Української ІПА	33	28	7	33	ІРБІС	89035	78046	10289	сайт	так	так	так
18.	Харківського НПУ ім. Г.С.Сковороди	16	13	2	15	УФД/Бібліо тека	114795	114795	15730	сторінка	ні	ні	ні
19.	КЗ „Харківська гуманітарно- педагогічна академія”	5	3	2	5	УФД/Бібліо тека	17224	16680	7000	сторінка	ні	так	так
20.	Хмельницької ГПА	10	6	4	10	УФД/Бібліо тека			4664	сторінка	ні	ні	ні
21.	Чернігівського НПУ ім. Т.Шевченка	41	32	8	41	УФД/Бібліо тека	410704	410704	34673	сайт	ні	так	ні
22.	Волинського НУ ім. Л.Українки					УФД/Бібліо тека				сайт	так	так	ні
23.	Житомирського ДУ ім. І.Франка	30	17	13	30	ІРБІС	24100	24005	13866	сторінка	так	так	ні
24.	Кам’янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка	38	19	19	38	УФД/Бібліо тека	244375	228565	30875	сайт	ні	так	так
25.	Київського університету ім. Бориса Грінченка	72	12	60	72	Koha	39550	24081	4457	сторінка	так	так	так
26.	Луганського НУ ім. Т.Шевченка	63	35	28	58	УФД/Бібліо тека				сайт	ні	так	так
27.	Маріупольського ДУ	31	16	12	31	ІРБІС	103020	73473	15086	сторінка	ні	так	ні
28.	Миколаївського НУ ім. В.О.Сухомлинського	7	7		7	УФД/Бібліо тека	120321	120321	15608	сторінка	ні	так	ні
29.	Ніжинського ДУ ім. М.Гоголя	43	38	5	38	ІРБІС	135505	131306	39682	сайт	ні	так	ні
30.	Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника	59	34	25	33	УФД/Бібліо тека	295332	294132	43396	сайт	так	так	так
31.	Херсонського ДУ	15	6	9	15	своя		73845	16812	сторінка	так	так	так
32.	Черкаського НУ ім. Б.Хмельницького					ІРБІС				сайт	так	так	ні
33.	Республіканського ВНЗ „Кримський гуманітарний ун-т”	17	14	3	10	ІРБІС	27663	15429	13349	сторінка	ні	так	ні
34.	Рівненського ДГУ	14	9	3	3	УФД/Бібліо тека	152748	128847	20548	сайт		так	так
35.	Севастопольського МГУ	8	3	5	8	ІРБІС	10133	5002	2204	сторінка	ні	так	ні
	Всього:	1030	503	485	891	11 ІРБІС 18 УФД 5 інша 1 немає	3783390	3671226	565479	14 сайт 21 сторін ка	11 так 24 ні	31 так 4 ні	18 так 17 ні

Таблиця 4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Назва бібліотеки ВНЗ	Кількість бібліотечних працівників		За освітою (станом на 01.01.2012р.)				За стажем роботи (станом на 01.01.2012р.)				К-сть працівників, що працюють на повну ставку	
				Повна вища	У т. ч. бібліотечна	Базова вища	У т. ч. бібліотечна	До 3-х років	З 3-х до 9 років	10-20 років	Понад 20 років		
		2010	2011									2010	2011
1.	Бердянського ДПУ	21	21	18	9	9	3	3	2	4	12	17	17
2.	Вінницького ДПУ ім. М.Коцюбинського	64	52	41	14	10	4	2	17	8	24	56	47
3.	Глухівського НПУ ім. О.П.Довженка	20	18	15	4	2	2		3	4	11	16	14
4.	Горлівського ІІМ Донбаського ДПУ	20	19	17	3	1	1		3	8	8	16	16
5.	Дрогобицького ДПУ ім. І.Франка	52	52	49	5	2	2	9	10	11	23	39	41
6.	Кіровоградського ДПУ ім. В.Винниченка		34	26	3	2		3	1	18	2		34
7.	Криворізького ПІ ДВНЗ „Криворізький національний університет”	36	36	33	10	19		5	8	10	13	36	36
8.	Республіканського ВНЗ „Кримський інженерно-педагогічний університет”	23	24	21	11	3	2	3	7	6	8	22	24
9.	Мелітопольського ДПУ ім. Б.Хмельницького	15	15	13	5	2	1	3		3	9	13	13
10.	НПУ ім. М.П.Драгоманова	82	88	51	12	13	7	26	30	9	23	61	63
11.	ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г.Сковороди”	29	26	26	7	18	3	2	3	15	6	23	20
12.	Полтавського НПУ ім. В.Г.Короленко	46	46	38	15	6	5	1	13	7	25	46	46
13.	ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”	29	29	24	7	5	5		4	10	15	29	28
14.	Сумського ДПУ ім. А.С.Макаренка	37	38	34	5				15	10	13	37	38
15.	Тернопільського НПУ ім. В.Гнатюка	53	53	51	13	2	2	14	4	12	24	45	44
16.	Уманського ДПУ ім. П.Тичини	24	24	15	4	2	2	6	5	2	11	24	24
17.	Української ІПА	46	46	43	31	3	2	4	5	4	33	43	45
18.	Харківського НПУ ім.	39	40	35	16	5	4	1	6	9	24	39	40

	Г.С.Сковороди												
19.	КЗ „Харківська гуманітарно-педагогічна академія”	9	11	9	6				2	3	6	9	11
20.	Хмельницької ГПА	13	13	12	3	1	1	5	3		4	8	7
21.	Чернігівського НПУ ім. Т.Шевченка	54	47	39	6	6	4	9	15	9	14	54	47
22.	Волинського НУ ім. Л.Українки	88										82	
23.	Житомирського ДУ ім. І.Франка	27	27	22	8	1		4	8	1	14	24	25
24.	Кам’янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка	62	62	54	11	8	6	2	23	7	30	61	58
25.	Київського університету ім. Бориса Грінченка	19	21	18	11			1	9	6	5	17	18
26.	Луганського НУ ім. Т.Шевченка		53	36	14	15	8	3	12	14	24		40
27.	Маріупольського ДУ		27	27	5			1	13	9	4		27
28.	Миколаївського НУ ім. В.О.Сухомлинського	36	36	31	16			5	8	8	15	36	35
29.	Ніжинського ДУ ім. М.Гоголя	43	43	32	14			2	4	13	24	41	41
30.	Прикарпатського НУ ім. В.Стефаника	62	63	59	7	3	2	7	16	23	17	61	62
31.	Херсонського ДУ	43	42	27	5			3	8	14	17	36	36
32.	Черкаського НУ ім. Б.Хмельницького	53										42	
33.	Республіканського ВНЗ „Кримський гуманітарний ун-т”	27	27	25	4			5	11	3	7	21	21
34.	Рівненського ДГУ	59	60	56	44			10	20	13	17	57	58
35.	Севастопольського МГУ	4	5	5	2					1	4	3	4
	Всього:	1235	1198	1002	330	138	66	139	291	274	494	1114	1080

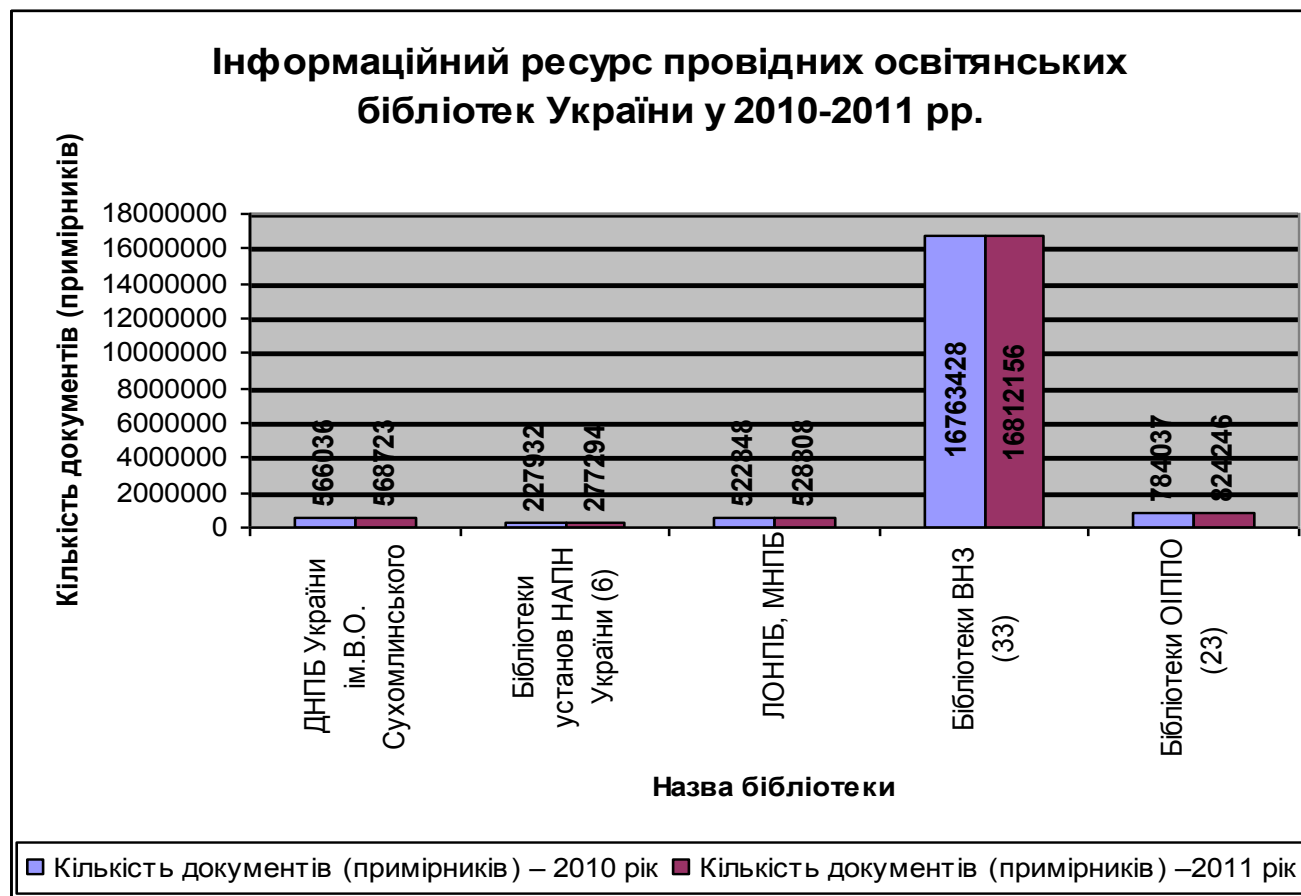
II. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВІДНИХ КНИГОЗБІРЕНЬ МЕРЕЖІ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК У 2011 РОЦІ

2.1. Аналітична інформація

Мережа освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України вирішує одне із складних і актуальних завдань – науково-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики, фахових потреб науковців і практиків освітянської галузі шляхом постійного вдосконалення традиційних і запровадження нових форм і методів діяльності. У поданому розділі збірнику представлена аналітична інформація про сукупну діяльність провідних бібліотек мережі за 2011 р. у порівнянні з 2010 р., а саме: ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, ЛОНПБ та МНПБ, 6 спеціальних наукових бібліотек установ НАПН України, 23 бібліотек обласних ІППО, 33 бібліотек ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів. Здійснений аналіз висвітлює основні напрями роботи книгозбірень, які зосереджені на формуванні та використанні інформаційних ресурсів, удосконаленні обслуговування користувачів різних категорій,

бібліографічній діяльності бібліотек, впровадженні новітніх інформаційних технологій, кадровому забезпеченні тощо.

Одним з головних завдань бібліотек освітянської мережі є формування та розвиток єдиного галузевого інформаційного ресурсу (ЄГІР) з психолого-педагогічних питань. Станом на 01.01.2012 р. інформаційний ресурс провідних освітянських бібліотек налічує понад 19 млн. примірників документів, що на 147 тис. прим. більше у порівнянні з минулим роком. Лідерами у формуванні галузевих ресурсів залишаються бібліотеки ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів, у яких налічується 88% від загальної кількості документів, на другому місці бібліотеки обласних ІППО – 4% документів, близько 3% документів зосереджено в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, понад 2% – у ЛОНПБ та МНПБ та 1% – у книгозбірнях спеціальних наукових установ НАПН України (діаграма 1).

Аналізуючи інформаційний ресурс провідних освітянських бібліотек за видами документів, необхідно зазначити, що переважну більшість становлять книги – близько 16 млн. примірників (84 %), періодичні видання – близько 2,1 млн. примірників (11 %) та електронні видання – 32,1 тис. примірників (0,17 %).

Зазначимо, що впродовж 2011 р. науковцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського здійснювалася робота

з виявлення рідкісних і цінних видань (РЦВ) у фондах освітянських бібліотек і стан їхньої реорганізації в електронну форму. Відповідно до статистичних даних на 01.01.2012 р. налічується близько 186 тис. прим. зазначених видань. Найбільші РЦВ зберігаються в бібліотеках ВНЗ – понад 125 тис. прим. Серед спеціальних наукових бібліотеках установ НАПН України лише у бібліотеці ім. А. Ф. Залевської Інституту

психології ім. Г. С. Костюка зберігається велика кількість РЦВ, але вони не виділені в окремий підфонд і робота з ними не проводиться. У бібліотеках ОІППО рідкісні видання практично відсутні. Незначний відсоток РЦВ оцифровано, але робота тільки розпочалась. У результаті дослідження також виявлено, що не у всіх бібліотеках робота з такими виданнями здійснюється на належному рівні: лише у 6-ти бібліотеках РЦВ виокремлено у структурний підрозділ, у інших – виокремлено підфонд у загальному книгосховищі. Незначна кількість документів РЦВ відображена в електронних каталогах бібліотек. Їхній облік також не ведеться. Результати дослідження роботи з РЦВ зумовили підготовку фахівцями ДНПБ України ім.

В. О. Сухомлинського інструктивно-методичного листа „Формування та зберігання фонду рідкісних і цінних видань в освітянських бібліотеках МОНмолодьспорту України та НАПН України”, у якому викладено основні аспекти роботи з РЦВ, зокрема їхня організація, зберігання та використання, який було надіслано до бібліотек мережі.

Аналіз нових надходжень документів протягом 2011 р. свідчить про те, що за цей період часу до освітянських бібліотек надійшло 325 379 примірників. Цей показник у порівнянні з минулим роком збільшився майже на 10 %. Проте необхідно зазначити, що до ЛОНПБ та МНПБ у 2011 р. надійшло на 1 153 примірники менше ніж у 2010 р. (діаграма 2).

Діаграма 2

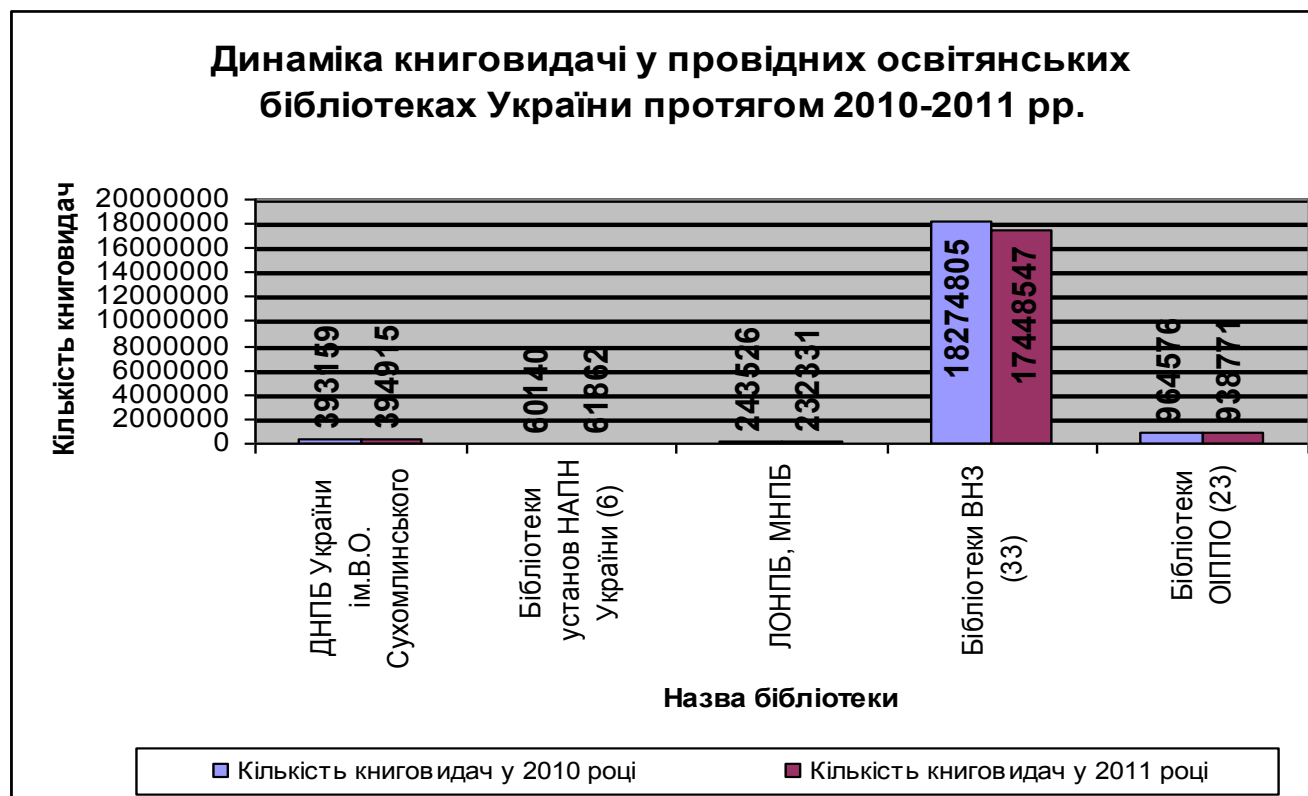

У 2011 р. науковцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського проводилося дослідження стану поповнення фондів освітянських бібліотек документами іноземними мовами зарубіжних видавництв, яке показало, що у книгозбірнях відсутня передплата на періодичні видання з питань педагогіки, психології та освіти іноземними мовами зарубіжних видавництв. На противагу цьому ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського передплачувала 5, а з 2012 р. передплачуватиме 11 назв журналів з США, Великої Британії, Нідерландів, Німеччини, Франції та Польщі. Усі журнали аналітично розписуються в БД „Періодика” ЕК ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, до всіх статей складаються анотації українською мовою. Тому одним із пріоритетних напрямів роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є надання доступу до цих видань через розміщення інформації на власному порталі та сайтах і веб-сторінках освітянських бібліотек, а також започаткування електронної доставки документів (ЕДД) віддаленим користувачам.

Аналіз надходжень документів за джерелами виявив, що впродовж 2011 р. освітянські книгозбірні поповнили свої фонди виданнями, придбаними за кошти, виділеними установами на комплектування фондів своїх бібліотек на 37,5 %; подарунками від авторів, видавництв, установ, читачів – на 24,2 %; виданнями з ОРФ – 2,3 %; документами, що придбали користувачі бібліотеки замість загублених, на 7,2 %; через інші джерела – 28,8 %. Вищезазначені цифрові показники вказують на те, що досліджувані бібліотеки при комплектуванні своїх фондів практично не

використовують можливості ОРФ, зокрема ОРФ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Так, упродовж 2011 р. ним скористалось лише 22 освітянські бібліотеки, яким ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було передано 1 263 прим. документів. Позитивним є те, що у 2011 р. кількість бібліотек ВНЗ І–ІV р. а., які використовували ОРФ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського збільшилася з 9 до 11 установ. Тенденція до збільшення кількості спостерігалась також серед бібліотек обласних ІППО. Так, у 2010 р. зазначеними послугами скористався лише Черкаський ОІПОП, а у 2011 р. цей список поповнили Київський ОІПОП та Кіровоградський ОІПОП ім. Василя Сухомлинського. На жаль, загальна кількість освітянських бібліотек, які скористалися послугами ОРФ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, у порівнянні з 2010 р. зменшилась на 56 одиниць.

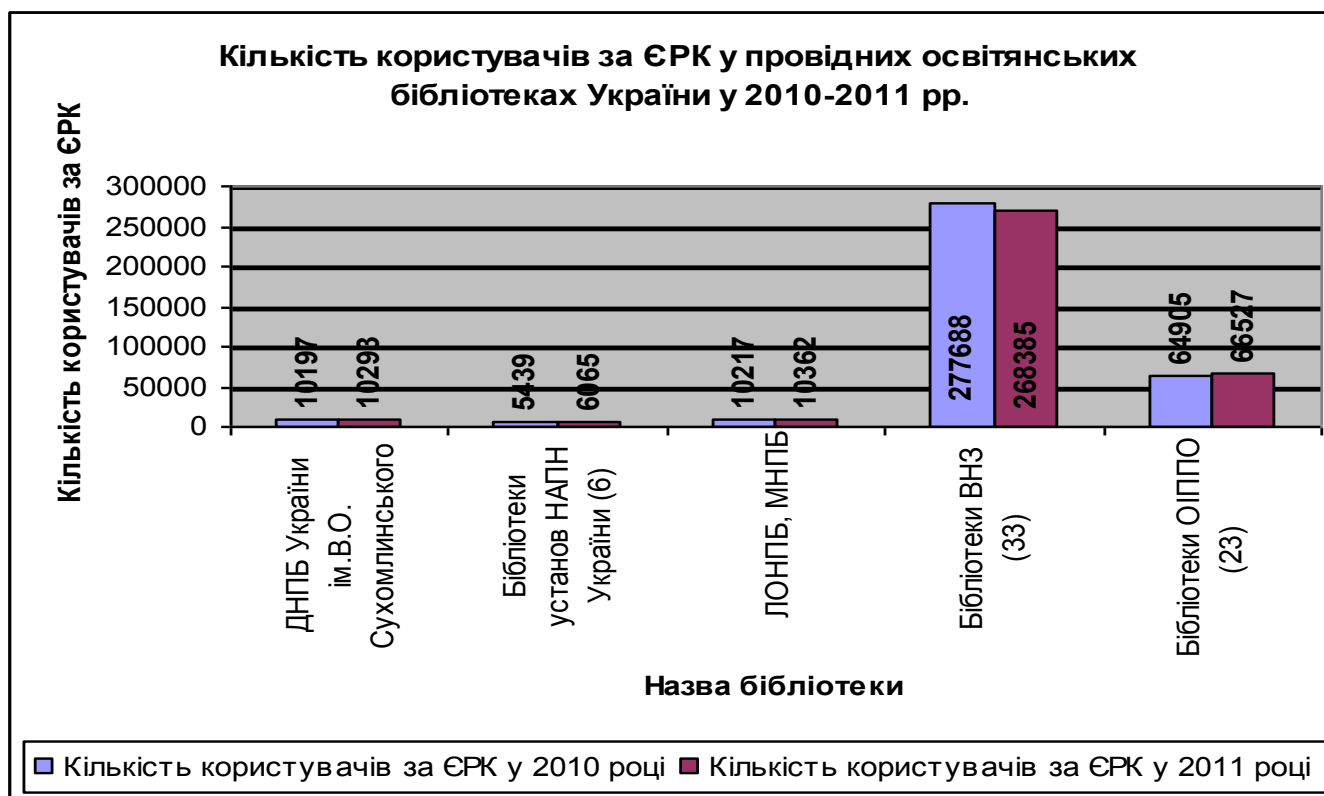
Одним з найважливіших етапів формування інформаційного ресурсу є його використання, оскільки динаміка цього процесу демонструє якість фонду і його відповідність інформаційним потребам користувачів. У звітному році користувачам бібліотек було видано близько 19 млн. примірників документів, що на 860 тис. примірників менше у порівнянні з минулим роком. У 2011 р. книговидача збільшилась лише в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (на 0,4 %) та бібліотеках установ НАПН України (2,8 %). У книгозбірнях обласних ІППО цей показник зменшився на 2,7 %, а в ЛОПБ, МНПБ та бібліотеках ВНЗ ІІІ–ІV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів – на 4,5 % (діаграма 3).

Зменшення показників використання інформаційного ресурсу зумовлено перш за все зменшенням кількості користувачів, яких у 2011 р. за ЄРК налічувалось близько 370 тис., що на 6,8 тис. менше у порівнянні з минулим роком. Так, у бібліотеках ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів особливості вступної кампанії 2011 р. призвели до зменшення кількості користувачів на 9,3 тис. У ДНПБ

України ім. В. О. Сухомлинського, ЛОНПБ, МНПБ та в бібліотеках обласних ІППО навпаки спостерігається незначне збільшення користувачів від 1 до 2 %. Аналіз звітних документів показав, що найкращі показники кількості користувачів за ЄРК у книгозбірнях установ НАПН України, оскільки у порівнянні з 2010 р. він зріс на 11,5 % (діаграма 4).

Діаграма 4

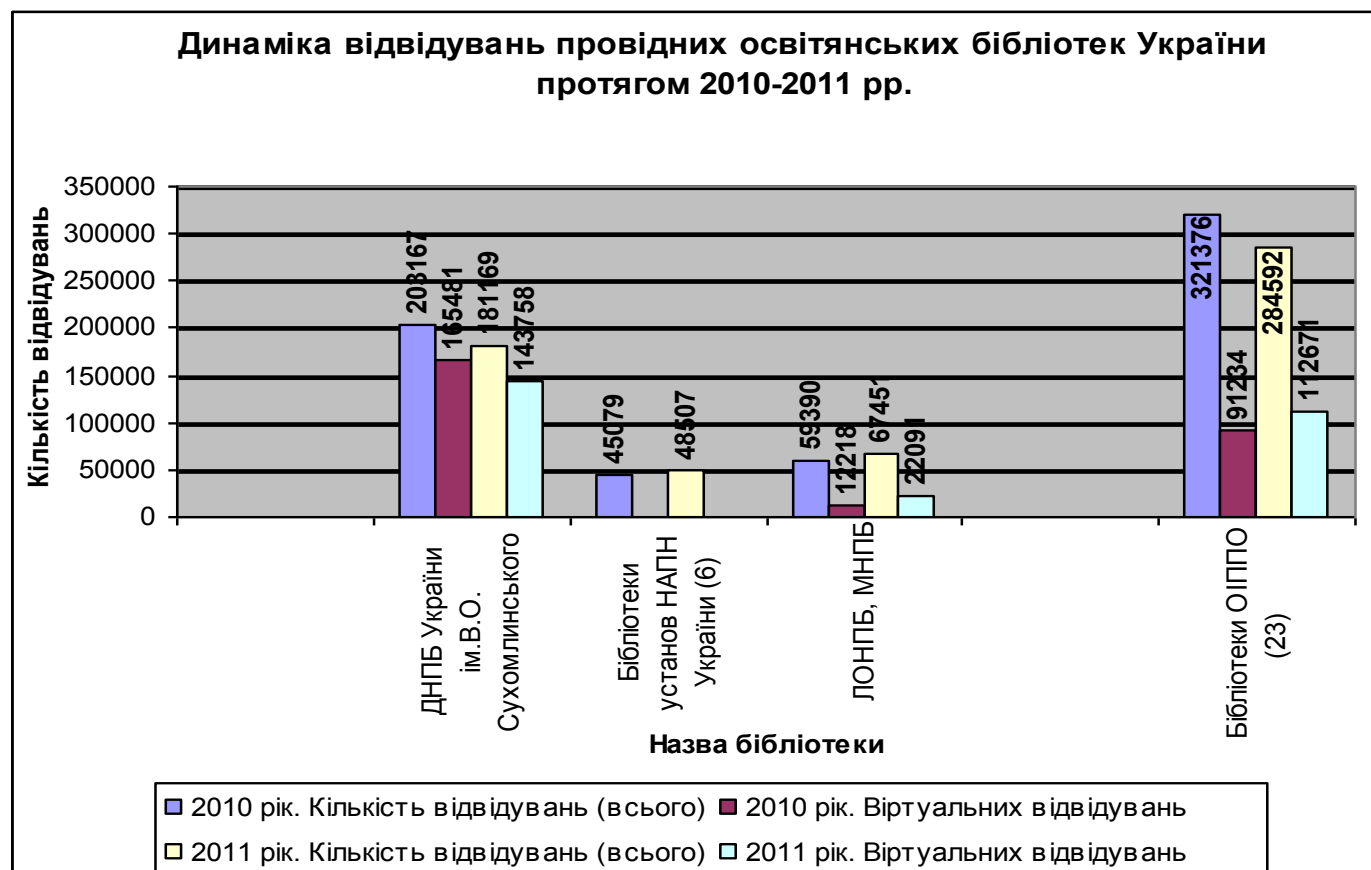
Аналізуючи кількість відвідувань, слід зазначити що, у 2011 р. у порівнянні з 2010 р. цей показник зменшився на 9 % (357,3 тис.) і складає понад 8,7 млн., проте кількість віртуальних відвідувань зросла майже на 25 % і становить 1,1 млн. Як і у попередні роки найбільша кількість відвідувань зареєстрована у бібліотеках ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів – 811,9 млн. (93,2 % від загальної

кількості відвідувань провідних освітянських бібліотек України), кількість віртуальних відвідувань у цих книгозбірнях становить 788,9 тис. (74 % від загальної кількості віртуальних відвідувань). У бібліотеках обласних ІППО зареєстровано 284,6 тис. відвідувань (3,3 %), кількість віртуальних відвідувань складає 112,7 тис. (11 %). У ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ці показники відповідно становлять 181,2 тис. (2,1 %) та

143,8 тис. (13 %). У ЛОНПБ та МНПБ зареєстровано 67,5 тис. відвідувань (0,8 %) та 22,1 тис. віртуальних відвідувань (2 %). Найменшими залишаються показники у спеціальних наукових книгозбірнях установ НАПН

України – 48,5 тис. (0,6 %), показник віртуальних відвідувань відсутній, оскільки в зазначених бібліотеках немає власних веб-сайтів чи веб-сторінок (діаграма 5).

Діаграма 5

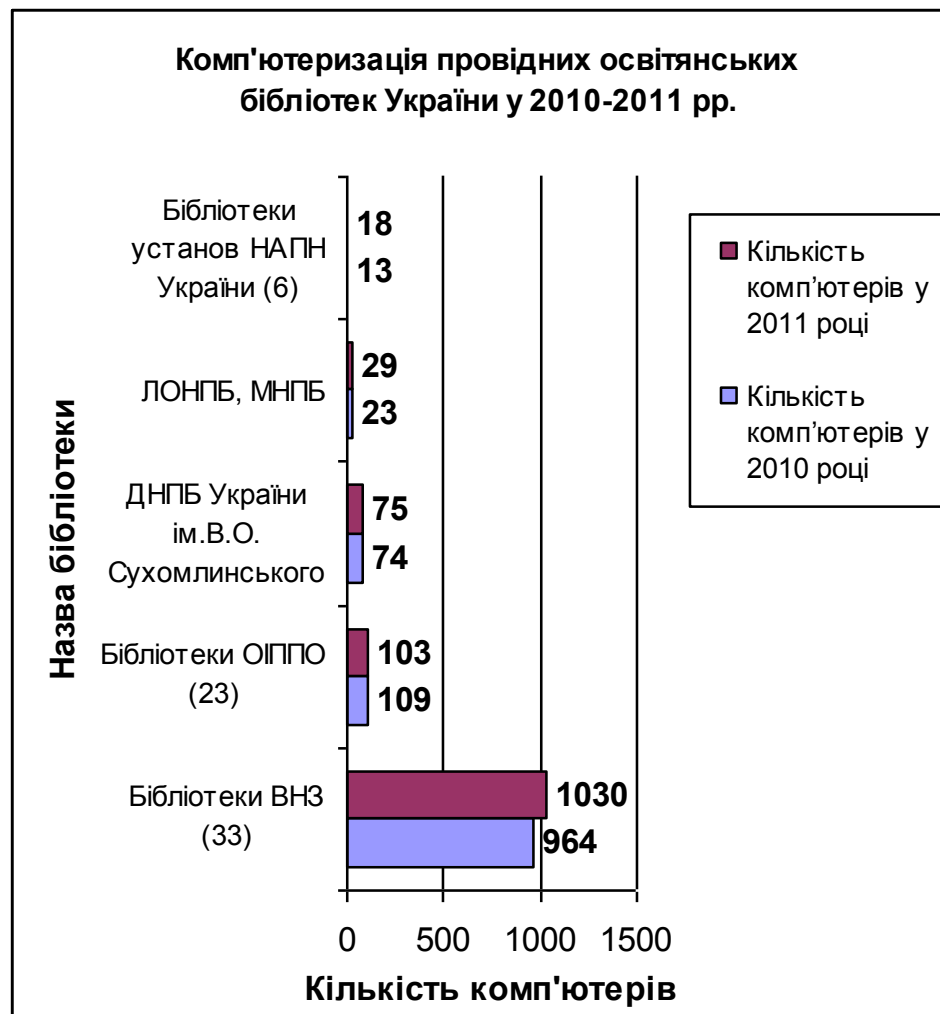
Стратегія розвитку сучасної бібліотеки не можлива без використання новітніх інформаційних технологій, які повинні охоплювати всі основні технологічні процеси. Аналіз комп'ютеризації провідних освітянських бібліотек України свідчить про те, що протягом 2011 р.

комп'ютерний парк зазначених книгозбірень збільшився на 64 одиниці і налічує 1 255 машин. Найбільша кількість комп'ютерної техніки зосереджена у бібліотеках ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів – 82 % від загальної кількості

(1 030 комп'ютерів), у бібліотеках обласних ІППО – 8 % (103 комп'ютери), у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського – 6 % (75 комп'ютерів), у ЛОНПБ

і МНПБ – 2 % (29 комп'ютерів), у книгозбірнях установ НАПН України – 1 % (18 комп'ютерів) (діаграма 6).

Діаграма 6

Аналіз програмного забезпечення свідчить про те, що досліджувані бібліотеки використовують різні автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи: так, АБІС „ІРБІС” використовує 26 бібліотек (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, ЛОНПБ, МНПБ, 10 книгозбірень ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів, 8 бібліотек ОППО, 5 бібліотек установ НАПН України), „УФД Бібліотека” – 18 бібліотек (17 книгозбірень ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів, 1 бібліотека установи НАПН України), інші АБІС має 12 бібліотек. Варто зазначити, що у 2011 р. придбали і почали працювати в АБІС „ІРБІС” бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України та в АБІС „УФД Бібліотека” книгозбірня Горлівського інституту іноземних мов Донбаського ДПУ.

Провідні освітянські бібліотеки України активно презентують себе в мережі Інтернет. Станом на 01.01.2012 р. налічується 15 сайтів та 37 сторінок зазначених книгозбірень. У 2011 р. створено власний сайт ЛОНПБ та сторінку Закарпатського ІППО. У ході аналізування змісту цих сайтів/сторінок на їхню відповідність інформаційним потребам науковців і практиків освітянської галузі України та представленням на них електронних інформаційних ресурсів з метою їхнього подальшого інтегрування виявлено, що у більшості випадків бібліотечні фонди не отримують на сайтах гідного відображення. Існує певна тенденція спеціалізації сайтів і порталів щодо надання доступу до прикладних або фундаментальних знань. Портали освітнього спрямування в основному поділяються на

такі, що побудовані за принципом електронної бібліотеки з розвинуеною системою пошуку, і такі, що є лише переліком посилань (лінків) на певні джерела в Інтернеті, тобто Інтернет-навігаторами; окремо стоять портали, побудовані за принципом єдиного вікна, яке поєднує особливості електронної бібліотеки і навігатора. Акцентуючи увагу на впровадженні нових інформаційних технологій, слід підкреслити важливість створення електронної бібліотеки як системи, що реалізує уніфікований підхід до накопичення, збереження та організації різноманітної інформації. Сьогодні на своїх сайтах цю послугу надають 10 бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів та 1 бібліотека обласного ІППО. На сайтах 33-х бібліотек користувачі мають змогу користуватися сервісом „Електронна доставка документів”, 54-і книгозбірні надають своїм користувачам доступ до віддалених джерел інформації.

Ще одним із актуальних напрямів роботи освітянських бібліотек України є корпоративна бібліографія. З метою розширення доступу освітян до ЄГІР та пришвидшення його формування в електронній формі у 2011 р. продовжився обмін бібліографічними записами ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з бібліотеками мережі. Фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського доопрацьовано 2 687 аналітичних бібліографічних записів із 31 назви (214 примірників) періодичних видань, отриманих шляхом обміну з 8 книгозбірень мережі освітянських бібліотек, а саме: МНПБ, ЛОНПБ, НПУ ім. М. П. Драгоманова, Вінницького ДПУ ім. М. Коцюбинського,

Кіровоградського ДПУ ім. В. Винниченка, Ніжинського ДУ імені Миколи Гоголя, РВНЗ „Кримський гуманітарний університет”, КВНЗ „Херсонська академія неперервної освіти”. Загальна кількість опрацьованих записів в електронній базі даних „Періодика” становить – 11 101 запис із 125 назв (808 примірників) періодичних видань. Протягом звітнього періоду означеним вище книгозбірням ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського експортовано 7 648 записів. Також у 2011 р. підготовлено Договір про спільну діяльність освітянських бібліотек України щодо обміну електронними бібліографічними записами, який підписали 6 бібліотек (МНПБ, ЛОНПБ, НПУ ім. М. П. Драгоманова, Вінницького ДПУ ім. М. Коцюбинського, РВНЗ „Кримський гуманітарний університет”, КВНЗ „Херсонська академія неперервної освіти”). Крім цього ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ведуться переговори щодо обміну бібліографічними записами з бібліотеками Черкаського НУ ім. Б. Хмельницького, Маріупольського ДУ, Кримського інженерно-педагогічного університету, Дніпропетровського ОППО, Донецького ОППО, Чернігівського ОППО імені К. Д. Ушинського.

Впродовж 2011 р. фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського також вивчалось питання щодо можливості обміну бібліографічними записами з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності між ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського і книгозбірнями мережі. За результатами дослідження виявлено, що більшість освітянських бібліотек передплачує обмежену кількість періодичних видань бібліотекознавчої

тематики. Здебільшого ці видання вони не розписують в електронному каталозі, тому ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського пропонує розпочати співробітництво в напрямі обміну бібліографічними записами з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності.

Як і у попередні роки, протягом 2011 р. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського продовжувалося подальше налагодження корпоративних зв'язків із науковими бібліотеками установ НАПН України та бібліотеками ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів щодо поповнення реферативної бази даних психолого-педагогічної тематики. Так, до співпраці з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з корпоративного наповнення галузевої реферативної бази даних приєдналися 12 бібліотек ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів та дві бібліотеки установ НАПН України (Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих та Інституту психології ім. Г. С. Костюка). Зазначеними книгозбірнями у 2011 р. було надіслано 3 385 рефератів на 1 730 статей з 42 видань (65 друк. арк.).

Одним із важливих завдань провідних освітянських бібліотек України є також створення вторинних інформаційних документів галузевої тематики, зокрема, бібліографічних покажчиків, каталогів, списків тощо у традиційній та електронній формі, що розкривають зміст їхніх фондів. Впродовж 2011 р. підготовка бібліографічних видань здійснювалась відповідно до

моделі інформаційного забезпечення фахових інформаційних потреб освітян.

Для координування інформаційно-видавничої та методичної діяльності у провідних освітянських бібліотеках мережі фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського щорічно готується „Зведений план науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України”. Зазначимо, що з кожним роком кількість книгозбірень, що надають інформацію до нього, збільшується: так, у 2010 р. їх налічувалось 34, а в 2011 р. – 36. Найбільш активними учасниками Зведеного плану є бібліотеки ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів – 61 % (22 книгозбірні) від загальної кількості, бібліотеки обласних ІППО становлять 28 % (10 книгозбірень). Завдяки підготовці Зведеного плану протягом звітнього періоду збиралася й аналізувалася видавнича продукція, підготовлена освітянськими бібліотеками у 2010–2011 рр. і передана до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Для цього у відділі наукового і прикладного бібліотекознавства ведеться картотека надісланих вторинних документів. Слід зазначити, що у 2011 р. до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського від провідних освітянських бібліотек України надійшло 44 видання, що на 6 одиниць менше у порівнянні з минулим роком. Так, впродовж 2011 р. бібліотеки ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів надіслали 25 видань,

ЛОНПБ – 8, МНПБ – 6, бібліотеки обласних ІППО – 4, книгозбірні установ НАПН України – 1 видання (бібліотека Інституту вищої освіти НАПН України). Ненадання книгозбірнями мережі своїх вторинних документів з актуальних питань педагогіки і психології та бібліографічної продукції унеможливорює формування на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського повноцінного ресурсу вторинних документів та якісне бібліотечно-інформаційне забезпечення науковців і практиків України. Для поширення інформації серед освітянських бібліотек України про видану бібліографічну продукцію на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського започаткована сторінка „Бібліографічна продукція мережі освітянських бібліотек МОНмолодьспорту України та НАПН України”, яка формується на підставі аналізу надісланої до ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського бібліографічної продукції згідно зі Зведеним планом. Також у Зведеному плані представлено інформацію про заходи з підвищення кваліфікації, які проводяться для фахівців мережі освітянських бібліотек, що дозволяє їм заздалегідь ознайомитися з темами актуальних для них заходів і спланувати участь у їхньому проведенні. Зведений план щорічно виставляється на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, де користувачі у відкритому доступі мають можливість з ним ознайомитись.

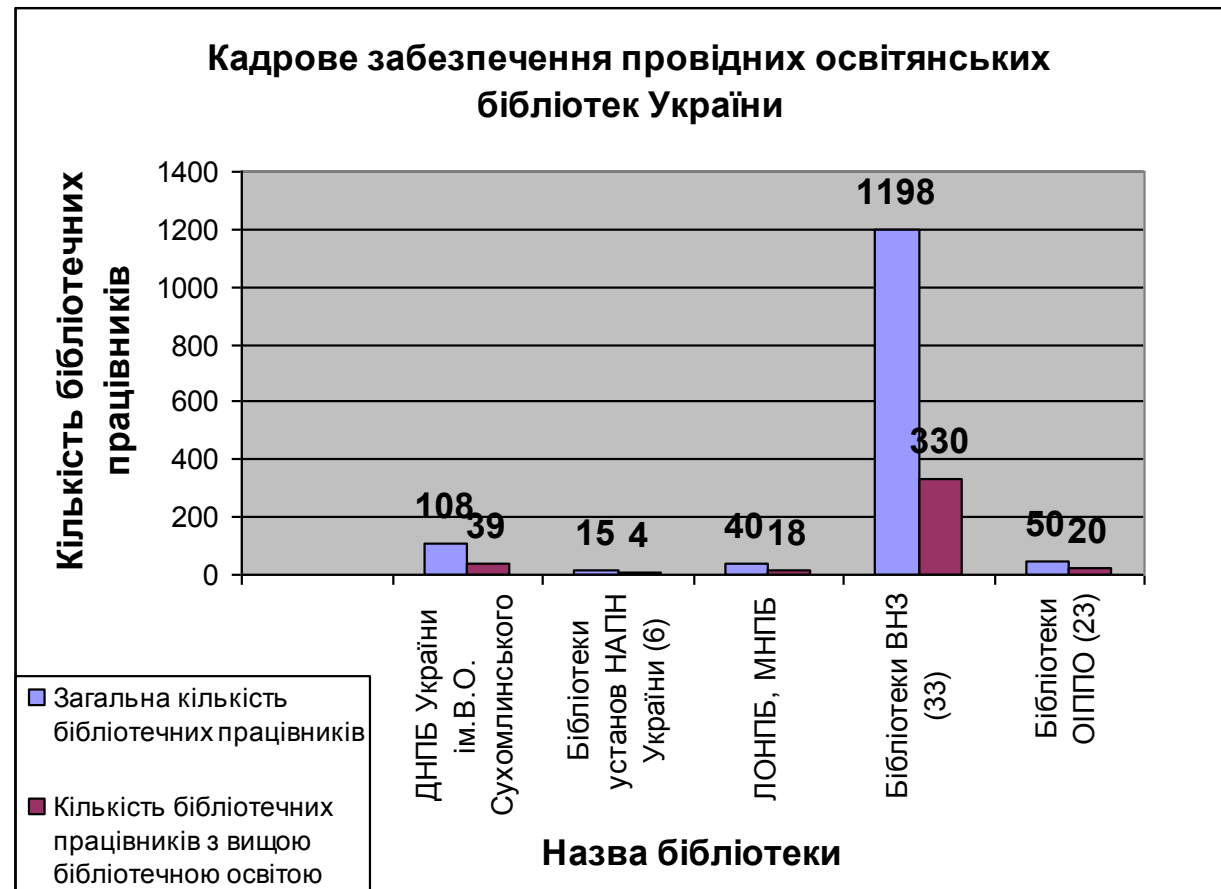
Ефективна діяльність будь-якої бібліотеки значною мірою залежить від бібліотечних кадрів. Аналізуючи стан кадрового забезпечення провідних освітянських бібліотек України слід зауважити, що у порівнянні з минулим роком картина суттєво не змінилась. Станом на

01.01.2012 р. у зазначених книгозбірнях налічувалось 1 413 бібліотечних фахівців, що на 21 особу менше, ніж у 2010 р. Зменшення працівників на 3 % (37 осіб) спостерігається лише в бібліотеках ВНЗ III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів. Аналіз якісного складу кадрів провідних освітянських бібліотек показав, що повну вищу фахову освіту мають 29 % працюючих, базову вищу бібліотечну – 5 %. Кількість працівників, досвід роботи яких становить

понад 20 років – 39 %, молодих бібліотечних працівників – 13 %. Упродовж 2011 р. 115 бібліотекарів підвищили свою кваліфікацію, що на 28 осіб більше у порівнянні з минулим роком, проте цей показник становить лише 8 % від загальної кількості працюючих. Тому проблема ефективності та якості роботи системи підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів залишається особливо гострою для всіх освітянських бібліотек мережі (діаграма 7).

Діаграма 7

Статистичні показники виступають головним інструментом, що допомагає дослідити та охарактеризувати основні процеси бібліотечної діяльності. З метою вдосконалення системи показників бібліотечної статистики з позицій своєчасності, інформативності та відмови від статистичних даних, котрі втратили свою актуальність і не відповідають принципу достовірності, фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у 2011 р. оновлено форми щорічної статистичної звітності освітянських бібліотек. Це дасть можливість розглянути нові напрями розвитку бібліотечної справи, виявити взаємозв'язки і масштаби явищ, визначити закономірності їхнього розвитку, дати прогнозовані оцінки тощо.

ВИСНОВКИ

На сучасному етапі в умовах розвитку нового інформаційного суспільства динаміка науки та освіти вимагає якісно нової інформаційної підтримки. У зв'язку з цим необхідне реалізувати наступне:

- продовжити роботу щодо впровадження і використання на власних веб-сайтах, веб-сторінках нових послуг, зокрема, організація електронної бібліотеки; електронної доставки документів; обслуговування читачів в режимі віддаленого доступу до баз даних українських та закордонних бібліотек, інформаційних центрів;
- створити галузеву електронну бібліотеку в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;
- продовжити діяльність щодо формування інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в

традиційній та електронній формі та надання доступу до нього;

- розпочати формування депозитаріїв наукових праць установ НАПН України на базі порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та наукових праць ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів на сайтах їхніх бібліотек;
- раціонально та систематично наповнювати галузеві БД аналітичної, бібліографічної та реферативної інформації з питань педагогіки, психології та освіти;
- вирішити питання покращення матеріально-технічного забезпечення бібліотек на тлі постійно зростаючих запитів користувачів;
- долучитись широкому колу провідних освітянських бібліотек до участі у корпоративній співпраці щодо наповнення галузевого сегменту реферативної інформації з питань педагогіки, психології та освіти у загальнодержавній реферативній базі даних „Україніка наукова” та в УРЖ „Джерело” незадіяним раніше бібліотекам;
- продовжити співпрацю ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та бібліотек мережі щодо обміну аналітичними бібліографічними записами для створення галузевої бази даних „Періодика”;
- освітянським бібліотекам мережі активізувати участь у підготовці „Зведеного плану науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України”;

- створювати сучасні інформаційні продукти і послуги спрямовані на покращення первісності обслуговування;
- книгозбірням мережі систематично впроваджувати в практику діяльності інноваційний досвід роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та провідних освітянських бібліотек України;
- активізувати діяльність бібліотек щодо розробки інноваційних проектів та участі у гранатових програмах;
- керівництву бібліотек та керівництву установ, на базі яких вони функціонують, сприяти участі бібліотечних працівників у заходах по підвищенню кваліфікації та забезпечити належні умови для самоосвіти;
- керівникам бібліотек активно використовувати у своїй діяльності основи фандрейзингу, як джерела додаткового фінансування бібліотек;
- активізувати вступ освітянських бібліотек до УБА та участі у її проектах.

2.2 Зведені статистичні дані

Таблиця І. **НАЯВНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ**

№	Назва бібліотеки	Наявність фонду (прим.)												Використання фонду (прим.)		
		Всього			Книги, брошури			Періодичні видання			Електронні видання			2010 рік	2011 рік	Ріст
		2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст	2010 рік	2011 рік	Ріст			
1.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	566036	568723	+2687	407380	406173	-1207	138933	143326	+4393	143	144	+1	393159	394915	+1756
2.	ЛОНПБ, МНПБ	522848	528808	+5960	-	419559	-	-	108478	-	-	771	-	243526	232331	-11195
3.	Бібліотеки установ НАПН	227932	277294	+49362	11129	128023	+126083	1973	2719	+764	59	74	+15	60140	61862	+1722
4.	Бібліотеки ОШПО	784037	824246	+40209	500158	581282	+81124	80900	78390	-2510	1316	2053	+737	964576	938771	-25805
5.	Бібліотеки ВНЗ	16763428	16812156	+48728	12364158	12430652	+66494	1347588	1382152	+34564	25764	26667	+903	18274805	17448547	-826258
	Всього	18864281	19011227	+146946	13282825	13965689	+682864	1569394	1715065	+145671	27282	29709	+2427	19936206	19076426	-859780

Таблиця ІІ. **КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ ТА ВІДВІДУВАНЬ. ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ**

№	Назва бібліотеки	Користувачі			Відвідування						Оберганість	Книго-забезпеченість	Читаність	Відвідуваність
		За ЄРК			Кількість відвідувань			В т.ч. віртуальних відвідувань						
		2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст	2010	2011	Ріст				
1.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	10197	10293	+96	203167	181169	-21998	165481	143758	-21723	0,69	55,25	38,37	3,63
2.	ЛОНПБ, МНПБ	10217	10362	+145	59390	67451	+8061	12218	22091	+9873	0,74	46,75	23,45	4,18
3.	Бібліотеки установ НАПН	5439	6065	+626	31246	48507	+17261				0,5	65,6	16,7	6,2
4.	Бібліотеки ОШПО	64905	66527	+1622	321376	284592	-36784	91234	112671	+21437	1,7	20,61	14,6	5,4
5.	Бібліотеки ВНЗ	277688	268385	-9303	8442683	8118863	-323820	636936	788918	+151982	1,24	65,44	66,5	29,82
	Всього	368446	361632	-6814	9057862	8700582	-357280	905869	1067438	+161569	0,9	50,73	31,8	9,8

Таблиця III. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (станом на 01.01.2012 р.)

№	Назва бібліотеки	Технічне забезпечення				Програмне забезпечення	Електронні ресурси			Представлення в мережі Інтернет	Наявність ЕБ	Надання користува- чам доступу до віддалених джерел інф-ї в Інтернеті	Використання ЕДД
		Кількість комп'ютерів	Кількість АРМ		К-сть комп., що мають доступ до мережі Інтернет		Обсяг власних електр. БД	З них записів у ЕК	Введено записів за звітний рік				
			Для співробіт-ників	Для користу-вачів									
1.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	75	61	9	70	ІРБІС	129725	118148	31132	сайт			
2.	ЛОНПБ, МНПБ	29	19	4	25	ІРБІС	187648	170000	26201	2 – сайт		2	2
3.	Бібліотеки установ НАПН	18	7	12	6	2 – ІРБІС 1 – УФД Бібліотека 3 – ІРБІС (демоверсія)	618	618	618			4 – так 2 – ні	2 – так 4 – ні
4.	Бібліотеки ОІППО	103	30	49	79	8 – ІРБІС 2 – MARK-SQL 7 – інша 6 – немає	97469	96939	24793	16 – сторінка	1 – так 22 – ні	18 – так 5 – ні	10 – так 13 – ні
5.	Бібліотеки ВНЗ	1030	503	485	891	10 – ІРБІС 17 – УФД Бібліотека 5 – інша 1 – немає	3783390	3671226	565479	12 – сайт 21 – сторінка	10 – так 23 – ні	29 – так 4 – ні	18 – так 17 – ні
	Всього	1255	620	559	1071	23 – ІРБІС 3 – ІРБІС (демоверсія) 18 – УФД Бібліотека 2 – MARK-SQL 12 – інша 7 – немає	4198850	4056931	648223	15 – сайт 37 – сторінка	11 – так 54 – ні	54 – так 11 – ні	33 – так 34 – ні

Таблиця IV. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№	Назва бібліотеки	Кількість бібліотечних працівників		За освітою (станом на 01.01.2012 р.)				За стажем роботи (станом на 01.01.2012 р.)				К-сть працівників, що працюють на повну ставку	
				Повна вища	У т. ч. бібліотечна	Базова вища	У т. ч. бібліотечна	До 3-х років	З 3-х до 9 років	10-20 років	Понад 20 років		
		2010	2011									2010	2011
1.	ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	98	108	86	39	9	5	28	40	30	10	94	101
2.	ЛОНПБ, МНПБ	39	40	37	18			4	6	6	24	37	38
3.	Бібліотеки установ НАПН	15	17	13	4	5		5	2	2	6	14	15
4.	Бібліотеки ОІППО	47	50	42	20	8	3	8	11	8	23	43	45
5.	Бібліотеки ВНЗ	1235	1198	1002	330	138	66	139	291	274	494	1114	1080
	Всього	1434	1413	1180	411	160	74	184	350	320	557	1302	1279

Додаток 1. ВІДОМОСТІ ПРО БІБЛІОТЕКИ

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського

Директор бібліотеки	№ телефону	e-mail	Поштова адреса	Веб-сайт
Рогова Павла Іванівна	440-35-48	dnpb@i.ua	04060 м Київ, вул. Берлинського, 9	http://www.dnpb.gov.ua

2. Львівська обласна науково-педагогічна та Миколаївська науково-педагогічна бібліотеки

Назва бібліотеки	Директор бібліотеки	№ телефону	e-mail	Поштова адреса	Веб-сайт
Комунальний заклад „Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека”	Сокольська Ярослав Богданівна	(032) 275-41-21	lonpb@mail.lviv.ua	79005, м. Львів, вул. Зелена, 24	http://www.lonpb.com.ua
Миколаївська науково-педагогічна бібліотека	Роскіна Тетяна Іванівна	(0512) 76-69-54	roskina@library.mk.ua	54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 31	http://www.library.mk.ua

3. Спеціальні наукові бібліотеки установ НАПН України

Назва бібліотеки	Завідувач бібліотеки	№ телефону	e-mail	Поштова адреса	Веб-сайт
Бібліотека ДВНЗ „Університет менеджменту освіти” НАПН України	Галаджій Оксана Леонідівна	481-38-25	library_umo@ukr.net	м. Київ-53, вул. Артема, 52-А, вул. 3, 04053	
Бібліотека Інституту вищої освіти НАПН України	Шарафутдінов Андрій Батийович	286-65-85 286-60-88	a.ba.sha.lib@gmail.com	м. Київ-14, вул. Бастіонна, 9, 01014	
Бібліотека	Штома Людмила	440-62-86	ippgo@mail.kar.net	м. Київ, вул.	

Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України	Наумівна		(e-mail інституту)	Берлинського, 9, 04060	
Бібліотека ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України	Шинкаренко Алла Володимирівна	288-26-09	inst-psychol@hotmail.com (e-mail інституту)	м. Київ, вул. Панківська, 2, 01033	
Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології НАПН України	Юрченко Олена Анатоліївна	425-24-08	olenka_yurchenko@ukr.net	м. Київ, вул. Андріївська, 15, 04070	
Бібліотека Інституту професійно-технічної освіти НАПН України	Маркова Вікторія Омелянівна	252-71-75	pto.biblioteka@gmail.com	м. Київ, вул. Чапаєвське шосе, 98, 03045	
Бібліотека „Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти” НАПН України	I корпус – Дерій Анастасія Валеріївна II корпус – Сушко Валентина Василівна	259-47-05	2594705@ukr.net	м. Київ, вул. Чапаєвське шосе, 98, 03045	

4. Бібліотеки обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти

Бібліотека	Завідувач б-ки	Адреса	Телефон, факс	e-mail	WEB-сайт
Біб-ка Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників	Козак Оксана Терентіївна	21100 м. Вінниця, вул. Грушевського, 13	тел.: (0432) 67-08-89 факс: (0432) 67-08-85	bil@mail.vinnica.ua	http://www.voipoppp.vn.ua/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=20&Itemid=95
Біб-ка Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти	Сміховська Валентина Євгеніївна	43025 м. Луцьк, вул. Винниченка, 31	тел.: (0332) 72-16-41 факс: (0332) 72-16-41	info@vippo.lutsk.ua	http://www.vippo.lutsk.ua/index.php?page=biblioteka
Біб-ка Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Гонік Єва Григорівна	49006 м. Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 70	тел.: (0567) 32-47-49 факс: (0567) 70-81-10 (приймальня інстит-у)	onbic@rambler.ru	http://sites.google.com/site/libdoipppo/ http://www.doipppo.dp.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=86&Itemid=120&lang=ru
Біб-ка Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Радичев Володимир Петрович	83001 м. Донецьк, вул. Артема, 129-А	тел.: (062) 348-99-34 факс: (062) 305-18-86	ibibl@i.ua	http://ippo.dn.ua/informacijno-bibliotechnij-centr/
Біб-ка Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Білецька Леся Володимирівна	10029 м. Житомир, вул. Щорса, 20-Б	тел.: (0412) 47-36-58	zippo@ukrpost.ua	
Біб-ка Закарпатського інституту післядипломної	Кот Анюта Павлівна	88000 м. Ужгород, вул. Волошина, 35	тел.: (031-22) 3-43-22 0-31-22 факс: 3-42-74	zakippo@ukr.net (e-mail інституту) anuta_kot@ukr.net	http://zakinppo.org.ua/2010-06-03-17-43-10

педагогічної освіти					
Біб-ка Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Самсонова Олена Олександрівна	69035 м. Запоріжжя, вул.. 40 років Радянської України, 57-А	тел.: (061) 220-55-68 факс: (061) 234-67-11	zoippo@mail.ru	
Біб-ка Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Полторацька Лариса Миколаївна	76018 м. Івано-Франківськ, площа А. Міцкевича, 3; А. с. № 21	тел.: (03422) 2-24-93 факс: (03422) 2-24-93	admin@ippo.if.ua	www.ippo.if.ua/biblioteka
Біб-ка Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів	Суткова Валентина Олександрівна	09107 Київська область, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37	тел.: (04563) 5-12-41 5-04-22 факс: (04563) 5-04-24	cnpi@kristti.kiev.ua	www.kristti.kiev.ua
Біб-ка Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. Василя Сухомлинського	Воловоденко Вікторія Павлівна	25006 м. Кіровоград, вул. Велика Перспективна, 39/63	тел.: (0522) 32-24-78 факс: (0552) 32-24-78	koippo@ukr.net v-vip70@mail.ru	http://koippo.kr.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=252&Itemid=0
Біб-ка Кримського республіканського інституту післядипломної педагогічної освіти	Чумакова Світлана Михайлівна	95000 м. Сімферополь, вул. Леніна, 15	тел.: (0652) 27-33-70 факс: (0652) 27-45-15	info@krippa.crimea.edu	http://krippa.crimea.edu/biblioteka
Біб-ка Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Чепурченко Олена Вікторівна	91031 м. Луганськ, вул. Слов'янська, 1-Б	тел.: (0642) 50-52-23 50-52-18 факс: (0642) 50-52-23	chepurchenko_olena@ukr.net	www.loippo.lg.ua
Біб-ка Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Замрикіт Наталія Романівна (кабінет інформ.- ресурсного забезпеч.)	79007 м. Львів, вул. Огієнка, 18-А	тел.: (032) 240-38-79 (032) 272-47-73 (основний – ректора Інституту)	korgh@ukr.ua	http://loippo.lviv.ua/fusion/lib.php

Біб-ка Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Коваленко Людмила Михайлівна	54001 м. Миколаїв, вул. Адміральська, 4-А	тел.: (0512) 37-85-89	moippo@rambler.ru	
Біб-ка Одеського обласного інституту удосконалення вчителів	Пулатова Ельвіра Хасанівна	65014 м. Одеса, вул. Нахімова, 8	тел.: (0487) 29-45-12	odessa-inst@ukr.net elpuli@mail.ru uchebniki@i.ua	
Біб-ка Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського	Курєнкова Тетяна Євгенівна	36029 м. Полтава, вул. Жовтнева, 64-Ж	тел.: (0532) 56-53-98 факс: (0532) 50-80-85	library@pei.poltava.ua	http://www.ipe.poltava.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=25
Біб-ка Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Богомазюк Вікторія Іванівна	33028 м. Рівне, вул. Чорновола, 74	тел.: (0362) 64-96-63 факс: (0362) 22-22-02	roippo@mail.ru	http://www.roippo.rivne.com/index.php?option=com_content&view=article&id=758&Itemid=232
Біб-ка Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Волобуєва Ірина Іванівна	40007 м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 5	тел.: (0542) 33-03-29	biblioteka_soippo@ukr.net	
Біб-ка Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти	Сіньковська Інна Михайлівна	46018 м. Тернопіль, вул. Кривоноса, 7а	тел.: (0352) 43-57-83 факс: (0352) 43-57-83	admin@ippo.edu.te.ua	
Біб-ка комунального ВНЗ „Харківська академія неперервної освіти”	Жеребкіна Зоя Геннадіївна	61057 м. Харків, вул. Пушкінська, 24	тел.: (0577) 31-27-76 факс: (0577) 31-21-31 31-27-76	onmibo@ukrpost.ua	http://edu-post-diploma.kharkov.ua/index.php?option=com_booklibrary&Itemid=106

Біб-ка комунального ВНЗ „Херсонська академія неперервної освіти”	Алексеева Наталія Василівна	73034 м. Херсон, вул. Покришева, 41	тел.: (0552) 37-05-58 факс: (0552) 37-05-92	bibliotekaripo@meta.ua	http://academy.ks.ua/library.php
Біб-ка Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	Введенська Світлана Йосипівна	29000 м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1	тел.: (0382) 65-03-86 факс: (0382) 65-03-86	hmoippo@i.ua	http://www.hoippo.km.ua/biblschool.html
Біб-ка Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників	Маяцька Леся Федорівна	18003 м. Черкаси, вул. Бидгощська, 38/1	тел.: (0472) 64-41-07 факс: (0472) 64-21-78	oipoppp@ukr.net	http://oipoppp.ed-sp.net
Біб-ка Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області	Григорець Валентина Олександрівна	58000 м. Чернівці, вул. І.Франка, 20	тел.: (0372) 52-33-26 факс: (0372) 52-73-36	ipo@cv.ukrtel.net cv_ipo@ukr.net	http://library-cv.jimdo.com/ http://cvoippo.edu.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=394&Itemid=146
Біб-ка Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського	Кашпур Людмила Борисівна	14021 м. Чернігів, вул. Слобідська, 83	тел.: (046) 69-19-03 факс: (046) 65-39-82	chipppo@ukrpost.ua	http://choippo.edu.ua/?page_id=95

5. Бібліотеки вищих навчальних закладів III-IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю

Назва ВНЗ	Директор бібліотеки	Поштова адреса бібліотеки	№ телефону	e-mail	Веб-сайт
Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету	Білокінь Світлана Володимирівна	71110, Запорізька обл., м. Бердянськ вул. Шмідта, 4	тел.: (06153) 3-47-87 факс: 4-74-68	center@gobius	http://www.bdpu.org/Library
Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського	Білоус Валентина Степанівна	21100, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Острозького 32	тел.: (0432) 26-51-98, 27-59-46 факс: 26 33 03	vspu-lib@mail.ru	http://library.vspu.edu.ua/
Бібліотека Горлівського інституту іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету	Рачинська Людмила Михайлівна	84626, м. Горлівка, 26, Донецька обл., вул. Рудакова, 25.	тел.: (06242) 4-81-57 факс: 4 84 94	libr.gdpiim@ukr.net	http://forlan.org.ua
Бібліотека Глухівського національного педагогічного університету ім. О. П. Довженка	Печена Анжела Володимирівна	41400, м. Глухів, Сумська обл., Києво-Московська, 24	тел.: (05444) 2-42-19	library.inc@mail.ru	http://lib.gdpu.sumy.ua/
Бібліотека Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка	Дмитрів Марія Михайлівна	82100, м. Дрогобич, Львівська обл., вул. Л.Українки 2 (бібліотека)	тел.: (03244) 2-37-75	library_ddpu@ukr.net	http://www.drohobych.net/ddpu/biblioteka/index.shtml
Бібліотека Кіровоградського державного	Шульга Ольга Антонівна	25006, Кіровоградська обл. м. Кіровоград	тел.: (0522) 24-59-84 22-59-96	shulga-dir@ukr.net	http://lib.kspu.kr.ua/

педагогічного університету ім. Володимира Винниченка		вул. Шевченка 1			
Бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ „Криворізький національний університет”	Віняр Ганна Миколаївна, канд..філол. наук	50086, Дніпропетровська обл. м. Кривий Ріг просп. Гагаріна, 54	тел.: (0564) 71-58-21	biblioteka_@kdpu.ukr.net	http://kdpu-library.ucoz.ru/
Наукова бібліотека республіканського ВНЗ „Кримський інженерно-педагогічний університет”	Сеїт-Халил Хамер'є Аппазівна	95015, АР Крим, м. Сімферополь, вул. Севастопольська, 21, пров. Учебний, 8	тел.: (0652) 24-15-08 факс: 24 15 06	lib.cepu@i.ua	http://kipu.crimea.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=112&Itemid=78
Бібліотека Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка	Патра Надія Гілярівна	вул.Ліцейна, 1, м.Кременець Тернопільська обл., 47003	тел.: (3546) 2-25-58	kgpi@ukrpost.ua (інститут)	http://www.kogpi.edu.te.ua/ (університет)
Бібліотека Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького	Радіонова Ірина Анатоліївна	72312, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. Леніна, 10	тел.: (0619) 44-04-20	rectorat@mdpu.org.ua (університет)	http://lib.mdpu.org.ua/
Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова	Савенкова Людмила Василівна	01030, Київ, вул. Пирогова, 9	тел.: (044) 239-30-39; 486-38-60	lib-npu@ukr.net ; lvsav@mail.ru	http://hklib.npu.edu.ua/
Бібліотека ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний	Шкира Ольга Іванівна	04801, Київська обл., м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 30	тел.: (04567) 5-63-96	libr_uniped@mail.ru	http://library.phdpu.edu.ua/

університет імені Григорія Сковороди”					
Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського	Кухта Євгенія Софронівна	65020, Одеська обл., м. Одеса, вул. Старопорто-франківська, 36	тел.: (048) 733 55 60	library@pdpu.edu.ua	http://library.pdpu.edu.ua/
Наукова бібліотека Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка	Спірякова Світлана Володимирівна	36000, Полтавська обл. м. Полтава, вул. Остроградського, 2	тел.: (05322) 2-56-50 факс: 2-58-67	kniga_pdpu@ukr.net	http://lib.pnpu.edu.ua
Бібліотека ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”	В.о. директора Качина В. С.	84116, Донецька обл., м. Слов'янськ, вул. Генерала Батюка, 19	тел.: (06262) 65 06 86	biblsgpi@meta.ua	http://slavdpu.dn.ua/index.php/biblioteka
Наукова бібліотека Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка	Горова Зоя Михайлівна	40002, Сумська обл., м. Суми, вул. Роменська, 87	тел.: (0542) 68 59 57 факс: 22 15 17	library@sspu.sumy.ua	http://www.sspu.sumy.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=443&Itemid=188
Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка	Чайка Ірина Анатоліївна	46027, Тернопільська об., м. Тернопіль, вул. М.Кривоноса 2	тел.: (0352) 43-58-92	library@tnpu.edu.ua chayka6027@mail.ru	http://www.library.tnpu.edu.ua/
Наукова бібліотека Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини	Григоренко Тетяна Володимирівна	20300, Черкаська обл., м. Умань, вул. Садова, 2	тел.: (04744) 5-25-29 факс: 3 45 82	udpulibrary@meta.ua	http://www.udpu.org.ua/viewpage.php?page_id=77

Наукова бібліотека Української інженерно- педагогічної академії (м. Харків)	Ніколаєнко Наталія Миколаївна	61003, Харків-3 вул. Університетська 16	тел.: (057) 733-78-97 733 78 68 факс: 731-32-36	direktor@bibl.uipa.kharkov.ua ; biblioteka@uipa.kharkov.ua	http://library.uipa.kharkov.ua/
Бібліотека Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди	Турко Іван Федорович	61300, м. Харків, вул. Артема, 29	тел.: (057) 717-10-34 факс: 700 69 09	turko@pu.ac.kharkov.ua clio@kspu.kharkov.com	http://hnpu.edu.ua/library
Бібліотека Харківської гуманітарно- педагогічної академії	Самойлова Світлана Борисівна	Харків 61001, пров. Шота Руставелі, 7	тел.: (057) 732-38-30	byblyoteka_hgpi@kharkov.com	http://www.hgpi.kharkov.com/setfirst/122.html
Бібліотека Хмельницької гуманітарно- педагогічної академії	Дитинник Людмила Вікторівна	29013 м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля, 139	тел.: (0382) 79-51-68 факс: 79-53-55	kgpa@ukr.net (академія)	http://www.kgpa.km.ua/?q=biblio
Наукова бібліотека Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка	Макарова Ганна Григорівна	14013, Чернігівська обл., м. Чернігів, вул. Гетьмана Полубот ка, 53	тел.: (04622) 3-70-64	lib@chgpu..cn.ua	http://www.chnpu.edu.ua/lib/
Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки	Собчук Володимир Степанович	43021, Волинська обл. м. Луцьк, вул. Винниченка, 30а	тел.: (0332) 24 40 38	svs@univer.lutsk.ua	http://library.lutsk.ua/
Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка	Ренькас Броніслава Мирославівна	10008, м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 38	тел.: (0412) 37 51 95	bib@zu.edu.ua	http://library.zu.edu.ua/
Наукова бібліотека Кам'янець- Подільського національного	Прокопчук Віктор Степанович, доктор.іст.наук, професор	32300, Хмельницька обл., м. Кам'янець- Подільський,	тел.: (03849) 3-37-30, 3-38-75	biblioteka@kpnu.edu.ua	http://www.kpnu.edu.ua/content/category/6/27/59/

університету ім. Івана Огієнка		вул. Огієнка, 61			
Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка	Зотова Вікторія Анатоліївна	м. Київ вул. Маршала Тимошенка, 136	тел.: (044) 461 02 49	biblio@kmpu.edu.ua	http://www.kmpu.edu.ua/struktura/pidrozdi-li-universitetu/biblioteka.html
Наукова бібліотека Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка	Марфіна Жанна Вікторівна	91011, Луганська обл., м. Луганськ, вул. Оборонна, 2	тел.: (642) 53-72-56	lib@luguniv.edu.ua	http://lib.luguniv.edu.ua/ua/index.php
Бібліотека Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського	Сімоненко Наталія Євгенівна.	54030, Миколаївська обл., м. Миколаїв, вул. Нікольська, 24, Корпус № 2	тел.: (0512) 37 88 10 факс канцелярії: 37 88 15	library@mdu.edu.ua	http://www.mdu.edu.ua/cats/view/39
Бібліотека імені академіка М.О Лавровського Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя	Ленченко Наталія Олександрівна	16600, Чернігівська обл. м. Ніжин, вул. Гоголя, 4	тел.: (04631) 2-24-57, 2-50-91	biblioteka-ndu@ukr.net	http://in.ndu.edu.ua/ua/library.php
Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника	Бігусяк Михайло Васильович , к. філ. наук, доц, член НМБК МОН України	76025, Івано- Франківська обл.м. Івано- Франківськ, вул. Шевченка, 57	тел.: (0342) 59-60-34	pnu-lib@rambler.ru	http://lib.pu.if.ua/
Бібліотека Херсонського державного університету	Арустамова Нателла Артемівна	73000, Херсонська обл., м. Херсон, вул. 40- річчя Жовтня, 27	тел.: (0552) 32-67-51, факс: 49-21-14	inna@ksu.kherson.ua svet@ksu.ks.ua	http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx
Наукова бібліотека Хмельницького національного	Айвазян Олена Борисівна	29016 м.Хмельницький вул. Кам'янецька 110/1	тел.: (0382) 2-22-66; 4-92-38	library@mailhub.tup.km.ua ayva@beta.tup.km.ua	http://library.tup.km.ua/

університету					
Наукова бібліотека Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького	Голиш. Григорій Михайлович канд. іст. наук, доц., чл. НСЖУ	18031, Черкаська обл., м. Черкаси вул. Університетська, 22	тел.: (0472) 35-52-29 37 30 92 факс: 35 44 63	biblioteka@cdu.edu.ua	http://biblioteka.cdu.edu.ua/
Бібліотека Ізмаїльського державного гуманітарного університету	Гармаш Ольга Володимирівна	68600, Одеська обл., м. Ізмаїл, вул. Рєпіна, 12	тел.: (4842) 2-67-56, 5-85-32	idgu@ukr.net (університет)	http://idgu.edu.ua/library
Бібліотека Республіканського ВНЗ „Кримський гуманітарний університет”	Ковалерист Людмила Андріївна	98635 АР Крим, м. Ялта, вул. Севастопольська, 2	тел.: (0654) 32-23-88 факс: 32-30-13	kovalerist.lib@mail.ru , kgu-lib@cshi.crimea.edu	http://cshi.crimea.edu/index.php/ru/struktura/podrazdeleniya/72-h
Бібліотека Маріупольського державного університету	Шакула Алла Павлівна	87556, Донецька обл., м. Маріуполь, просп. Будівельників, 129а	тел.: (0629) 52-61-60	slibrmdu@yandex.ua	http://mdu.in.ua/index/biblioteka/0-10
Бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету	Грипич Світлана Никанорівна	33000, м. Рівне, вул. Остафова, 31	тел./факс: (0362) 22-60-44	library@rshu.edu.ua sinisa55@mail.ru	http://www.library.rdg.u.rv.ua
Бібліотека Севастопольського міського гуманітарного університету	Корсун І.Н.	99028 АР Крим Севастополь, пр.Гагаріна, 13	тел.: (0692) 54-36-33 (ун-т)	library_sggu@mail.ru	http://www.smuh.edu.ua/index.php?id=84

Додаток 2. СИГЛИ БІБЛІОТЕК-УЧАСНИЦЬ ЗВЕДЕНОГО ЕЛЕКТРОННОГО КАТАЛОГУ

Сигла	Назва бібліотеки
A000	Державні, обласні, міські педагогічні бібліотеки, бібліотеки міністерств та управлінь обласних, міських, районних державних адміністрацій
A001	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
A002	Комунальний заклад „Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека”
A003	Миколаївська науково-педагогічна бібліотека
B000	Бібліотеки установ НАПН України
B001	Бібліотека Інституту вищої освіти НАПН України
B002	Бібліотека Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України
B003	Бібліотека ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України
B004	Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології НАПН України
B005	Бібліотека Інституту професійно-технічної освіти НАПН України
B006	Бібліотека Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти НАПН України
B007	Бібліотека ДВНЗ „Університет менеджменту освіти” НАПН України
C000	Бібліотеки вищих навчальних закладів III–IV р. а. педагогічного, інженерно-педагогічного та гуманітарного профілю, класичні університети
C001	Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету
C002	Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського
C003	Бібліотека Горлівського інституту іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету
C004	Бібліотека Глухівського національного педагогічного університету ім. О. П. Довженка
C005	Бібліотека Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка
C006	Бібліотека Кіровоградського державного педагогічного університету ім. Володимира Винниченка
C007	Бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ „Криворізький національний університет”
C008	Наукова бібліотека республіканського ВНЗ „Кримський інженерно-педагогічний університет”
C009	Бібліотека Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка
C010	Бібліотека Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького
C011	Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
C012	Бібліотека ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”
C013	Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
C014	Наукова бібліотека Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка
C015	Бібліотека ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”
C016	Наукова бібліотека Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка

C017	Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка
C018	Наукова бібліотека Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
C019	Наукова бібліотека Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків)
C020	Бібліотека Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди
C021	Бібліотека Харківської гуманітарно-педагогічної академії
C022	Бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
C023	Наукова бібліотека Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка
C024	Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки
C025	Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка
C026	Наукова бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка
C027	Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка
C028	Наукова бібліотека Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка
C029	Бібліотека Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського
C030	Бібліотека імені академіка М. О. Лавровського Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя
C031	Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника
C032	Бібліотека Херсонського державного університету
C033	Наукова бібліотека Хмельницького національного університету
C034	Наукова бібліотека Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
C035	Бібліотека Ізмаїльського державного гуманітарного університету
C036	Бібліотека Республіканського ВНЗ „Кримський гуманітарний університет”
C037	Бібліотека Маріупольського державного університету
C038	Бібліотека Рівненського державного гуманітарного університету
C039	Бібліотека Севастопольського міського гуманітарного університету
D000	Бібліотеки вищих навчальних закладів I–II р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю
F000	Бібліотеки обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти
F001	Бібліотека Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників
F002	Бібліотека Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти
F003	Обласний науковий бібліотечно-інформаційний центр Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F004	Бібліотека Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F005	Бібліотека Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F006	Бібліотека Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти

F007	Бібліотека Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F008	Бібліотека Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F009	Бібліотека Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів
F010	Бібліотека Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. Василя Сухомлинського
F011	Бібліотека Кримського республіканського інституту післядипломної педагогічної освіти
F012	Бібліотека Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F013	Бібліотека Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F014	Бібліотека Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F015	Бібліотека Одеського обласного інституту удосконалення вчителів
F016	Бібліотека Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського
F017	Бібліотека Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F018	Бібліотека Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F019	Бібліотека Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
F020	Бібліотека комунального ВНЗ „Харківська академія неперервної освіти”
F021	Бібліотека комунального ВНЗ „Херсонська академія неперервної освіти”
F022	Бібліотека Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
F023	Бібліотека Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників
F024	Бібліотека Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області
F025	Бібліотека Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського
G000	Бібліотеки методичних кабінетів районних (міських) відділів освіти
H000	Бібліотеки професійно-технічних навчальних закладів
J000	Бібліотеки загальноосвітніх навчальних закладів
K000	Бібліотеки позашкільних навчальних закладів
L000	Інші бібліотеки